

z dnia 24 kwietnia 2015 roku

w sprawie rozłożenia na raty zaległości pieniężnych mających charakter cywilnoprawny i umorzenia odsetek od tych zaległości należnych Gminie Brody od Pani Słupskiej Małgorzaty prowadzącej Aptekę w miejscowości Styków ul. Nadrzeczna 1.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013r., poz. 594 z późniejszymi zmianami) oraz § 3 ust. 1 i § 5 uchwały Nr XLVII/293/2014 Rady Gminy w Brodach z dnia 30 października 2014 roku w sprawie określenia zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Brody lub jej jednostkom podległym - Rada Gminy w Brodach uchwala co następuje:

§ 1.

Wyraża się zgodę na:

1. rozłożenie na raty zaległości pieniężnych mających charakter cywilnoprawny należnych gminie Brody od Pani Słupskiej Małgorzaty w kwocie 10.420,37 zł z tytułu najmu lokalu pod Aptekę w miejscowości Styków ul. Nadrzeczna 1, zgodnie z załącznikiem Nr 1 do niniejszej uchwały.

2. umorzenie odsetek od zaległości o których mowa w § 1 ust. 1 naliczonych do dnia 31.12.2014r. w kwocie 1.134,76 zł.

3. rozłożenie na raty zaległości pieniężnych mających charakter cywilnoprawny należnych gminie Brody od Pani Słupskiej Małgorzaty w kwocie 1.495,54 zł w tym należności głównej w kwocie 1.403,81 zł i odsetki w kwocie 91,73 zł z tytułu abonamentu i rozmów telefonicznych w związku z wynajmem lokalu pod Aptekę w miejscowości Styków ul. Nadrzeczna 1, zgodnie z załącznikiem Nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Brody
Stanisław Wrona

RADA GMINY
BRODY

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr V/23/2015
Rady Gminy w Brodach
z dnia 24 kwietnia 2015r.

Harmonogram spłat zaległości pieniężnych mających charakter cywilnoprawnych należnych Gminie Brody od Pani Słupskiej Małgorzaty w kwocie 10.420,37 zł z tytułu najmu lokalu pod Aptekę w miejscowości Styków ul. Nadrzeczna 1.

Rata	Termin spłat rat	Wysokość raty w zł
1	29.05.2015	434,18
2	30.06.2015	434,18
3	31.07.2015	434,18
4	31.08.2015	434,18
5	30.09.2015	434,18
6	30.10.2015	434,18
7	30.11.2015	434,18
8	30.12.2015	434,18
9	29.01.2016	434,18
10	29.02.2016	434,18
11	31.03.2016	434,18
12	29.04.2016	434,18
13	31.05.2016	434,18
14	30.06.2016	434,18
15	29.07.2016	434,18
16	31.08.2016	434,18
17	30.09.2016	434,18
18	31.10.2016	434,18
19	30.11.2016	434,18
20	30.12.2016	434,18
21	31.01.2017	434,18
22	28.02.2017	434,18
23	31.03.2017	434,18
24	28.04.2017	434,23
	Razem	10.420,37

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Brody
Stanisław Wronek

RADA GMINY
BRODY

Załącznik Nr 2
do Uchwały Nr VI/23/2015
Rady Gminy w Brodach
z dnia 24 kwietnia 2015r.

Harmonogram spłat zaległości pieniężnych mających charakter cywilnoprawnych należnych Gminie Brody od Pani Słupskiej Małgorzaty w kwocie 1.495,54 zł w tym należność główna w kwocie 1.403,81 zł i odsetki w kwocie 91,73 zł z tytułu abonamentu i rozmów telefonicznych w związku z wynajmem lokalu pod Aptekę w miejscowości Styków ul. Nadrzeczna 1.

Rata	Termin spłat rat	Wysokość raty w zł
1	29.05.2015	62,31
2	30.06.2015	62,31
3	31.07.2015	62,31
4	31.08.2015	62,31
5	30.09.2015	62,31
6	30.10.2015	62,31
7	30.11.2015	62,31
8	30.12.2015	62,31
9	29.01.2016	62,31
10	29.02.2016	62,31
11	31.03.2016	62,31
12	29.04.2016	62,31
13	31.05.2016	62,31
14	30.06.2016	62,31
15	29.07.2016	62,31
16	31.08.2016	62,31
17	30.09.2016	62,31
18	31.10.2016	62,31
19	30.11.2016	62,31
20	30.12.2016	62,31
21	31.01.2017	62,31
22	28.02.2017	62,31
23	31.03.2017	62,31
24	28.04.2017	62,41
Razem		1.495,54

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Brody
Stanisław Wrona

**RADA GMINY
BRODY**

UZASADNIENIE

DO UCHWAŁY NR V./23 / 2015

RADY GMINY W BRODACH

z dnia 24 kwietnia 2015 roku

w sprawie rozłożenia na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny i umorzenia odsetek od tych należności należnych Gminie Brody od Pani Słupskiej Małgorzaty prowadzącej Aptekę w miejscowości Styków ul. Nadrzeczna 1.

Pani Małgorzata Słupska prowadząca Aptekę w miejscowości Styków zwróciła się z wnioskiem w ramach pomocy de minimis:

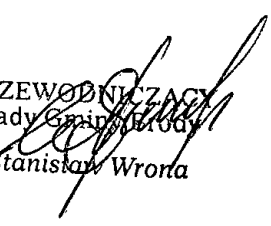
1. o rozłożenie na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny należnych gminie Brody w kwocie 10.420,37 zł z tytułu najmu lokalu pod Aptekę.
2. o umorzenie odsetek od należności nie wpłaconych w terminie o których mowa w punkcie 1 naliczonych do dnia 31.12.2014r. w kwocie 1.134,76 zł.
3. o rozłożenie na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny należnych gminie Brody w kwocie 1.495,54 zł w tym należności głównej w kwocie 1.403,81 zł i odsetek w kwocie 91,73 zł z tytułu abonamentu i rozmów telefonicznych w związku z wynajmem lokalu pod Aptekę.

Ponieważ wartość należności przekracza kwotę 3.000 zł zgodnie § 3 ust. 1 uchwały Nr XLVII/293/2014 Rady Gminy w Brodach z dnia 30 października 2014 roku w sprawie określenia zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Brody lub jej jednostkom podległym zgodę wyraża Rada Gminy.

Na podstawie zebranego materiału dowodowego w powyższej sprawie postanowiono przychylić się do prośby Pani Małgorzaty Słupskiej i przedłożyć projekt uchwały w powyższej sprawie

WÓJT GMINY BRODY

Marzena Gernat

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Brody
Stanisław Wrona

ADWOKAT

Sławomir Dziura

RADA GMINY
BRODY

UCHWAŁA NR *V/24/2015*.....
Rady Gminy w Brodach
z dnia *24 kwietnia 2015 roku*

w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej w Brodach za 2014 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku (t.j. Dz. U. z 2013 poz. 594 z późniejszymi zmianami) w związku z art. 53 ust. 1 ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późniejszymi zmianami) uchwała się co następuje:

§ 1

Zatwierdza się sprawozdanie finansowe Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej w Brodach za 2014 rok obejmujące:

1. Bilans stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały
2. Rachunek zysków i strat stanowiący załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały
3. Wprowadzenie i informację dodatkową stanowiącą załącznik Nr 3 do niniejszej uchwały

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej w Brodach.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy w Brodach
Stanisław Wrona

RADCA PRAWNY
K-194
Jestonek
mgr Grażyna Jestonek

UZASADNIENIE

Do Uchwały Rady Gminy w Brodach

Nr V/24/2015

z dnia 24 kwietnia 2015 roku

w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej w Brodach za 2014 rok.

W związku z obowiązkiem przedkładania do zatwierdzenia Radzie Gminy Brody sprawozdań finansowych za 2014 rok (art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku, w związku z art. 53 ust. 1 ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku.)

Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej w Brodach przedkłada roczne sprawozdanie finansowe za 2014 rok obejmujące:

1. Bilans stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały
2. Rachunek zysków i strat stanowiący załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały
3. Wprowadzenie i informację dodatkową stanowiącą załącznik Nr 3 do niniejszej uchwały

WÓJT GMINY BRODY

MB
Marzena Bernat

DYREKTOR
Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej
w Brodach

T. Margula
Tomasz Margula

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Brody

S. Wrona
Stanisław Wrona

NAZWA I ADRES JEDNOSTKI STAWOZDOWCZEDKALNEJ w BRODACH 27-230 Brody, ul. Radomska 34 NIP 664-19-17-416 Regon 292381814 Numer identyfikacyjny REGON 292381814		BILANS samorządowej instytucji kultury sporządzony na dzień 31 grudnia 2014 roku		Adresat Wójt Gminy w Brodach ul. Staszica 3 27-230 Brody			
AKTYWA		Stan na koniec 31.12.2013	Stan na koniec 31.12.2014	PASywa		Stan na koniec 31.12.2013	Stan na koniec 31.12.2014
A.	AKTYWA TRWAŁE	388.759,42	364.231,86	A.	FUNDUSZ (KAPITAŁ) WŁASNY	- 146,42	950,63
I.	Wartości niematerialne i prawne	0,00	0,00	I.	Fundusz (kapitał) podstawowy	1.327,39	0,00
1.	Koszty zakończonych prac rozwojowych	0,00	0,00	II.	Należne wpłaty na kapitał podstawowy	0,00	0,00
2.	Wartość firmy	0,00	0,00	III.	Udziały (akcje) własne	0,00	0,00
3.	Inne wartości niematerialne i prawne	0,00	0,00	IV.	Fundusz (kapitał) zapasowy	0,00	0,00
4.	Zaliczki na wartości niematerialne i prawne	0,00	0,00	V.	Fundusz z aktualizacji wyceny	0,00	0,00
II.	Rzeczowe aktywa trwałe	388.759,42	364.231,86	VI.	Pozostałe fundusze (kapitały) rezerwowe	0,00	0,00
1.	Środki trwałe	388.759,42	364.231,86	VII.	Zysk (strata) z lat ubiegłych	0,00	- 146,42
a.	grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	0,00	0,00	VIII.	Zysk (strata) netto	- 1.473,81	1.097,05
b.	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	364.554,72	349.276,01	IX.	Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego	0,00	0,00
c.	urządzenia techniczne i maszyny	10.522,46	7.073,18	B.	ZOBOWIĄZANIA I REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA	389.783,46	364.231,86
d.	środki transportu	0,00	0,00	I.	Rezerwy na zobowiązania	0,00	0,00
e.	inne środki trwałe	13.682,24	7.882,67	1.	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0,00	0,00
2.	Środki trwałe w budowie	0,00	0,00	2.	Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	0,00	0,00
3.	Zaliczki na środki trwałe w budowie	0,00	0,00	a.	długoterminowe	0,00	0,00
III.	Należności długoterminowe	0,00	0,00	b.	krótkoterminowe	0,00	0,00
1.	Od jednostek powiązanych	0,00	0,00	3.	Pozostałe rezerwy	0,00	0,00
2.	Od pozostałych jednostek	0,00	0,00	a.	długoterminowe	0,00	0,00
IV.	Inwestycje długoterminowe	0,00	0,00	b.	krótkoterminowe	0,00	0,00
1.	Nieruchomości	0,00	0,00	II.	Zobowiązania długoterminowe	0,00	0,00
2.	Wartości niematerialne i prawne	0,00	0,00	1.	Wobec jednostek powiązanych	0,00	0,00
3.	Długoterminowe aktywa finansowe	0,00	0,00	2.	Wobec pozostałych jednostek	0,00	0,00
a.	w jednostkach powiązanych	0,00	0,00	a.	kredyty i pożyczki	0,00	0,00
b.	w pozostałych jednostkach	0,00	0,00	b.	z tyt. emisji dłużnych pap. wartościowych	0,00	0,00
4.	Inne inwestycje długoterminowe	0,00	0,00	c.	inne zobowiązania finansowe	0,00	0,00
V.	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	0,00	0,00	d.	inne	0,00	0,00
1.	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0,00	0,00	III.	Zobowiązania krótkoterminowe	1.024,04	0,00
2.	Inne rozliczenia międzyokresowe	0,00	0,00	1.	Wobec jednostek powiązanych	0,00	0,00
B.	AKTYWA OBROTOWE	877,62	950,63	a.	z tytułu dostaw i usług	0,00	0,00
I.	Zapasy	67,81	15,77	-	o okresie wymagalności do 12 m-cy	0,00	0,00
1.	Materiały	67,81	15,77	-	o okresie wymagalności powyżej 12 m-cy	0,00	0,00
2.	Półprodukty, produkty w toku	0,00	0,00	b.	inne	0,00	0,00

3.	Produkty gotowe	0,00	0,00	2.	Wobec pozostałych jednostek	1.024,04	0,00
4.	Towary	0,00	0,00	a.	kredyty i pożyczki	0,00	0,00
II.	Należności krótkoterminowe	600,00	0,00	b.	z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0,00	0,00
1.	Należności od jednostek powiązanych	0,00	0,00	c.	inne zobowiązania finansowe	0,00	0,00
a.	z tytułu dostaw i usług	0,00	0,00	d.	z tytułu dostaw i usług	1.024,04	0,00
-	o okresie spłaty do 12 m-cy	0,00	0,00	-	o okresie wymagalności do 12 m-cy	1.024,04	0,00
-	o okresie spłaty powyżej 12 m-cy	0,00	0,00	-	o okresie wymagalności powyżej 12 m-cy	0,00	0,00
b.	Inne	0,00	0,00	e.	zaliczki otrzymane na dostawy	0,00	0,00
2.	Należności od pozostałych jednostek	600,00	0,00	f.	zobowiązania wekslowe	0,00	0,00
a.	z tytułu dostaw i usług	600,00	0,00	g.	z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	0,00	0,00
-	o okresie spłaty do 12 m-cy	600,00	0,00	h.	z tytułu wynagrodzeń	0,00	0,00
-	o okresie spłaty powyżej 12 m-cy	0,00	0,00	i.	inne	0,00	0,00
b.	z tyt. podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	0,00	0,00	3.	Fundusze specjalne	0,00	0,00
c.	Inne należności	0,00	0,00	a.	Fundusz Świadczeń Socjalnych	0,00	0,00
d.	Dochodzone na drodze sądowej	0,00	0,00	IV.	Rozliczenia międzyokresowe	388.759,42	364.231,86
III.	Inwestycje krótkoterminowe	209,81	934,86	1.	Ujemna wartość firmy	0,00	0,00
1.	Krótkoterminowe aktywa finansowe	209,81	934,86	2.	Inne rozliczenia międzyokresowe	388.759,42	364.231,86
a.	w jednostkach powiązanych	0,00	0,00	a.	długoterminowe	388.759,42	364.231,86
-	udziały lub akcje	0,00	0,00	b.	krótkoterminowe	0,00	0,00
-	inne papiery wartościowe	0,00	0,00				
-	udzielone pożyczki	0,00	0,00				
-	inne krótkoterminowe aktywa finansowe	0,00	0,00				
b.	w pozostałych jednostkach	0,00	0,00				
-	udziały lub akcje	0,00	0,00				
-	inne papiery wartościowe	0,00	0,00				
-	udzielone pożyczki	0,00	0,00				
-	inne krótkoterminowe aktywa finansowe	0,00	0,00				
c.	środki pieniężne i inne aktywa finansowe	209,81	934,86				
-	środki pieniężne w kasie i na rachunkach	209,81	934,86				
-	inne środki pieniężne	0,00	0,00				
-	inne aktywa pieniężne	0,00	0,00				
2.	Inne inwestycje krótkoterminowe	0,00	0,00				
IV.	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	0,00	0,00				
SUMA AKTYWÓW		389.637,04	365.182,49	SUMA PASYWÓW		389.637,04	365.182,49

KSIEGOWA
Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej
w Brodach

mgr Patrycja Galka
Sporządził:

Brody, dnia 25 marca 2015 roku
Miejscowość i data

DYREKTOR
Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej
w Brodach

Tomasz Mroziński
Dyrektor Jednostki

**RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT
(WARIANT PORÓWNAWCZY)**

Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej	Rachunek zysków i strat jednostki (wariant porównawczy) sporządzony na dzień 31 grudnia 2014 r.	Adresat	
		Wójt Gminy w Brodach Ul. St. Staszica 3 27 – 230 Brody ..... Wysłać bez pisma przewodniego	
		Stan na koniec roku poprzedniego	Stan na koniec roku bieżącego
CENTRUM KULTURY I AKTYWNOŚCI LOKALNEJ w BRODACH 27-230 Brody, ul. Radomska 34 NIP 664-19-17-416 Regon 292381814 ..... Numer identyfikacyjny REGON: 292381814			
A. Przychody netto ze sprzedaży i zrównanie z nimi w tym:		590.289,40	591.858,66
I.	Przychody netto ze sprzedaży usług	7.056,00	6.767,00
II.	Zmiana stanu produktów (zwiększenie – wartość dodatnia, zmniejszenie – wartość ujemna)	0,00	0,00
III.	Koszty wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	0,00	0,00
IV.	Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	0,00	0,00
V.	Dotacje	583.233,40	585.091,66
1)	podmiotowe	436.040,00	420.000,00
2)	celowe, na pierwsze wyposażenie w środki obrotowe	147.193,40	165.091,66
B. Koszty działalności operacyjnej		616.939,17	615.289,17
I.	Amortyzacja	33.781,55	35.733,04
II.	Zużycie materiałów i energii	53.488,90	44.246,49
III.	Usługi obce	76.157,70	69.404,47
IV.	Podatki i opłaty	0,00	0,00
V.	Wynagrodzenia	366.050,75	379.850,12
VI.	Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia dla pracowników	77.939,51	78.607,23
VII.	Pozostałe koszty rodzajowe	9.520,76	7.447,82
VIII.	Wartość sprzedanych towarów i materiałów	0,00	0,00
C. Zysk (strata) ze sprzedaży (A – B)		- 26.649,77	- 23.430,51
D. Pozostałe przychody operacyjne		25.061,79	24.527,56
I.	Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	0,00	0,00
II.	Dotacje	0,00	0,00
III.	Inne przychody operacyjne	25.061,79	24.527,56
E. Pozostałe koszty operacyjne		0,00	0,00
I.	Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	0,00	0,00
II.	Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	0,00	0,00
I.	Inne koszty operacyjne	0,00	0,00
F. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C + D – E)		- 1.587,98	1.097,05
G. Przychody finansowe		114,17	0,00
I.	Dywidendy i udział w zyskach	0,00	0,00
II.	Odsetki	114,17	0,00
III.	Zysk ze zbycia inwestycji	0,00	0,00
IV.	Aktualizacja wartości inwestycji	0,00	0,00
V.	Inne	0,00	0,00
H. Koszty finansowe		0,00	0,00
I.	Odsetki	0,00	0,00
II.	Strata ze zbycia inwestycji	0,00	0,00
III.	Aktualizacja wartości inwestycji	0,00	0,00
IV.	Inne	0,00	0,00

I. Zysk (strata) z działalności gospodarczej	- 1.473,81	1.097,05
J. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (J.I – J.II)	0,00	0,00
I. Zyski nadzwyczajne	0,00	0,00
II. Straty nadzwyczajne	0,00	0,00
K. Zysk (strata) (I + J)	- 1.473,81	1.097,05
L. Podatek dochodowy	0,00	0,00
M. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty) oraz nadwyżki środków obrotowych	0,00	0,00
N. Zysk (strata) netto (K – L – M)	- 1.473,81	1.097,05

KSIEGOWA
Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej
w Brodach

mgr *Patrycja Gałka*
Sporządził

Brody, dnia 25 marca 2015 roku
Miejscowość i data

DYREKTOR
Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej
w Brodach

Tomasz Mangula
Dyrektor jednostki

.....
(pieczęćka jednostki)

Wprowadzenie i Informacja dodatkowa

Do sprawozdania finansowego
Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej w Brodach za rok 2014

I. Wprowadzenie

Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej w Brodach z siedzibą ul. Radomska 34, 27-230 Brody NIP: 664-19-17-416 REGON: 292381814 jest samorządową instytucją kultury powołaną Uchwałą Nr I/11/2005 z dnia 18 lutego 2005 roku przez Radę Gminy w Brodach. Funkcję dyrektora sprawuje Pan Tomasz Margula.

Podstawowym celem działalności Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej jest prowadzenie różnorodnej działalności rozwijającej i zaspokajającej potrzeby kulturalne, sportowo-rekreacyjne mieszkańców oraz inspirowanie działań aktywizujących środowiska lokalne polegające w szczególności na:

1. Upowszechnianiu wartości kultury ogólnonarodowej, regionalnej i środowiskowej.
2. Tworzeniu kultury i sztuki poprzez działalność animacyjną, edukacyjną i wspierającą aktywność kulturalną mieszkańców w szczególności poprzez działalność świetlic środowiskowo – socjoterapeutycznych.
3. Wspieraniu i organizowaniu amatorskiego ruchu sportowego.
4. Zaspokajaniu potrzeb mieszkańców w zakresie aktywności fizycznej, rekreacji i turystyki.
5. Podejmowaniu działań mających na celu ochronę dziedzictwa kulturowego.
6. Współpracy z organizacjami społecznymi, środowiskowymi, stowarzyszeniami, szkołami, parafiami i innymi grupami nieformalnymi, które prowadzą działalność z zakresu szeroko pojętej aktywności i integracji społecznej, kultury i sportu.

Sprawozdanie finansowe sporządzono za okres od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r. Na dzień sporządzenia sprawozdania nie są znane zdarzenia zagrażające kontynuowaniu przez CKiAL w Brodach działalności. Sprawozdanie sporządzono przy założeniu, że działalność będzie kontynuowana w okresie nie krótszym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Aktywa i pasywa wykazane w sprawozdaniu wyceniono się zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości oraz Zakładowego Planu Kont przyjętego do stosowania w CKiAL w Brodach:

1. Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne wycenione zostały według cen nabycia.
  - a. Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne o wartości powyżej 3.500,00 i przewidzianego czasu użytkowania powyżej 1 roku amortyzowane są metodą liniową według stawek wynikających z ustawy o podatku dochodowym.
  - b. Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne o wartości do 3.500,00 umarzone są jednorazowo po ich wydaniu do użytkowania.
2. Środki pieniężne zostały wycenione według wartości nominalnej.
3. Zapasy wycenione według cen zakupu.
4. Należności i zobowiązania zostały wycenionej w kwocie wymaganej zapłaty.
5. Kapitały zostały wycenione według wartości nominalnej.
6. Koszty działalności ewidencjonuje się na kontach zespołu:
  - a. 4 – koszty rodzajowe i ich rozliczanie
  - b. 5 – koszty działalności według zadań i ich rozliczanie.
7. Wynik finansowy ustalany jest metoda porównawczą.

W sprawozdaniu finansowym instytucja kultury wykazuje zdarzenia gospodarcze zgodnie z ich treścią ekonomiczną.

II. Informacja dodatkowa

• AKTYWA

1. **Aktywa trwałe** jakie jednostka posiada na koniec 2014 roku to środki trwałe znajdujące się w I, II, IV, V, VII, VIII grupie KŚT:

Wartość początkowa:	574.448,76
Dotychczasowe umorzenie:	210.216,90
Wartość netto:	364.231,86

2. **Aktywa obrotowe:**

a. **Zapasy** stanowią wartość paliwa zakupionego, a nie zużytego na dzień bilansowy. Wycenione na podstawie spisu z natury według cen zakupu:

Stan na 01.01.2014:	67,81
Stan na 31.12.2014:	15,77

b. **Inwestycje krótkoterminowe** to środki pieniężne na rachunku bankowym wycenione według wartości nominalnej:

Stan na 01.01.2014:	209,81
Stan na 31.12.2014:	934,86

• PASYWA

1. **Fundusz instytucji** na dzień 31.12.2014 roku wyniósł **0,00 zł**.

Szczegółowe zestawienie zmian w funduszu w 2014 roku przedstawiono poniżej:

I. Fundusz instytucji na początek okresu (BO)	1.327,39
1. Zmniejszenie funduszu (z tytułu):	1.327,39
strata bilansowa za ubiegły rok	1.327,39
II. Fundusz instytucji na koniec okresu (BZ)	0,00
III. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu	- 146,42
IV. Wynik finansowy netto za rok bieżący (+ / -)	1.097,05
zysk netto (+) / strata netto (-)	1.097,05
V. Fundusz (III +/- IV)	950,63

Pozostała strata za rok ubiegły na koncie „Rozliczenie wyniku finansowego” w kwocie 146,42 zł. zostanie pokryta z wypracowanego w 2014 roku zysku, natomiast pozostała część zysku w kwocie 950,63 zł. zostanie przeksięgowana na fundusz instytucji po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego.

2. **Rozliczenia międzyokresowe przychodów** na dzień 31.12.2014 roku wyniosły 364.231,86 zł. i stanowią wartość wszystkich środków trwałych instytucji. Zaliczane do rozliczeń międzyokresowych przychodów kwoty będą rozliczane sukcesywnie w korespondencji z pozostałymi przychodami operacyjnymi równolegle do dokonywanych odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych od środków trwałych.

3. **Dane dotyczące przychodów i kosztów oraz wynik finansowy**

a. Przychody

Głównym źródłem przychodów Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej w Brodach jest dotacja podmiotowa z Urzędu Gminy w Brodach i dotacja celowa przeznaczone na działalność socjoterapeutyczną świetlic w Brodach, Kuczowie, Krynkach, i Stykowie, a także przychody własne.

W 2014 roku Centrum Kultury otrzymało również dotacje celową z Urzędu Gminy Brody na realizację zadania pn. „Bliskie spotkania z kulturą – cykl imprez kulturalnych dla mieszkańców Gminy Brody w 2014 roku”. Operacja realizowana była w ramach umowy przyznania pomocy Nr 01678-6930-UM1342439/14 z dnia 26 września 2014 roku na operację z zakresu małych projektów w ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Struktura przychodów osiągniętych w 2014 roku, w porównaniu do roku 2013 przedstawia się następująco:

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Dotacje:	585.091,66	583.193,40
Dotacja podmiotowa	420.000,00	436.040,00
Dotacje celowe	165.091,66	147.193,40
w tym:		
z UG Brody na działalność socjoterapeutyczną świetlic	110.000,00	100.000,00
z UG Brody na realizacja umowy z PROW	55.091,66	47.193,40
Przychody ze sprzedaży:	6.767,00	7.056,00
Opłaty za wynajem	2.042,00	3.069,00
Opłaty za prowadzone zajęcia	1.715,00	1.612,00
Pozostałe przychody	3.010,00	2.375,00
Przychody finansowe:	0,00	114,17
Odsetki	0,00	114,17
Przychody operacyjne:	24.527,56	25.061,79
Odpis rozliczeń międzyokresowych przychodów	24.527,56	25.061,79
RAZEM:	616.386,22	615.465,36

b. Koszty

Ewidencja analityczna kosztów uwzględnia rodzaje poniesionych kosztów statutowych w instytucji kultury. Na kontach ujęte zostały wszystkie operacje gospodarcze dotyczące okresu sprawozdawczego według poniższego zestawienia:

401	Amortyzacja	35.733,04
	Środki trwałe	24.527,56
	Pozostałe środki trwałe	9.987,78
	Wartości niematerialne i prawne	1.217,70
402	Zużycie materiałów	28.168,95
	Materiały biurowe	2.228,48
	Środki czystości	1.680,78
	Zakup wydawnictw	1.676,17
	Materiały do zajęć	1.409,63
	Materiały świetlicowe	461,70
	Materiały gospodarcze	715,32
	Materiały do imprez	5.300,32
	Zużycie paliwa do samochodu	3.223,04
	Materiały do utrzymania zieleni	3.681,84
	Wyposażenie do 100 zł.	687,85
	Materiały do remontu	4.735,85
	Pozostałe materiały	2.367,97

403	Zużycie energii	16.077,54
	Energia elektryczna	4.859,02
	Gaz	10.517,35
	Woda i ścieki	701,17
404	Wynagrodzenia	379.850,12
	Umowy o pracę	336.155,12
	Umowy zlecenie	28.700,00
	Umowy o dzieło	13.700,00
	Ekwiwalent sędziowski	1.295,00
405	Ubezpieczenia społeczne i fundusz pracy	65.565,99
	Składki na ubezpieczenie społeczne	57.724,95
	Składki na fundusz pracy	7.841,04
406	Pozostałe świadczenia dla pracowników	13.041,24
	Odpis na ZFŚS	9.987,58
	Opieka profilaktyczna pracowników	360,00
	Szkolenia	1.080,00
	Inne	1.613,66
407	Usługi obce	69.404,47
	Usługi dozoru mienia	4.295,16
	Usługi transportowe	6.375,84
	Usługi telekomunikacyjne	2.854,49
	Usługi internetowe	1.092,24
	Usługi radiowo – telewizyjne	803,21
	Usługi remontowe	203,00
	Konserwacje i przeglądy	2.955,42
	Usługi związane z organizacją imprez	43.119,16
	Usługi – wywóz nieczystości	2.637,36
	Obsługa BHP i p.poż.	1.527,66
	Usługi informatyczne	723,84
	Pozostałe usługi obce	2.817,09
408	Pozostałe koszty	7.447,82
	Podróże służbowe	2.180,72
	Ubezpieczenia	2.544,00
	Koszty uczestnictwa w imprezach	300,00
	Pozostałe koszty	2.423,10
	RAZEM:	615.289,17

Struktura kosztów osiągniętych w 2014 roku, w porównaniu do roku 2013 przedstawia się następująco:

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
401 Amortyzacja	35.733,04	33.781,55
402 Zużycie materiałów	28.168,95	36.143,86
403 Zużycie energii	16.077,54	17.345,04
404 Wynagrodzenia	379.850,12	366.050,75
405 Ubezpieczenia społeczne	65.565,99	66.095,04
406 Pozostałe świadczenia dla pracowników	13.041,24	11.844,47
407 Usługi obce	69.404,47	76.157,70
408 Pozostałe koszty	7.447,82	9.520,76
RAZEM:	615.289,17	616.939,17

c. Ustalenie wyniku finansowego

Wynik finansowy:

Przychody	616.386,22
Koszty	615.289,17
Zysk za 2014 rok.	1.097,05

Różnica między przychodami, a kosztami daje zysk w wysokości 1.097,05 zł., który w kwocie 146,42 zł. zostanie przeznaczony na pokrycie straty za 2013 rok, pozostała część zysku tj. 950,63 zł. zostanie przebiegowana na fundusz instytucji po zatwierdzeniu sprawozdania rocznego.

• STRUKTURA ZATRUDNIENIA

Stan zatrudniania na dzień 31.12.2014 roku

	Ilość osób	Ilość etatów
<u>Umowy o prace</u>	9	8 ¾
Pracownicy administracji	2	1 ¾
w tym:		
▪ Dyrektor	1	1
▪ Księgowa	1	¾
Instruktorzy	5	5
w tym:		
▪ Instruktor muzyki	1	1
▪ Instruktor sportu	1	1
▪ Instruktorzy świetlicowi	3	3
Pracownicy obsługi	2	2
w tym:		
▪ Pracownik gospodarczy	1	1
▪ Sprzątaczką	1	1
<u>Umowy zlecenie</u>	4	-

Brody, dnia 25 marca 2015 roku

KSIEGOWA
Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej
w Brodach

mgr Patrycja Gałka

Sporządził

DYREKTOR
Centrum Kultury i Aktywności Lokalnej
w Brodach

Tomasz Marzula

Dyrektor jednostki

RADA GMINY
BRODY

UCHWAŁA NR *V/25/15*.....
Rady Gminy w Brodach
z dnia *24 kwietnia 2015 roku*

w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego Gminnej Biblioteki Publicznej w Brodach za 2014 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku (t.j. Dz. U. z 2013 poz. 594 z późniejszymi zmianami) w związku z art. 53 ust. 1 ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 330 z późniejszymi zmianami) uchwała się co następuje:

§ 1

Zatwierdza się sprawozdanie finansowe Gminnej Biblioteki Publicznej w Brodach za 2014 rok obejmujące:

1. Bilans stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały
2. Rachunek zysków i strat stanowiący załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały
3. Wprowadzenie i informację dodatkową stanowiącą załącznik Nr 3 do niniejszej uchwały

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Gminnej Biblioteki Publicznej w Brodach.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy w Brodach
[Podpis]
Stanisław Wrona

RADCA PRAWNY
KL-K-194
[Podpis]
mgr Grażyna Jesłonek

UZASADNIENIE

Do Uchwały Rady Gminy w Brodach

Nr V/25/15

z dnia 24 kwietnia 2015 roku

w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego Gminnej Biblioteki Publicznej w Brodach za 2014 rok.

W związku z obowiązkiem przedkładania do zatwierdzenia Radzie Gminy Brody sprawozdań finansowych (art. 18 ust. 2 pkt.15 ustawy o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku, w związku z art. 53 ust. 1 ustawy o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku.)

Gminna Biblioteki Publiczna w Brodach przedkłada roczne sprawozdanie finansowe za 2014 rok obejmujące:

1. Bilans stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały
2. Rachunek zysków i strat stanowiący załącznik Nr 2 do niniejszej uchwały
3. Wprowadzenie i informację dodatkową stanowiącą załącznik Nr 3 do niniejszej uchwały

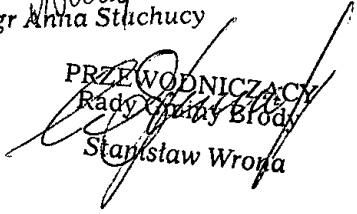
WÓJT GMINY BRODY

Marzena Bernat

DYREKTOR
Gminnej Biblioteki Publicznej
w Brodach

mgr Anna Stuchucy

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Brody

Stanisław Wrona

Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej BIBLIOTEKA PUBLICZNA w Brodach 27-230 Brody, ul. Radomska 34 tel. (041) 271-13-31 NIP 664 29 13 102 REGON 260011195 Numer identyfikacyjny REGON 260011195		BILANS samorządowej instytucji kultury sporządzony na dzień 31 grudnia 2014 roku			Adresat Wójt Gminy w Brodach ul. Staszica 3 27-230 Brody		
AKTYWA		Stan na koniec 31.12.2013	Stan na koniec 31.12.2014	PASYWA		Stan na koniec 31.12.2013	Stan na koniec 31.12.2014
A.	AKTYWA TRWAŁE	1.231,42	37.367,42	A.	FUNDUSZ (KAPITAŁ) WŁASNY	- 339,71	- 88,00
I.	Wartości niematerialne i prawne	0,00	0,00	I.	Fundusz (kapitał) podstawowy	140,79	0,00
1.	Koszty zakończonych prac rozwojowych	0,00	0,00	II.	Należne wpłaty na kapitał podstawowy	0,00	0,00
2.	Wartość firmy	0,00	0,00	III.	Udziały (akcje) własne	0,00	0,00
3.	Inne wartości niematerialne i prawne	0,00	0,00	IV.	Fundusz (kapitał) zapasowy	0,00	0,00
4.	Zaliczki na wartości niematerialne i prawne	0,00	0,00	V.	Fundusz z aktualizacji wyceny	0,00	0,00
II.	Rzeczowe aktywa trwałe	1.231,42	37.367,42	VI.	Pozostałe fundusze (kapitały) rezerwowe	0,00	0,00
1.	Środki trwałe	1.231,42	37.367,42	VII.	Zysk (strata) z lat ubiegłych	0,00	-339,71
a.	grunty (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu)	0,00	0,00	VIII.	Zysk (strata) netto	- 480,50	251,71
b.	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	0,00	0,00	IX.	Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego	0,00	0,00
c.	urządzenia techniczne i maszyny	1.231,42	37.367,42	B.	ZOBOWIĄZANIA I REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA	2.597,29	37.455,42
d.	środki transportu	0,00	0,00	I.	Rezerwy na zobowiązania	0,00	0,00
e.	inne środki trwałe	0,00	0,00	1.	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0,00	0,00
2.	Środki trwałe w budowie	0,00	0,00	2.	Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	0,00	0,00
3.	Zaliczki na środki trwałe w budowie	0,00	0,00	a.	długoterminowe	0,00	0,00
III.	Należności długoterminowe	0,00	0,00	b.	krótkoterminowe	0,00	0,00
1.	Od jednostek powiązanych	0,00	0,00	3.	Pozostałe rezerwy	0,00	0,00
2.	Od pozostałych jednostek	0,00	0,00	a.	długoterminowe	0,00	0,00
IV.	Inwestycje długoterminowe	0,00	0,00	b.	krótkoterminowe	0,00	0,00
1.	Nieruchomości	0,00	0,00	II.	Zobowiązania długoterminowe	0,00	0,00
2.	Wartości niematerialne i prawne	0,00	0,00	1.	Wobec jednostek powiązanych	0,00	0,00
3.	Długoterminowe aktywa finansowe	0,00	0,00	2.	Wobec pozostałych jednostek	0,00	0,00
a.	w jednostkach powiązanych	0,00	0,00	a.	kredyty i pożyczki	0,00	0,00
b.	w pozostałych jednostkach	0,00	0,00	b.	z tyt. emisji dłużnych pap. wartościowych	0,00	0,00
4.	Inne inwestycje długoterminowe	0,00	0,00	c.	inne zobowiązania finansowe	0,00	0,00
V.	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	0,00	0,00	d.	inne	0,00	0,00
1.	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	0,00	0,00	III.	Zobowiązania krótkoterminowe	1.365,87	88,00
2.	Inne rozliczenia międzyokresowe	0,00	0,00	1.	Wobec jednostek powiązanych	0,00	0,00
B.	AKTYWA OBROTOWE	1.026,16	0,00	a.	z tytułu dostaw i usług	0,00	0,00
I.	Zapasy	0,00	0,00	-	o okresie wymagalności do 12 m-cy	0,00	0,00
1.	Materiały	0,00	0,00	-	o okresie wymagalności powyżej 12 m-cy	0,00	0,00
2.	Półprodukty, produkty w toku	0,00	0,00	b.	inne	0,00	0,00
3.	Produkty gotowe	0,00	0,00	2.	Wobec pozostałych jednostek	1.365,87	88,00

4.	Towary	0,00	0,00	a.	kredyty i pożyczki	0,00	0,00
5.	Zaliczki na dostawy	0,00	0,00	b.	z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	0,00	0,00
II.	Należności krótkoterminowe	1.026,04	0,00	c.	inne zobowiązania finansowe	0,00	0,00
1.	Należności od jednostek powiązanych	0,00	0,00	d.	z tytułu dostaw i usług	1.365,37	0,00
a.	z tytułu dostaw i usług	0,00	0,00	-	o okresie wymagalności do 12 m-cy	1.365,37	0,00
-	o okresie spłaty do 12 m cy	0,00	0,00	-	o okresie wymagalności powyżej 12 m-cy	0,00	0,00
-	o okresie spłaty powyżej 12 m-cy	0,00	0,00	e.	zaliczki otrzymane na dostawy	0,00	0,00
b.	Inne	0,00	0,00	f.	zobowiązania wekslowe	0,00	0,00
2.	Należności od pozostałych jednostek	1.026,04	0,00	g.	z tytułu podatków, ceł , ubezpieczeń i innych świadczeń	0,00	88,00
a.	z tytułu dostaw i usług	1.024,04	0,00	h.	z tytułu wynagrodzeń	0,50	0,00
-	o okresie spłaty do 12 m-cy	1.024,04	0,00	i.	inne	0,00	0,00
-	o okresie spłaty powyżej 12 m-cy	0,00	0,00	3.	Fundusze specjalne	0,00	0,00
b.	z tyt. podatków, dotacji, ceł , ubezpieczeń i innych świadczeń	2,00	2,00	a.	Fundusz Świadczeń Socjalnych	0,00	0,00
c.	Inne należności	0,00	0,00	IV.	Rozliczenia międzyokresowe	1.231,42	37.367,42
d.	Dochodzone na drodze sądowej	0,00	0,00	1.	Ujemna wartość firmy	0,00	0,00
III.	Inwestycje krótkoterminowe	0,12	0,00	2.	Inne rozliczenia międzyokresowe	1.231,42	37.367,42
1.	Krótkoterminowe aktywa finansowe	0,12	0,00	a.	długoterminowe	1.231,42	37.367,42
a.	w jednostkach powiązanych	0,00	0,00	b.	krótkoterminowe	0,00	0,00
-	udziały lub akcje	0,00	0,00				
-	inne papiery wartościowe	0,00	0,00				
-	udzielone pożyczki	0,00	0,00				
-	inne krótkoterminowe aktywa finansowe	0,00	0,00				
b.	w pozostałych jednostkach	0,00	0,00				
-	udziały lub akcje	0,00	0,00				
-	inne papiery wartościowe	0,00	0,00				
-	udzielone pożyczki	0,00	0,00				
-	inne krótkoterminowe aktywa finansowe	0,00	0,00				
c.	środki pieniężne i inne aktywa finansowe	0,12	0,00				
-	środki pieniężne w kasie i na rachunkach	0,12	0,00				
-	inne środki pieniężne	0,00	0,00				
-	inne aktywa pieniężne	0,00	0,00				
2.	Inne inwestycje krótkoterminowe	0,00	0,00				
IV.	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	0,00	0,00				
SUMA AKTYWÓW		2.257,58	37.367,42	SUMA PASYWÓW		2.257,58	37.367,42

KSIĘGIOWA

mgr Patrycja Gałka

Sporządził:

Brody, dnia 26 marca 2015
Miejscowość i data

DYREKTOR
Gminnej Biblioteki Publicznej
w Brodach

mgr Anna Stuchucy
Dyrektor jednostki

**RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT
(WARIANT PORÓWNAWCZY)**

Nazwa i adres jednostki sprawozdawczej	Rachunek zysków i strat jednostki (wariant porównawczy) sporządzony na dzień 31 grudnia 2014 r.	Adresat	
		Stan na koniec roku poprzedniego	Stan na koniec roku bieżącego
G M I N N A BIBLIOTEKA PUBLICZNA w Brodach 27-230 Brody, ul. Radomska 34 tel. (041) 271-13-31 NIP 664-20-13-102 Regon 260011195 ..... Numer identyfikacyjny REGON: 260011195		Wójt Gminy w Brodach Ul. St. Staszica 3 27 – 230 Brody ..... Wystać bez pisma przewodniego	
A. Przychody netto ze sprzedaży i zrównanie z nimi w tym:		149.500,00	149.500,00
I. Przychody netto ze sprzedaży usług		0,00	0,00
II. Zmiana stanu produktów (zwiększenie – wartość dodatnia, zmniejszenie – wartość ujemna)		0,00	0,00
III. Koszty wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki		0,00	0,00
IV. Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów		0,00	0,00
V. Dotacje		149.500,00	149.500,00
1) podmiotowe		145.000,00	145.000,00
2) celowe, na pierwsze wyposażenie w środki obrotowe		4.500,00	4.500,00
B. Koszty działalności operacyjnej		152.219,23	150.859,29
I. Amortyzacja		15.673,93	14.229,73
II. Zużycie materiałów i energii		9.281,01	8.599,62
III. Usługi obce		1.270,36	2.169,20
IV. Podatki i opłaty		0,00	0,00
V. Wynagrodzenia		101.925,55	101.545,54
VI. Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia dla pracowników		23.536,16	24.045,19
VII. Pozostałe koszty rodzajowe		532,22	270,01
VIII. Wartość sprzedanych towarów i materiałów		0,00	0,00
C. Zysk (strata) ze sprzedaży (A – B)		- 2.719,23	- 1.359,29
D. Pozostałe przychody operacyjne		2.198,10	1.611,00
I. Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		0,00	0,00
II. Dotacje		0,00	0,00
III. Inne przychody operacyjne		2.198,10	1.611,00
E. Pozostałe koszty operacyjne		0,00	0,00
I. Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych		0,00	0,00
II. Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych		0,00	0,00
III. Inne koszty operacyjne		0,00	0,00
F. Zysk (strata) z działalności operacyjnej (C + D – E)		- 521,13	251,71
G. Przychody finansowe		40,63	0,00
I. Dywidendy i udział w zyskach		0,00	0,00
II. Odsetki		40,63	0,00
III. Zysk ze zbycia inwestycji		0,00	0,00
IV. Aktualizacja wartości inwestycji		0,00	0,00
V. Inne		0,00	0,00
H. Koszty finansowe		0,00	0,00
I. Odsetki		0,00	0,00
II. Strata ze zbycia inwestycji		0,00	0,00
III. Aktualizacja wartości inwestycji		0,00	0,00
IV. Inne		0,00	0,00

I. Zysk (strata) z działalności gospodarczej	- 480,50	251,71
J. Wynik zdarzeń nadzwyczajnych (J.I – J.II)	0,00	0,00
I. Zyski nadzwyczajne	0,00	0,00
II. Straty nadzwyczajne	0,00	0,00
K. Zysk (strata) (I + J)	- 480,50	251,71
L. Podatek dochodowy	0,00	0,00
M. Pozostałe obowiązkowe zmniejszenia zysku (zwiększenia straty) oraz nadwyżki środków obrotowych	0,00	0,00
N. Zysk (strata) netto (K – L – M)	- 480,50	251,71

KSIĘGOWA

.....mgr. *Patrycja Gałka*
Sporządziła

Brody, dnia 26 marca 2015
Miejscowość i data

DYREKTOR
Gminnej Biblioteki Publicznej
Brodach

.....mgr. *Anna Stachucy*
Dyrektor jednostki

(pieczęćka jednostki)

Wprowadzenie i Informacja dodatkowa

Do sprawozdania finansowego
Gminnej Biblioteki Publicznej w Brodach za rok 2014

I. Wprowadzenie

Gminna Biblioteka Publiczna w Brodach z siedzibą ul. Radomska 34 27-230 Brody NIP: 664-20-13-102 REGON: 260011195 jest samorządową instytucją kultury powołaną Uchwałą Nr I/10/2005 z dnia 18 lutego 2005 roku przez Radę Gminy w Brodach. Funkcję dyrektora sprawuje Pani Anna Stachucy.

Podstawowym celem działalności biblioteki w Brodach oraz filii bibliotecznych w Lubieni i Stykowie jest rozwijanie i zaspokajanie potrzeb czytelniczych i informacyjnych mieszkańców gminy, upowszechnianie wiedzy oraz rozwój kultury. Biblioteka zapewnia również możliwość korzystania z internetu oraz prowadzi różnego rodzaju formy pracy z czytelnikami np.: wycieczki ze szkół, spotkania z pisarzami.

Sprawozdanie finansowe sporządzono za okres od 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r. Na dzień sporządzenia sprawozdania nie są znane zdarzenia zagrażające kontynuowaniu przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Brodach działalności. Sprawozdanie sporządzono przy założeniu, że działalność będzie kontynuowana w okresie nie krótszym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Aktywa i pasywa wykazane w sprawozdaniu wyceniono zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości oraz Zakładowego Planu Kont przyjętego do stosowania w GBP w Brodach:

1. Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne wycenione zostały według cen nabycia.
  - a. Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne o wartości powyżej 3.500,00 i przewidzianego czasu użytkowania powyżej 1 roku amortyzowane są metodą liniową według stawek wynikających z ustawy o podatku dochodowym.
  - b. Środki trwałe i wartości niematerialne i prawne o wartości do 3.500,00 umarzone są jednorazowo po ich wydaniu do użytkowania.
2. Środki pieniężne zostały wycenione według wartości nominalnej.
3. Należności i zobowiązania zostały wycenione w kwocie wymaganej zapłaty.
4. Kapitały zostały wycenione według wartości nominalnej.
5. Koszty działalności ewidencjonuje się na kontach zespołu:
  - a. 4 – koszty rodzajowe i ich rozliczenie.
  - a. 5 – koszty działalności według zadań i ich rozliczenie.
6. Wynik finansowy ustalany jest metoda porównawczą.

W sprawozdaniu finansowym instytucja kultury wykazuje zdarzenia gospodarcze zgodnie z ich treścią ekonomiczną

II. Informacja dodatkowa

• AKTYWA

1. **Aktywa trwałe** jakie jednostka posiada na koniec 2014 roku to środki trwałe znajdujące się w IV i VI grupie KŚT:

Wartość początkowa:	46.812,50
Dotychczasowe umorzenie:	9.445,08
Wartość netto:	37.367,42

• **PASYWA**

1. Fundusz instytucji na dzień 31.12.2014 roku wyniósł **0,00 zł**.

Szczegółowe zestawienie zmian w funduszu w 2014 roku przedstawiono poniżej:

I. Fundusz instytucji na początek okresu (BO)	140,79
1. Zmniejszenie funduszu (z tytułu):	140,79
strata bilansowa za ubiegły rok	140,79
II. Fundusz instytucji na koniec okresu (BZ)	0,00
III. Strata z lat ubiegłych na koniec okresu	- 339,71
IV. Wynik finansowy netto za rok bieżący (+/-)	251,71
zysk netto (+) / strata netto (-)	251,70
V. Fundusz (III +/- IV)	- 88,00

Pozostała strata za rok ubiegły na koncie „Rozliczenie wyniku finansowego” w kwocie 339,71 zł. zostanie częściowo pokryta z wypracowanego w 2014 roku zysku, natomiast pozostała część straty w kwocie 88,00 zł. pozostanie na koncie „Rozliczenie wyniku finansowego” do momentu wypracowania zysku i jej pokrycia w kolejnych latach.

2. Zobowiązania krótkoterminowe na dzień 31.12.2014 roku wyniosły 88,00 zł. i są to zobowiązania niewymagalne z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

3. Rozliczenia międzyokresowe przychodów na dzień 31.12.2014 roku wyniosły 37.367,42 zł. i stanowią wartość wszystkich środków trwałych instytucji. Zaliczane do rozliczeń międzyokresowych przychodów kwoty będą rozliczane sukcesywnie w korespondencji z pozostałymi przychodami operacyjnymi równolegle do dokonywanych odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych od środków trwałych.

4. Dane dotyczące przychodów i kosztów oraz wynik finansowy

a. Przychody

Głównym źródłem przychodów Gminnej Biblioteki Publicznej w Brodach jest dotacja podmiotowa z Urzędu Gminy w Brodach i dotacja celowa z Biblioteki Narodowej w Warszawie przeznaczona na zakup nowości wydawniczych oraz przychody własne.

Struktura przychodów osiągniętych w 2014 roku, w porównaniu do roku 2013 przedstawia się następująco:

	<u>2014</u>	<u>2013</u>
Dotacje:	149.500,00	149.500,00
Dotacja podmiotowa	145.000,00	145.000,00
Dotacja celowa	4.500,00	4.500,00
Przychody finansowe:	0,00	40,63
Odsetki	0,00	40,63
Przychody operacyjne:	1.611,00	2.198,10
Dary książkowe	247,00	483,00
Odpis rozliczeń międzyokresowych przychodów	1.364,00	1.715,10
RAZEM:	151.111,00	151.738,73

b. Koszty

Ewidencja analityczna kosztów uwzględnia rodzaje poniesionych kosztów statutowych w instytucji kultury. Na kontach ujęte zostały wszystkie operacje gospodarcze dotyczące okresu sprawozdawczego według poniższego zestawienia:

401 Amortyzacja	14.229,73
Środki trwałe	1.364,00
Zbiory biblioteczne	12.865,73
402 Zużycie materiałów	4.867,74
Czasopisma	2.348,25
Materiały biurowe	573,55
Środki czystości	322,20
Materiały biblioteczne	931,88
Materiały do imprez	129,70
Materiały do remontów	347,40
Wyposażenie do 100 zł.	171,96
Pozostałe materiały	42,80
403 Zużycie energii	3.731,88
Energia elektryczna	1.619,68
Gaz	2.112,20
404 Wynagrodzenia	101.545,54
Umowy o pracę	98.065,54
Umowy zlecenie	2.600,00
Umowy o dzieło	880,00
405 Ubezpieczenia społeczne i fundusz pracy	20.240,79
Składki na ubezpieczenie społeczne	17.838,19
Składki na fundusz pracy	2.402,60
406 Pozostałe świadczenia dla pracowników	3.804,40
Odpisy na ZFŚS	3.372,94
Inne	431,46
407 Usługi obce	2.169,20
Usługi informatyczne	454,87
Usługi remontowe	70,00
Konserwacje i przeglądy	1.172,91
Usługi pocztowe	35,00
Pozostałe usługi obce	436,42
408 Pozostałe koszty	270,01
Podróże służbowe	270,01
RAZEM:	150.859,29

Struktura kosztów osiągniętych w 2014 roku, w porównaniu do roku 2013 przedstawia się następująco:

	2014	2013
401 Amortyzacja	14.229,73	15.673,93
402 Zużycie materiałów	4.867,74	4.966,62
403 Zużycie energii	3.731,88	4.314,39
404 Wynagrodzenia	101.545,54	101.925,55
405 Ubezpieczenia społeczne	20.240,79	19.556,25
406 Pozostałe świadczenia dla pracowników	3.804,40	3.979,91

407 Usługi obce	2.169,20	1.270,36
408 Pozostałe koszty	270,01	532,22
RAZEM:	150.859,29	152.219,23

c. Ustalenie wyniku finansowego

Wynik finansowy:

Przychody	151.111,00
Koszty	150.859,29
Zysk za 2014 rok.	251,71

Różnica między przychodami, a kosztami daje zysk w wysokości 251,71 zł., który zostanie przeznaczony na pokrycie straty za 2013 rok.

• STRUKTURA ZATRUDNIENIA

Stan zatrudniania na dzień 31.12.2014 roku

Umowy o prace	Ilość osób	Ilość etatów
Pracownicy administracji	2	1 ¼
w tym:		
▪ Dyrektor	1	1
▪ Księgowa	1	¼
Pracownicy biblioteczni	1	1
Razem:	3	2 ¼

Brody, dnia 26 marca 2015 roku

KSIĘGOWA

mgr Patrycja Gałka

Sporządził

DYREKTOR
Gminnej Biblioteki Publicznej
w Brodach

mgr Anna Stachucy

Dyrektor jednostki

RADA GMINY
BRODY

Uchwała nr *V.126/15*....
Rady Gminy Brody
z dnia 24 kwietnia 2015 r.

w sprawie przyjęcia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Brody na lata 2015 – 2032”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 594, z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t.j.Dz.U.2013.1232 ze zm.) w celu realizacji „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” przyjętego Uchwałą nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 roku Rada Gminy Brody uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjąć „Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Brody na lata 2015 –2032” w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Brody.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Brody
Stanisław Wrona

~~ADWOKAT~~

~~Sławomir Dziura~~

**RADA GMINY
BRODY**

Uzasadnienie:

Uchwałą Nr 122/2009 z dnia 14 lipca 2009 r. Rady Ministrów przyjęto „Program Oczyszczenia Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032”, który został zmieniony Uchwałą Nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. Główne cele w/w programu to usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju oraz likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko. Cele te będą realizowane na trzech poziomach: centralnym, wojewódzkim i lokalnym (powiatowym i gminnym). Do obowiązków samorządu gminnego należy m. in. przygotowanie i aktualizacja programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

W celu realizacji w/w zadania został opracowany „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Brody na lata 2015 – 2032”. Dokument ten w sposób przejrzysty ujmuje zagadnienia ściśle związane z realizacją nałożonych na gminę obowiązków. Wskazuje m.in. cele i strategiczne działania w kierunku usuwania azbestu, aktualny stan, ilość i rodzaj wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie gminy. Określa również harmonogram działań zmierzających do bezpiecznego dla życia i zdrowia ludzi usunięcia tych wyrobów. Program stanowi także podstawowy dokument wspierający pozyskiwanie środków zewnętrznych na zadania zmierzające do oczyszczenia terenu Gminy Brody z wyrobów zawierających azbest.

W 2014r. przeprowadzono na terenie gminy Brody inwentaryzację wyrobów zawierających azbest, gdzie zidentyfikowano płyty azbestowo-cementowe o łącznej powierzchni: 372 150 m². W związku z czym opracowano Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Brody na lata 2015 – 2032, który powstał w celu aktualizacji przyjętego przez Radę Gminy w Brodach uchwałą nr V/54/2007 z dnia 21 czerwca 2007 roku „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Brody na lata 2007-2032”.

Brody, dn. 25.03.2015r.

Sporządził: Ernest Kumek

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Brody
Stanisław Wrona

WÓJT GMINY BRODY

Marzena Bernat

INSPEKTOR
ds. OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WYPAKAMI

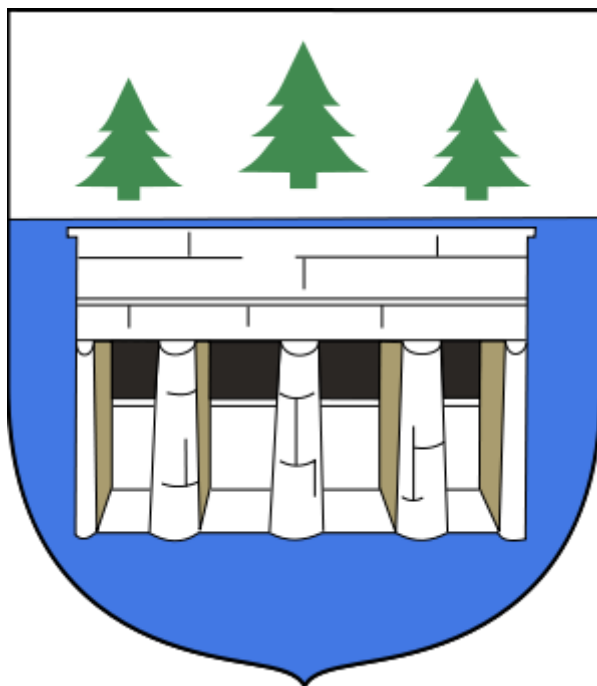
mgr inż. Ernest Kumek

2015

OPRACOWANIE

GREENLYNX
UL.1 MAJA 7/3
39-400
TARNOBRZEG
www.greenlynx.pl

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY NA LATA 2015 - 2032

Program spójny z POKzA 2009 – 2032
Zrealizowany z udziałem środków z Ministerstwa
Gospodarki

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Spis treści

1. WSTĘP.....	3
2. ZADANIA ZWIĄZANE Z OCZYSZCZANIEM KRAJU Z AZBESTU.....	3
2.1 Powstanie Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu (POKzA 2009- 2032)..	3
2.2 Cele i zadania POKzA.....	4
2.3 Zarządzanie POKzA.....	6
2.4 Cele i zadania gminnego Programu wynikające z POKzA i innych dokumentów programowych.....	11
3. CHARAKTERYSTYKA AZBESTU.....	13
4. SZKODLIWOŚĆ AZBESTU DLA ZDROWIA LUDZKIEGO.....	16
5. PROCEDURY DOTYCZĄCE BEZPIECZNEGO UŻYTKOWNIA I USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST ORAZ ZAGOSPODAROWANIA ODPADÓW AZBESTOWYCH.....	19
5.1 Użytkowanie wyrobów zawierających azbest	19
5.2 Usuwanie wyrobów zawierających azbest.....	21
5.3 Transport i zagospodarowanie odpadów azbestowych.....	26
6. REGULACJE PRAWNE W ZAKRESIE UŻYTKOWANIA I USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST.....	27
7. DANE O ILOŚCI I STANIE WYROBÓW AZBESTOWYCH ZLOKALIZOWANYCH W GMINIE BRODY.....	34
7.1 Ogólna charakterystyka Gminy Brody.....	34
7.2 Metodyka inwentaryzacji.....	37
7.3 Wyniki inwentaryzacji.....	38
8. ZAKTUALIZOWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU.....	45
9. KOSZTY REALIZACJI PROGRAMU.....	49
9.1 Wyliczenie kosztów prowadzenia Programu	50
9.2 Wyliczenie kosztów usuwania wyrobów zawierających azbest	50
9.3 Wyliczenie całkowitego kosztu realizacji Programu	52
10. OBECNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA REALIZACJI PROGRAMU.....	53
11. MONITOROWANIE PROGRAMU.....	64
12. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA PROGRAMU NA ŚRODOWISKO.....	65
12.1 Charakter działań przewidzianych w dokumencie.....	65
12.2 Rodzaj i skala oddziaływania na środowisko.....	67
12.3 Cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko	68
12.4 Podsumowanie	70
13. BIBLIOGRAFIA.....	71
ZAŁĄCZNIK 1 Wzór oznakowania instalacji lub urządzeń zawierających azbest oraz rur azbestowo-cementowych.....	73
ZAŁĄCZNIK 2 Wzór informacji o wyrobach zawierających azbest.....	74
ZAŁĄCZNIK 3 Wzór oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest.....	76
ZAŁĄCZNIK 4 Lista firm zarejestrowanych w bazaazbestowa.gov.pl zajmujących się m.in. demontażem wyrobów zawierających azbest z terenu województwa świętokrzyskiego.....	78
ZAŁĄCZNIK 5 Dane na temat składowisk odpadów azbestowych znajdującego się na terenie województwa świętokrzyskiego (na podstawie bazaazbestowa.gov.pl)...	79

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Spis tabel i wykresów

Tabela 1 Struktura zarządzania POKzA.....	6
Tabela 2 Rodzaje i zastosowanie wyrobów azbestowych w Polsce.....	15
Tabela 3 Wykaz krajowych aktów prawnych dotyczących azbestu.....	27
Tabela 4 Rodzaje płyt azbestowo-cementowych stosowanych w Polsce.....	38
Tabela 5 Przelicznik stosowany w przypadku rur azbestowo-cementowych.....	39
Tabela 6 Ilość wyrobów azbestowych w Gminie Brody ze względu na rodzaj zastosowanego wyrobu.....	39
Tabela 7 Ilość wyrobów azbestowych w poszczególnych rodzajach budynków oraz azbest magazynowany w Gminie Brody.....	40
Tabela 8 Ilość wyrobów azbestowych w poszczególnych miejscowościach Gminy Brody.....	41
Tabela 9 Ilość wyrobów azbestowych w przeliczeniu na 1 km ² powierzchni Gminy Brody.....	43
Tabela 10 Stan techniczny wyrobów azbestowych w Gminie Brody.....	43
Tabela 11 Harmonogram realizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest.....	45
Tabela 12 Prognozowane tempo usuwania wyrobów zawierających azbest.....	47
Tabela 13 Koszty prowadzenia Programu.....	50
Tabela 14 Uśrednione ceny usuwania wyrobów azbestowych przez uprawnione firmy w 2014 r. dla województwa świętokrzyskiego.....	51
Tabela 15 Całkowity koszt usuwania wyrobów zawierających azbest z Gminy Brody.	52
Tabela 16 Całkowity koszt realizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Brody.....	52
Tabela 17 Podstawowe działania PROW dające możliwość pozyskania środków na usuwanie azbestu.....	55
Tabela 18 Wydatki z budżetu państwa pozostające w dyspozycji Ministra Gospodarki dla realizacji Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.....	63
Wykres 1 Schemat zarządzania POKzA na trzech poziomach.....	11
Wykres 2 Procentowy udział poszczególnych rodzajów wyrobów azbestowych w Gminie Brody.....	40
Wykres 3 Procentowy udział poszczególnych rodzajów zabudowy pokrytej wyrobami azbestowymi oraz azbest magazynowany w Gminie Brody.....	41
Wykres 4 Ilość wyrobów azbestowych w poszczególnych miejscowościach Gminy Brody.....	42
Wykres 5 Procentowy podział stopnia pilności usuwania wyrobów zawierających azbest w Gminie Brody.....	44
Wykres 6 Spadek ilości wyrobów zawierających azbest usuwanych z terenu Gminy Brody.....	49
Mapa 1 Położenie Gminy Brody na tle powiatu starachowickiego (źródło: www.gminy.pl).....	34

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

---

1. WSTĘP

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 (POKzA) – podstawowy dokument wyznaczający cele oraz ramy legislacyjne, finansowe i organizacyjne do usunięcia azbestu z terytorium Polski wskazuje, że dokumentem wspomagającym i zawierającym zaplanowane działania w skali Gminy w zakresie usuwania azbestu jest Program usuwania wyrobów zawierających azbest.

Program ten, wraz z poprzedzającą go inwentaryzacją, daje możliwość dokładnego oszacowania występujących na terenie Gminy Brody wyrobów azbestowych, zarówno pod względem ilościowym jak i jakościowym (stan wyrobów). Dzięki temu umożliwia opracowanie harmonogramu ich bezpiecznego usuwania. Wskazuje również możliwości finansowe wspierania tych zadań, a także uświadamia społeczeństwo o niebezpieczeństwie wynikającym z niewłaściwego postępowania z wyrobami azbestowymi.

Niniejszy Program został sporządzony na zlecenie Urzędu Gminy Brody w celu aktualizacji poprzedniej wersji programu z 2007 r. pod nazwą „Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Brody na lata 2007-2032”. Do jego opracowania posłużyły wyniki inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest wykonanej w 2014 r. na terenie Gminy. Dokument ten stanowić ma element realizacji harmonogramu stopniowego usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu kraju zapisanego w POKzA na szczeblu lokalnym – terytorium Gminy Brody.

2. ZADANIA ZWIĄZANE Z OCZYSZCZANIEM KRAJU Z AZBESTU

2.1 *Powstanie Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu (POKzA 2009- 2032)*

Program Oczyszczania Kraju z Azbestu powstał w wyniku przyjęcia przez Sejm RP Rezolucji z dnia 19 czerwca 1997 r. w sprawie wycofania azbestu z gospodarki (M.P. Nr 38, poz.373). Rada Ministrów została w niej wezwana min. do opracowania

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

---

program zmierzającego do wycofania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski.

Jest on także wynikiem realizacji Ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r. Nr 3, poz. 20) oraz odpowiednich przepisów wykonawczych do tej ustawy.

Program został przyjęty przez Radę Ministrów Rzeczypospolitej Polskiej 14 maja 2002 r. jako „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” (KPUA).

Następnie został zastąpiony uchwałą nr 122/2009 z dnia 14 lipca 2009 roku (zmienionej uchwałą nr 39/2010 z 15 marca 2010 r.) i w obecnej formie funkcjonuje jako Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 -2032 (POKzA).

2.2 **Cele i zadania POKzA**

Główne cele i zadania POKzA to:

- Oczyszczenie terytorium Polski z azbestu oraz usunięcia stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest
- Wylimitowanie negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców Polski spowodowanych azbestem oraz ustalenie koniecznych do tego uwarunkowań
- Sukcesywna likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i doprowadzenie do spełnienia wymogów ochrony środowiska
- Stworzenie odpowiednich warunków wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest stosowanych w Unii Europejskiej

Program grupuje zadania w pięciu blokach tematycznych:

1) Zadania legislacyjne;

2) Działania edukacyjno-informacyjne obejmujące:

- działania skierowane do dzieci i młodzieży,
- szkolenia pracowników administracji rządowej i samorządowej oraz organizacji i służb zaangażowanych w realizację Programu,
- opracowywanie materiałów informacyjnych i edukacyjnych,

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

- ocenę i promocję technologii unicestwiania włókien azbestu w odpadach azbestowych,
- organizację szkoleń, warsztatów, seminariów, konferencji, kongresów i wizyt studialnych;

3) Zadania w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest obejmujące:

- usuwanie wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych,
- oczyszczanie terenów nieruchomości, obiektów użyteczności publicznej, miejsc publicznych, terenów byłych zakładów produkujących wyroby zawierające azbest,
- budowę składowisk odpadów azbestowych,
- zadania wspierające, w tym wsparcie finansowe opracowywania programów usuwania wyrobów zawierających azbest, na wszystkich szczeblach administracji publicznej;

4) Monitoring realizacji Programu poprzez tworzony Elektroniczny System Informacji Przestrzennej monitoringu procesu usuwania wyrobów zawierających azbest;

5) Działania w zakresie ochrony zdrowia, w tym działalność Ośrodka Referencyjnego Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego Związanych z Azbestem.

Program zakłada, że:

- W Polsce około 85% azbestu znajduje się w wyrobach budowlanych,
- Usuwanie i wymiana wyrobów zawierających azbest jest działalnością remontowo-budowlaną i przynieść powinna znaczne ożywienie gospodarcze w dziedzinie budownictwa i produkcji materiałów budowlanych,
- Powinien powstać rynek usług kredytowo-bankowych dla obsługi nowych klientów z atrakcyjnymi ofertami dla mniej zamożnych właścicieli obiektów budowlanych,
- Powstaną dochody z podatków i opłat z tytułu usuwania wyrobów zawierających azbest, a także składowania ich jako odpadów,
- Niezbędna jest ratyfikacja przez Polskę Konwencji Międzynarodowych oraz dostosowanie się do wymagań dyrektyw dotyczących azbestu,
- Nadzrędnym znaczeniem ma ograniczenie wzrastającej ilości zachorowań i zgonów w Polsce (analogicznie, jak w Europie), wywoływanych szkodliwością azbestu.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Potrzeba ochrony zdrowia i życia ludności zasadnym czyni skierowanie środków z funduszy ekologicznych na wsparcie Programu.

Ponad to Program tworzy nowe możliwości w stosunku do poprzedniej wersji, m.in.:

1. Składowanie odpadów azbestowych na składowiskach podziemnych,
2. Wdrażanie nowych technologii umożliwiających unicestwienie włókien azbestu,
3. Pozostawianie w ziemi – w dopuszczonych prawem przypadkach – wyrobów azbestowych wycofanych z użytkowania, (dot. rur i instalacji podziemnych).

Cele Programu będą realizowane sukcesywnie aż do roku 2032, w którym zakładane jest oczyszczenie kraju z azbestu.

2.3 Zarządzanie POKzA

W Programie przewidziano, że konieczność koordynacji wszystkich jednostek i instytucji odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań lub pośrednio biorących udział w ich realizacji wymaga działania na trzech poziomach:

- **Centralnym** - Rada Ministrów, Minister Gospodarki i w strukturze Ministerstwa Gospodarki Główny Koordynator Programu
- **Wojewódzkim** – samorząd województwa
- **Lokalnym** – samorząd powiatowy, samorząd gminny (burmistrz, wójt, prezydent miasta)

Poniższa tabela przedstawia główne właściwości i zadania organów na poszczególnych poziomach:

Tabela 1 Struktura zarządzania POKzA.

POZIOMCENTRALNY	Główny Koordynator	powoływany i odwoływany przez Ministra Gospodarki, odpowiedzialny za współdziałanie poszczególnych jednostek i instytucji oraz podejmowanie inicjatyw dotyczących uaktualniania Programu gromadzi informacje o ilościach, rodzajach i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest na poziomie kraju, na podstawie informacji uzyskanych od marszałków województw monitoruje realizację wszystkich zadań

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

		Programu
		planuje coroczne środki budżetowe związane z realizacją Programu
		ocenia oraz promuje technologie unicestwienia włókien azbestu w odpadach
		składa roczne raporty Ministrowi Gospodarki i przygotowuje roczne informacje o stopniu wykonania celów i zadań ujętych w Programie, wraz ze szczegółowym udokumentowaniem wykorzystania środków finansowych, które zostały przeznaczone na ich wykonanie
		prowadzi działalność edukacyjną oraz informacyjno-popularyzacyjną, także pracowników administracji
		współpracuje z instytucjami i organizacjami międzynarodowymi (m.in. organizuje i uczestniczy w krajowych i zagranicznych konferencjach, sympozjach, kongresach, szkoleniach)
		podejmuje inicjatywy związanych z realizacją Programu oraz organizacją jego zarządzania, w tym zgłaszanie Ministrowi Gospodarki propozycji dokumentów i rozwiązań legislacyjnych
		współpracuje z jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami pozarządowymi, których działalność związana jest z realizacją zadań wynikających z Programu
		współpracuje na szczeblu centralnym z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcją pracy, inspekcją nadzoru budowlanego, inspekcją ochrony środowiska)
		współpracuje z Radą Programową
Rada Programowa	jest ciałem opiniodawczo-doradczym powołanym w celu rozpatrywania kierunków realizacji zadań Programu i jego poszczególnych etapów, zarówno pod kontem legislacyjnym jak i finansowym	
	W skład Rady Programowej wchodzi: 1) Przewodniczący Rady 2) Główny Koordynator 3) przedstawiciel Ministra Gospodarki 4) członkowie delegowani (po 1 osobie) przez: - ministrów właściwych do spraw:	

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

		finansów publicznych, środowiska, zdrowia, administracji publicznej, rozwoju regionalnego, rolnictwa, obrony narodowej oraz budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, - marszałków województw, - Głównego Inspektora Pracy, - Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego, - Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, - Głównego Inspektora Sanitarnego, - Prezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, - Prezesa Banku Ochrony Środowiska S.A.; 5) członkowie powołani przez Ministra Gospodarki, reprezentujący organizacje pozarządowe, których działalność statutowa związana jest z gospodarką odpadami niebezpiecznymi zawierającymi azbest (do 2 osób); 6) członkowie powołani przez Ministra Gospodarki jako eksperci posiadający dorobek naukowy w zakresie ochrony przed azbestem i reprezentujący środowisko naukowe (do 3 osób)
POZIOM WOJEWÓDZTWA	Samorząd województwa (Marszałek)	współpracuje z Głównym Koordynatorem w zakresie potrzeb wynikających z bieżącej realizacji Programu gromadzi informacje o ilościach, rodzajach i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest oraz przekazuje je do Głównego Koordynatora z wykorzystaniem dostępnego narzędzia informatycznego www.bazaazbestowa.gov.pl uwzględniania usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest w wojewódzkich planach gospodarki odpadami i programach ochrony środowiska, w szczególności w zakresie lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest współpracuje na szczeblu wojewódzkim z organami kontrolnymi (inspekcją sanitarną, inspekcją pracy, inspekcją nadzoru budowlanego, inspekcją ochrony środowiska)

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

		współpracuje z uczelniami i instytucjami naukowymi, organizacjami pozarządowymi, ekspertami poszczególnych dziedzin
		współpracuje z lokalnymi mediami w zakresie spraw objętych Programem
		przygotowuje i aktualizuje wojewódzkie programy usuwania wyrobów zawierających azbest
		współpracuje z samorządami powiatowymi i gminnymi, przekazuje wytyczne oraz informacje związanych z realizacją Programu
		przedkłada Głównemu Koordynatorowi coroczną informację o realizacji zadań na terenie województwa
POZIOM LOKALNY	Samorząd powiatowy	przygotowuje i aktualizuje programy usuwania wyrobów zawierających azbest
		współpracuje z gminami oraz marszałkiem województwa w zakresie opracowywania programów usuwania wyrobów zawierających azbest, w szczególności w zakresie weryfikacji inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest
		organizuje usuwanie wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych z uwzględnieniem zasad zawartych w Programie
		inspiruje właściwe postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest
		współpracuje z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest
		współpracuje z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację Programu
		współpracuje z organami kontrolnymi (inspekcją sanitarną, inspekcją pracy, inspekcją nadzoru budowlanego, inspekcją ochrony środowiska)
	Samorząd	gromadzi informacje o ilościach,

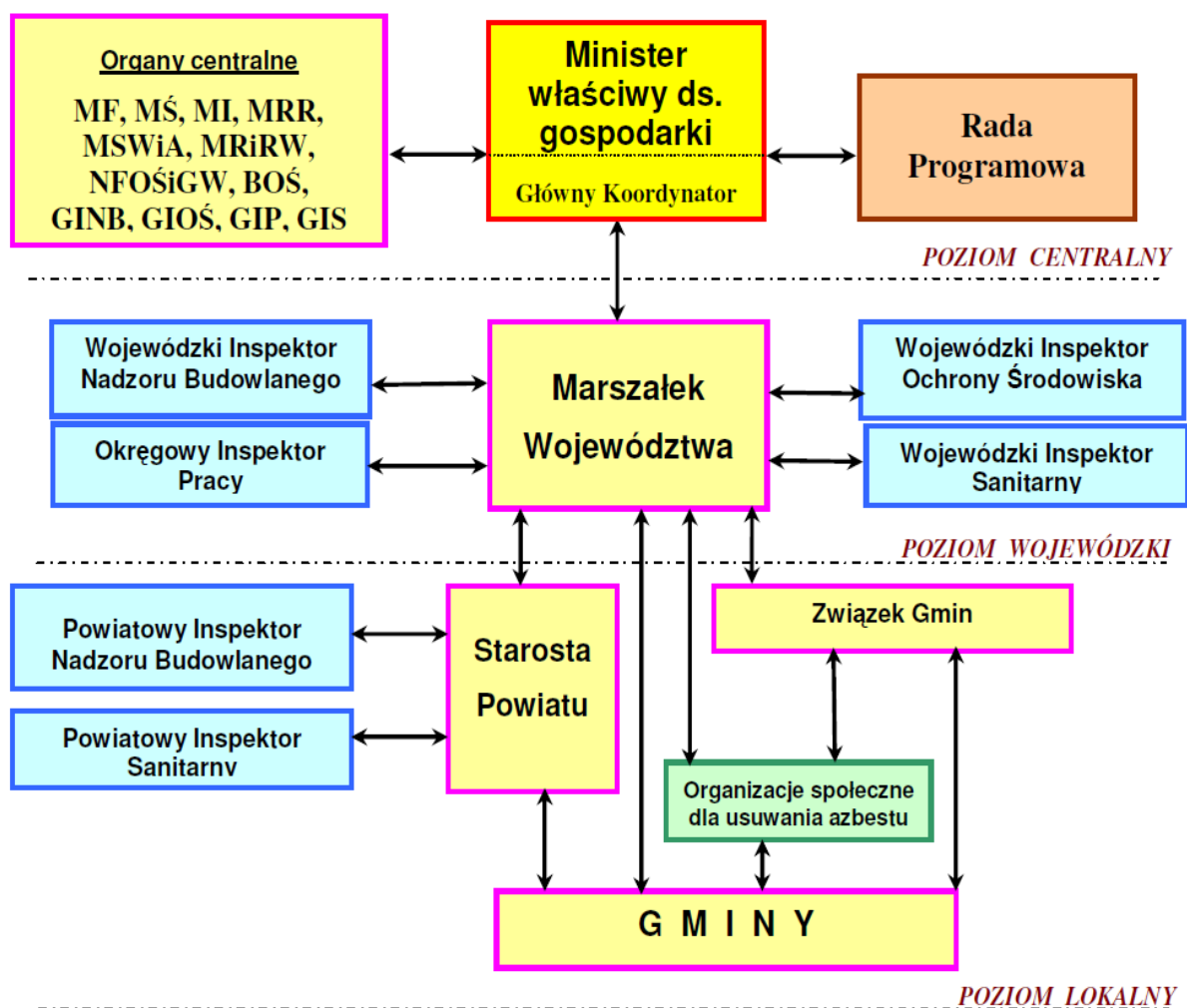
PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

	gminny (burmistrz, wójt, prezydent miasta)	rodzajach i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest oraz przekazuje je do marszałka województwa z wykorzystaniem dostępnego narzędzia informatycznego www.bazaazbestowa.gov.pl
		przygotowuje i aktualizuje programy usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest
		organizuje szkolenia lokalne w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości bez korzystania z usług wyspecjalizowanych firm
		organizuje usuwanie wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych z uwzględnieniem zasad zawartych w Programie
		inspiruje właściwe postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest
		współpracuje z marszałkiem województwa w zakresie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz opracowywania programów usuwania wyrobów zawierających azbest, w szczególności w zakresie lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest
		współpracuje z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest
		współpracuje z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację Programu
		współpracuje z organami kontrolnymi (inspekcją sanitarną, inspekcją pracy, inspekcją nadzoru budowlanego, inspekcją ochrony środowiska)

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Wykres 1 Schemat zarządzania POKZA na trzech poziomach¹

2.4 Cele i zadania gminnego Programu wynikające z POKZA i innych dokumentów programowych

Podstawowym celem niniejszego Programu jest usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Brody, a przez to wyeliminowanie szkodliwego wpływu i niebezpiecznych dla zdrowia skutków działania azbestu. Gmina Brody zakłada usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest do 2032 roku.

Program zakłada realizację następujących zadań:

¹ Źródło: Program Oczyszczania Kraju z Azbestu

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

---

1. Inwentaryzacja i aktualizacja bazy danych o lokalizacji istniejących wyrobów zawierających azbest.
2. Edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania.
3. Mobilizowanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy edukacyjnej i finansowej.
4. Odbiór odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych i innych.
5. Podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych na realizację Programu.
6. Udzielanie pomocy finansowej osobom fizycznym, właścicielom zasobów mieszkaniowych w usuwaniu odpadów zawierających azbest.
7. Przeznaczenie części środków finansowych z budżetu Gminy na realizację Programu.
8. Usunięcie wyrobów zawierających azbest z obiektów użyteczności publicznej i innych będących własnością Gminy.
9. Eliminacja możliwości powstawania „dzikich” wysypisk z odpadami zawierającymi azbest oraz oczyszczenie terenów Gminy i innych terenów publicznych z odpadów azbestowych.
10. Bieżący monitoring realizacji Programu i okresowe raportowanie jego realizacji władzom samorządowym oraz mieszkańcom.
11. Okresowa weryfikacja i aktualizacja Programu.

Wszystkie wymienione wyżej cele i zadania są zgodne z:

- Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032,
- Polityką ekologiczną państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016,
- Krajowym Planem Gospodarki Odpadami KPGO 2014,
- Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2019,

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

- Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Starachowickiego na lata 2012 – 2015 z uwzględnieniem lat 2016 - 2019,
- Programem Ochrony Środowiska dla Gminy Brody na lata 2009 – 2012 z perspektywą na lata 2013 - 2016.

3. CHARAKTERYSTYKA AZBESTU

Azbesto naturalnie występujące, **włókniste minerały krzemianowe**, powstałe na drodze procesów metamorficznych. Charakterystyczną cechą morfologiczną naturalnie występujących minerałów azbestowych jest równoległa budowa włókien. Wyróżnia się dwie grupy minerałów azbestowych:

- **serpentytyny** - należą do nich: antygoryt, lizardyt i chryzotyl,
- **amfibole** - w skład tej grupy wchodzi bardzo dużo minerałów, a ich główne formy włókniste to: amozyt, krokidolit, azbest antofylitowy, termolitowy i aktynolitowi.

Różnią się one budową i długością włókien oraz właściwościami chorobotwórczymi. Najszersze zastosowanie (około 95%) znajdował azbest chryzotylowy, czyli chryzotyl (o dłuższych włóknach).

Nazwa „azbest” wywodzi się z języka greckiego i **oznacza "niewygasający"**. Starożytni Grecy stosowali go bowiem do wyrobu knotów w lampach oliwnych. Surowcem powszechnie stosowanym stał się dopiero w XX wieku.

Azbest znalazł szerokie zastosowanie w budownictwie, a także w energetyce, transporcie i przemyśle chemicznym **dzięki swoim właściwościom**, tj.:

- niepalności - temperatura topnienia chryzotyłu wynosi 1500-1550°C, amfiboli 930-1150°C,
- odporności na czynniki chemiczne (kwasy i zasady) - szczególnie w przypadku amfiboli,
- wysokiej wytrzymałości mechanicznej,
- niskiemu przewodnictwu cieplnemu i elektrycznemu,
- łatwości łączenia się z innymi materiałami (cement, tworzywa sztuczne),
- możliwości przędzenia włókien,

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

- dobrym właściwością sorpcyjnym.

Klasyfikację wyrobów zawierających azbest przeprowadza się na podstawie trzech kryteriów: zawartości azbestu, stosowaniu spoiwa oraz gęstości objętościowej wyrobu.

Wyroby zawierające azbest dzielimy na dwie klasy:

Klasa I - wyroby o gęstości objętościowej mniejszej od 1000 kg/m^3 definiowane jako „miękkie”, zawierające powyżej 20% (do 100%) azbestu. Są podatne na uszkodzenia mechaniczne, przez co uwalniają duże ilości włókien azbestowych do otoczenia. Głównie stosowane były w wyrobach tekstylnych w celach ochronnych oraz jako koce gaśnicze, szczeliwa plecione, tektury uszczelkowe, m.in. w sprzęcie AGD, płytki podłogowe PCV oraz materiały i wykładziny cierne.

Klasa II - obejmuje wyroby o gęstości objętościowej powyżej 1000 kg/m^3 definiowane jako „twarde”. Zawierają poniżej 20% azbestu. Włókna są ze sobą mocno związane, więc w przypadku mechanicznego uszkodzenia emisja azbestu do otoczenia jest niewielka. Zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi stwarza obróbka tych wyrobów (cięcie, wiercenie otworów) oraz rozbijanie w wyniku zrzucania z wysokości w trakcie prac remontowych. Najczęściej w Polsce stosowanymi wyrobami z tej klasy są płyty azbestowo-cementowe faliste i płyty azbestowo-cementowe typ „karo” stosowane jako pokrycia dachowe oraz płyty płaskie wykorzystywane jako elewacje w budownictwie wielokondygnacyjnym. W mniejszych ilościach produkowane i stosowane były rury azbestowo- cementowe służące do wykonywania instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych oraz w budownictwie jako przewody kominowe i zsypowe.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Tabela 2 Rodzaje i zastosowanie wyrobów azbestowych w Polsce.

L.p.	Rodzaje wyrobów	Wyroby	Udział % azbestu w wyrobie	Zastosowanie	Zalety wyrobu
1.	Wyroby azbestowo-cementowe	- płyty dekarskie - rury ciśnieniowe - płyty okładzinowe i elewacyjne	5-30 %	- pokrycia dachowe - elewacje - wodociągi i kanalizacje	- ogniotrwałość - odporność na korozję i gnicie - wytrzymałe mechanicznie - lekkie - trwałe -nie wymagają konserwacji
2.	Wyroby izolacyjne	- wata - włókniny - sznury - tkanina termoizolacyjna - taśmy	75-100 %	- izolacje kotłów parowych, silników, rurociągów, wymienników ciepła, zbiorników - ubrania i tkaniny termoizolacyjne	- odporne na wysoką temperaturę - trwałe
3.	Wyroby uszczelniające	- tektura - płyty azbestowo-kauczukowe - szczeliwa plecione	75-100 %	uszczelnienia narażone na wysoka temperaturę, wodę i parę, kwasy i zasady, oleje, gazy spalinowe	- odporność na wysoką temperaturę - wytrzymałość na ściskanie -dobra elastyczność -odporność chemiczna
4.	Wyroby cierne	- okładziny cierne - klocki hamulcowe	30 %	elementy napędów	chroni elementy przed przegrzaniem
5.	Wyroby hydroizolacyjne	- lepiki asfaltowe - kity uszczelniające - zaprawy gruntujące - papa dachowa - płytki podłogowe	20-40 %	materiały stosowane w budownictwie	

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

6.	Inne	- materiały filtracyjne w przemyśle piwowarskim i farmacji - wypełniacz lakierów i izolacji przewodów grzewczych - produkcja masek przeciwgazowych		stosowany w różnych przemysłach	

4. SZKODLIWOŚĆ AZBESTU DLA ZDROWIA LUDZKIEGO

Azbest od 1997 roku jest uznawany w Polsce za niebezpieczną substancję chemiczną o udowodnionym działaniu rakotwórczym, stanowiącą zagrożenie zdrowia w następstwie narażenia na długotrwałe oddziaływanie na drogi oddechowe. Stopień zagrożenia zależy od rodzaju pyłu, wielkości i gęstości ziarna i czasu oddziaływania. Im mniejsze i krótsze są włókna tym są one bardziej odpowiedzialne za wywoływanie zmian chorobowych o charakterze rakowym. Wielkość i gęstość ziaren decyduje bezpośrednio o szybkości osiadania pyłu zawieszonego w powietrzu oraz o trwałości aerozolu i o masie substancji wprowadzanej do płuc.

Najgroźniejsze są cząstki o wymiarach 1 do 10 μm (tzw. respirabilne), które osiadają w płucach. Ziarna mniejsze są wydychane, a większe osiadają we wcześniejszych odcinkach dróg oddechowych i nie docierają do pęcherzyków płucnych. Istniejące dowody epidemiologiczne pozwalają stwierdzić, że wszystkie typy azbestu powodują raka płuc. Najbardziej zagraża zdrowiu azbest niebieski (krokidolit) zawierający około 16 % włókien respirabilnych. Zwiększenie osiadania pyłów w płucach zachodzi w stanach chorobowych dróg oddechowych, a także przy oddychaniu suchym powietrzem, gdyż niska wilgotność sprzyja wysychaniu błon śluzowych. Również palenie tytoniu zwiększa niebezpieczeństwo zachorowania u osób narażonych na działanie pyłów azbestowych.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

W efekcie oddziaływania pyłów azbestowych stwierdzono możliwość występowania takich schorzeń jak: pylica azbestowa, rak płuc oraz azbestoza. Stwierdzono również, że azbest powoduje zmiany nowotworowe nie tylko w obrębie płuc i układu oddechowego.

Przeprowadzone w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie badania nie dostarczyły dowodów zwiększonego ryzyka występowania nowotworów związanych ze spożywaniem pokarmów i wody zanieczyszczonej azbestem. Tak więc azbest jest nieszkodliwy, o ile jest on izolowany od atmosfery.

Głównymi przyczynami uwalniania włókien z wyrobów azbestowych są:

- Korozja wyrobów zawierających azbest:

Najpowszechniej stosowane wyroby azbestowo-cementowe zwane „eternitem” (zawierające od 9,5% - 12,5% czystego azbestu) ulegają korozji przeciętnie po 30 latach użytkowania. Po osiągnięciu wieku technologicznego z wyrobów tych rozpoczyna się „samoistne” pylenie włókien azbestu. W niektórych przypadkach stan ten może wystąpić wcześniej lub później. Dodatkowym źródłem emisji tych włókien są wyroby z odłamanymi częściami, bądź całkowicie popękane. Kolejnym powodem zwiększenia emisji włókien do powietrza atmosferycznego jest korozja biologiczna, czyli obecność glonów i mchów na powierzchni płyty eternitowej.

Zabezpieczenie przed korozją odbywa się poprzez pokrycie wyrobów lub powierzchni zawierających azbest szczelną powłoką z głęboko penetrujących środków wiążących azbest, posiadających odpowiednią aprobatę techniczną.

- Uszkodzenia wyrobów zawierających azbest (łamanie, kruszenie, cięcie, szlifowanie itp.) – powodowane przez nieumiejętne użytkowanie, nieprawidłowy demontaż lub czynniki atmosferyczne (wiatr, grad):

Największym i najczęściej spotykanym zagrożeniem są tutaj wszelkie prace związane z wyrobami azbestowymi. Dlatego tak istotne znaczenie ma w tym przypadku zasada obniżania emisji pylenia: przez nawilżanie wyrobu przed oraz w trakcie demontażu, zaniechanie w miarę możliwości obróbki i destrukcji mechanicznej demontowanego wyrobu, nie posługiwanie się narzędziami napędzanymi elektrycznie (np. piły, wiertarki), wyzwalającymi znaczną emisję,

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

---

ale narzędziami ręcznymi - najlepiej wolnoobrotowymi o specjalnie wyprofilowanych ostrzach, zaopatrzonych w odsysanie pyłu i przeznaczonych dla obróbki wyrobów azbestowych. Podczas prac wymagana jest staranność i dokładność wszelkich czynności, wykonywanie ich według z góry przygotowanego planu.

- Nieprawidłowe obchodzenie się z usuniętymi wyrobami zawierającymi azbest (odpadami azbestowymi):

Nieprawidłowy transport – podobnie jak demontaż przez nieprzeszkolonych i nieuprawnionych pracowników – oraz wyrzucanie odpadów azbestowych na tzw. „dzikie wysypiska” to niestety jeszcze częste przypadki stwarzające poważne zagrożenie pylenia włókien azbestowych. Zdarzają się też przykłady powtórnego wykorzystanie usuniętych już wyrobów azbestowych, które powinny trafić na składowisko odpadów azbestowych.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że od stycznia 2005 r. wymienione powyżej praktyki podlegają sankcjom karnym z mocy przepisów Kodeksu Karnego i są zagrożone oprócz grzywny, karą pozbawienia wolności do lat 3.

Za złamanie przepisów ustawy o odpadach od dnia 12 marca 2010 r. zaostrozono sankcje karne, dot. nieprawidłowości przy gospodarowaniu odpadami.

- Emisja z eksploatowanych wyrobów zawierających azbest (np. wykładziny cierne w przemyśle samochodowym):

Stosowanie wyrobów azbestowych jest zakazane w Polsce od 1997 roku. Niestety zdarza się jeszcze, że w niektórych gałęziach przemysłu używa się starych części i urządzeń zawierających azbest (np. klocki hamulcowe w starych samochodach).

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

---

5. PROCEDURY DOTYCZĄCE BEZPIECZNEGO UŻYTKOWNIA I USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST ORAZ ZAGOSPODAROWANIA ODPADÓW AZBESTOWYCH

Poniższe procedury obejmują najważniejsze zasady dotyczące bezpiecznego postępowaniem z wyrobami zawierającymi azbest oraz odpadami azbestowymi w Polsce. Zostały opracowane na podstawie „Zbioru przepisów i procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest” Ministerstwa Gospodarki. Są one kierowane zarówno do użytkowników wyrobów zawierających azbest, wykonawców prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, jak i transportujących i zagospodarowujących odpady azbestowe na składowiskach. Uwzględniają one aktualnie obowiązujące przepisy prawne w zakresie azbestu. Ich prawidłowe przestrzeganie daje możliwość ograniczenia do minimum zagrożeń związanych z azbestem. Szczegółowy opis tych procedur został zamieszczony poniżej.

5.1 *Użytkowanie wyrobów zawierających azbest*

Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia technicznego oraz terenu, gdzie znajdują się wyroby zawierające azbest, ma obowiązek sporządzenia „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” (załącznik nr 1 do rozporządzenia²). Właściciele lub zarządcy, którzy spełnili ten obowiązek wcześniej – sporządzają następne „Oceny...” w terminach wynikających z warunków poprzedniej „Oceny...” tzn.:

- po 5-u latach, jeżeli wyroby zawierające azbest są w dobrym stanie technicznym i nieuszkodzone (**III stopień pilności**),

---

²Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. 2010 nr 162 poz. 1089)

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

- po roku, jeżeli przy poprzedniej „Ocenie...” ujawnione zostały drobne uszkodzenia (**II stopień pilności**).

Wyroby, które posiadały lub posiadają duże i widoczne uszkodzenia – powinny zostać bezzwłocznie usunięte (**I stopień pilności**).

Właściciel lub zarządca zobowiązany jest do przechowywania oceny łącznie z dokumentacją miejsca zawierającego azbest, obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej. Dla budynków oraz obiektów budowlanych niebędących budynkami, dla których jest prowadzona książka obiektu budowlanego na podstawie art.64 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane, ocena ta powinna być dołączona do książki obiektu budowlanego.

Wyroby zawierające azbest, instalacje lub urządzenia zawierające azbest oraz usunięte wyroby zawierające azbest inwentaryzuje się poprzez sporządzenie „spisu z natury”. Wykorzystujący wyroby zawierające azbest ujmuje wynik inwentaryzacji w „Informacji o wyrobach zawierających azbest” stanowiącej załącznik nr 3 do rozporządzenia³ i przedkłada ją corocznie w terminie do dnia 31 stycznia właściwemu marszałkowi województwa. Osoba fizyczna niebędąca przedsiębiorcą przedkłada informację odpowiednio burmistrzowi, wójtowi lub prezydentowi miasta.

Od początku 2013 r. obowiązuje nowy sposób składania informacji, który określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz.U. 2013 nr 0 poz. 24). Obecnie zgodnie z wymogami rozporządzenia informacje dotyczące wyrobów zawierających azbest są bezpośrednio wprowadzane przez burmistrza, wójta, prezydenta miasta do Bazy Azbestowej administrowanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki, dostępnej za pośrednictwem sieci Internet pod adresem www.bazaazbestowa.gov.pl prowadzonej w formie elektronicznej przy użyciu systemu teleinformatycznego.

---

³ Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz.U. 2011 nr 8 poz. 31)

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu, gdzie występują wyroby zawierające azbest, ma ponadto obowiązki:

- oznakowania pomieszczeń, gdzie znajdują się urządzenia lub instalacje z wyrobami zawierającymi azbest – odpowiednim znakiem ostrzegawczym dla azbestu (zał. nr 1 do rozporządzenia),
- opracowania i wywieszenia na widocznym miejscu instrukcji bezpiecznego postępowania i użytkowania pomieszczenia z wyrobami zawierającymi azbest,
- zaznaczenia na planie sytuacyjnym terenu miejsc z wyrobami zawierającymi azbest.

Ponadto, jeżeli w budynku, budowli, instalacji lub urządzeniu oraz na terenie znajdują się wyroby zawierające azbest o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000 kg/m³ (tzw. „miękkie”), lub jeżeli wyroby zawierają azbest krokidolit, a także jeżeli te wyroby znajdują się w zamkniętych pomieszczeniach, lub istnieje uzasadniona obawa dużej emisji azbestu do środowiska – właściciel lub zarządca powinien opracować plan kontroli jakości powietrza (monitoringu), a jego wyniki uwzględnić przy dalszej eksploatacji lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

Przez cały czas użytkowania wyrobów zawierających azbest w obiekcie lub nieruchomości, właściciel lub zarządca ma obowiązek przeprowadzania bieżącej kontroli stanu oraz konserwacji tych wyrobów. Pracownicy dokonujący takich prac i czynności powinni być odpowiednio przeszkoleni w zakresie bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, a także odpowiednio wyposażeni we właściwą odzież i środki ochronne.

5.2 *Usuwanie wyrobów zawierających azbest*

Właściciel lub zarządca budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu z wyrobami zawierającymi azbest, ma obowiązek **zgłosić prace polegające na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest do właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej** (starosta, prezydent miasta na prawach powiatu). W przypadku prac polegających na wymianie pokrycia dachowego, zgłoszenia trzeba dokonać na co najmniej 30 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia robót. Po dopełnieniu obowiązków formalnoprawnych,

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

---

właściciel lub zarządca dokonuje wyboru wykonawcy prac- wytwórcy odpadów niebezpiecznych. Zawiera umową na wykonanie prac zabezpieczenia lub usuwania wyrobów zawierających azbest oraz oczyszczenia budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu z azbestu. W umowie powinny być jasno sprecyzowane obowiązki stron, również w zakresie zabezpieczenia przed emisją azbestu w czasie wykonywania prac.

Niezależnie od obowiązków wykonawcy prac, właściciel lub zarządca powinien poinformować mieszkańców lub użytkowników budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu, o usuwaniu niebezpiecznych materiałów zawierających substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla ludzi oraz o sposobach zabezpieczenia przed tą szkodliwością.

Na końcu właściciel lub zarządca powinien uzyskać od wykonawcy prac, **pisemne oświadczenie o prawidłowości wykonania prac i oczyszczenia terenu z pyłu azbestowego**, a następnie przechowywać je przez okres co najmniej 5-lat, wraz z inną dokumentacją budynku, budowli, instalacji lub urządzenia oraz terenu.

W związku z dużym zagrożeniem, jakie może spowodować niewłaściwe usuwanie wyrobów zawierających azbest (opisane w rozdziale 4), ich demontażu powinny dokonywać specjalistyczne firmy, których pracownicy posiadają odpowiednie przeszkolenia bhp do prac przy azbecie oraz są zaopatrzeni w specjalistyczny sprzęt, który zabezpiecza ich samych, a także pobliski teren przed działaniem szkodliwych włókien azbestowych. Ewidencja takich firm znajduje się w Bazie Azbestowej prowadzonej przez Ministerstwo Gospodarki i stanowiącej jedno z narzędzi monitorowania realizacji zadań wynikających z Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032. W załączniku 4 przedstawiono firmy zajmujące się m.in. demontażem wyrobów azbestowych na terenie województwa świętokrzyskiego (stan na dzień 01.09.2014).

Wykonawca prac polegających na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest musi zgłosić zamiar ich przeprowadzenia Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego, Okręgowemu Inspektorowi Pracy oraz Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu – w terminie co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem prac.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Przed przystąpieniem do prac Wykonawca zobowiązany jest do opracowania szczegółowego planu prac usuwania wyrobów zawierających azbest, obejmującego w szczególności:

- identyfikację azbestu w przewidywanych do usunięcia materiałach (na podstawie informacji od właściciela lub zarządcy obiektu, albo badań laboratoryjnych),
- informację o metodach wykonywania planowanych prac,
- zakres niezbędnych zabezpieczeń pracowników oraz środowiska przed narażeniem na szkodliwość emisji azbestu, w tym problematykę określoną przepisami dotyczącymi planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (plan „bioz”),
- ustalenie niezbędnego dla wykonywanych prac monitoringu powietrza.

Zobowiązany jest także do posiadania niezbędnego wyposażenia technicznego i socjalnego zapewniającego prowadzenie określonych planem prac oraz zabezpieczeń pracowników i środowiska przed narażeniem na działanie azbestu.

Przystępując do prac, na początku należy wykonać odpowiednie zabezpieczenia obiektu, będącego przedmiotem prac i miejsc ich wykonywania, a także terenu wokół – przed emisją pyłu azbestu, która może mieć miejsce w wyniku prowadzenia prac.

Teren należy ogrodzić, zachowując bezpieczną odległość od traktów komunikacyjnych dla pieszych, nie mniej niż 2 m przy zastosowaniu osłon. Teren prac należy ogrodzić poprzez oznakowanie taśmami ostrzegawczymi w kolorze biało-czerwonym i umieszczenie tablic ostrzegawczych z napisami „Uwaga! Zagrożenie azbestem!”, „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony” lub „Uwaga! Zagrożenie azbestem- krokidolitem”.

Przy pracach elewacyjnych powinny być stosowane odpowiednie kurtyny zasłaniające fasadę obiektu, aż do gruntu, a teren wokół objęty kurtyną, powinien być wyłożony grubą folią, dla łatwego oczyszczania po każdej zmianie roboczej.

Ogólne zasady postępowania przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest określają następujące wymagania:

- nawilżanie wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy,

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

- demontaż całych wyrobów (płyty, rury, kształtek itp.) bez jakiegokolwiek uszkodzenia, tam gdzie jest to technicznie możliwe,
- odspajanie wyrobów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych narzędzi mechanicznych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze,
- prowadzenie kontrolnego monitoringu powietrza, w przypadku występowania stężeń pyłu azbestu, przekraczających dopuszczalne wartości dla miejsca pracy,
- po każdej zmianie roboczej, usunięte odpady zawierające azbest, powinny zostać szczelnie opakowane i składowane na miejscu ich tymczasowego magazynowania,
- codzienne, staranne oczyszczanie strefy prac i terenu wokół, dróg wewnętrznych oraz maszyn i urządzeń, z wykorzystaniem podciśnieniowego sprzętu odkurzającego, zaopatrzonego w filtry o dużej skuteczności ciągu (99,99% lub na mokro). Niedopuszczalne jest ręczne zamiatanie na sucho, jak również czyszczenie pomieszczeń i narzędzi pracy przy użyciu sprężonego powietrza.

W przypadku prowadzenia prac z wyrobami azbestowo-cementowymi, których gęstość objętościowa wynosi mniej niż 1000kg/m³ (tzw. miękkie), a także z innymi wyrobami, których powierzchnia jest w widoczny sposób uszkodzona lub zniszczona lub jeżeli prace prowadzone są na obiektach, z wyrobami zawierającymi azbest krokidolit, lub też w pomieszczeniach zamkniętych, to powinny być zastosowane szczególne zabezpieczenia strefy prac i ochrony pracowników oraz środowiska, niezależnie od ogólnych zasad postępowania. Są to m.in.:

- komory dekontaminacyjne (śluzy) dla całych pomieszczeń lub stanowiące łącznik izolacyjny między miejscem stanowiącym strefę prac, a miejscem na zewnątrz obiektu,
- zaostrzone rygory przestrzegania stosowania środków ochrony osobistej,
- inne metody, określone na etapie prac przygotowawczych.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

W obiekcie przylegającym do strefy prac, należy zastosować odpowiednie zabezpieczenia, w tym uszczelnienie otworów okiennych i drzwiowych, a także inne, właściwe dla stopnia narażenia środki zabezpieczające.

Wszystkie zdemontowane wyroby zawierające azbest powinny być szczelnie opakowane w folie z polietylenu, lub polipropylenu o grubości nie mniejszej niż 0,2 mm i zamykane w sposób uniemożliwiający przypadkowe otwarcie (zgrzewem ciągłym lub taśmą klejącą). Niedopuszczalne jest stosowanie worków papierowych. Odpady powstałe z wyrobów o gęstości objętościowej większej niż 1000kg/m^3 , a więc płyty i rury azbestowo-cementowe, lub ich części powinny być szczelnie opakowane w folie. Pył azbestowy oraz odpady powstałe z wyrobów o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000kg/m^3 powinny być zestalane przy użyciu cementu lub żywic syntetycznych i po związaniu spoiwa szczelnie zapakowane w folię. Pakowanie usuniętych wyrobów zawierających azbest powinno odbywać się wyłącznie do opakowań przeznaczonych do ostatecznego składowania i wyraźnie oznakowane, w sposób określony dla azbestu. Etykiety i zamieszczone na nich napisy powinny być trwałe, nieulegające zniszczeniu, pod wpływem warunków atmosferycznych i czynników mechanicznych.

Dla usuniętych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest oraz ich transportu na składowisko odpadów niebezpiecznych, wypełnia się:

- kartę ewidencji odpadu,
- kartę przekazania odpadów.

Po zakończeniu prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest – wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych – wykonawca prac ma obowiązek dokonania prawidłowego oczyszczenia strefy prac i otoczenia z pozostałości azbestu. Oczyszczenie powinno nastąpić przez zastosowanie urządzeń filtracyjno-wentylacyjnych z wysoko-skutecznym filtrem (99,99%) lub na mokro. Wykonawca prac ma obowiązek przedstawienia właścicielowi lub zarządcy obiektu, będącego przedmiotem prac, oświadczenia stwierdzającego prawidłowość wykonania prac i oczyszczenia z azbestu. W przypadku, kiedy przedmiotem prac były wyroby o gęstości objętościowej mniejszej niż 1000kg/m^3 lub wyroby mocno uszkodzone i zniszczone lub prace obejmowały wyroby zawierające azbest krokidolit lub

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

---

prorowadzone były w pomieszczeniach zamkniętych, wykonawca prac ma obowiązek przedstawienia wyników badania powietrza, przeprowadzonego przez uprawnione do tego laboratorium lub instytucję.

5.3 Transport i zagospodarowanie odpadów azbestowych

Odpady niebezpieczne zawierające azbest transportowane są na składowisko przeznaczone do składowania odpadów zawierających azbest przez firmę posiadającą odpowiednie uprawnienia zgodnie z Ustawą z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U. 2011 nr 227 poz. 1367 z późn. zm.) oraz przepisami Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2013 nr 0 poz. 21). Tam następuje ich przekazanie następnemu posiadaczowi odpadów – zarządzającemu składowiskiem i potwierdzenie tego faktu na karcie przekazania odpadu.

Odpady zawierające azbest pochodzące z budowy, remontu i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej oznaczone w katalogu odpadów kodami 17 06 01* i 17 06 05* mogą być unieszkodliwiane jedynie poprzez składowanie na specjalnie wydzielonych kwaterach na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne lub na składowiskach odpadów niebezpiecznych. Składowiska lub kwatery buduje się w specjalnie wykonanych zagłębieniach terenu ze ścianami bocznymi zabezpieczonymi przed osypywaniem się.

Zarządzający składowiskiem powinien uzyskać pozwolenie na użytkowanie składowiska po zatwierdzeniu instrukcji eksploatacji oraz po przeprowadzeniu kontroli przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. Instrukcję eksploatacji składowiska odpadów niebezpiecznych zatwierdza, w drodze decyzji wojewoda.

Kierownik składowiska powinien posiadać świadectwo stwierdzające kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami i m.in. obowiązany jest do prowadzenia ewidencji ilości odpadów przyjmowanych na składowisko.

Zarządzający składowiskiem posiadającym wydzielone kwatery powinien zapewnić selektywne składowanie odpadów zawierających azbest, w izolacji od innych odpadów, a miejsce składowania powinno być oznakowane i zaznaczone na

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

planie sytuacyjnym składowiska. Odpady powinny być deponowane na składowiskach zlokalizowanych na terenach oddalonych od budynków mieszkalnych i izolowanych pasem zieleni. Prace związane z deponowaniem odpadów zawierających azbest należy prowadzić w sposób zabezpieczający przed emisją pyłu azbestowego do powietrza, a podstawowym zadaniem jest niedopuszczenie do rozszczelnienia opakowań odpadów. Opakowania z odpadami należy zdejmować z pojazdu przy użyciu urządzeń dźwigowych i ostrożnie układać w kwaterze składowiska. Niedopuszczalne jest zrzucanie lub wysypywanie odpadów z samochodów. Warstwa zdeponowanych odpadów powinna być zabezpieczona przed uszkodzeniem opakowań przez przykrycie folią lub warstwą gruntu o grubości około 5cm.

W załączniku nr 5 do niniejszego opracowania przedstawiono szczegółowe informacje na temat składowisk odpadów azbestowych znajdującego się na terenie województwa świętokrzyskiego.

6. REGULACJE PRAWNE W ZAKRESIE UŻYTKOWANIA I USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Problematyka dotycząca wyrobów azbestowych w polskich przepisach prawnych pojawia się na dwóch podstawowych płaszczyznach:

1. **Przepisy dotyczące samych wyrobów zawierających azbest**, ich prawidłowego i bezpiecznego użytkowania.
2. **Przepisy dotyczące odpadów azbestowych**, ich właściwej klasyfikacji i właściwego gospodarowania tymi odpadami.

W poniższej tabeli przedstawiono wykaz najważniejszych aktów prawnych w tym zakresie.

Tabela 3 Wykaz krajowych aktów prawnych dotyczących azbestu.

WYROBY ZAWIERAJĄCE AZBEST	
Przepis	Podstawowe zapisy dotyczące azbestu
Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest	- zgodnie z ustawą azbestem nazywane są następujące włókniste krzemiany: ➤ azbest chryzotylowy, nr CAS 12001-29-5, ➤ azbest krokidolitowy, nr CAS 12001-28-4,

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

(Dz.U. 2004 nr 3 poz.20 z późn. zm.)	➤ azbest amozytowy (gruenerytowy), nr CAS 12172-73-5, ➤ azbest antofilitowy, nr CAS 77536-67-5, ➤ azbest tremolitowy, nr CAS 77536-68-6, ➤ azbest aktynolitowy, nr CAS 77536-66-4. - ustawa zakazuje wprowadzania na polski obszar celny azbestu, wyrobów zawierających azbest, produkcji wyrobów zawierających azbest oraz obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi ten surowiec, - zgodnie z ustawą produkcja płyt azbestowo-cementowych została zakończona we wszystkich zakładach do 28 września 1998 r., a z dniem 28 marca 1999 r. nastąpił zakaz obrotu tymi płytami. Wyjątek stanowi tylko azbest i wyroby zawierające azbest dopuszczone do produkcji lub do wprowadzenia na polski obszar celny spośród wyrobów określonych w załączniku nr 1 do ustawy, - ustawa praktycznie zamknęła okres stosowania wyrobów zawierających azbest w Polsce, pozostał problem sukcesywnego usuwania zużytych wyrobów, - ustawa porządkuje również zagadnienia związane z opieką zdrowotną pracowników, którzy mieli kontakt z azbestem.
Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. 2013 nr 0 poz. 1409 z późn. zm.)	Ustawa w art. 30 ust. 3 wskazuje na możliwość nałożenia w drodze decyzji przez właściwy organ obowiązku uzyskania pozwolenia na wykonanie określonego obiektu lub robót budowlanych, objętych obowiązkiem zgłoszenia, jeżeli ich realizacja może naruszyć ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub spowodować: - zagrożenie bezpieczeństwa ludzi lub mienia - pogorszenie stanu środowiska lub stanu zachowania zabytków, - pogorszenie warunków zdrowotno-sanitarnych, - wprowadzenie, utrwalenie bądź zwiększenie ograniczeń lub uciążliwości dla terenów sąsiednich.
Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2013 nr 0 poz. 1232 z późn. zm.)	Ustawa w art. 162. odnosi się do wyrobów azbestowych poprzez następujące zapisy: - wykorzystywane substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska podlegają sukcesywnej eliminacji, - wykorzystujące substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska jest obowiązany do dokumentowania rodzaju, ilości i miejsc ich występowania oraz sposobu ich eliminowania, - wykorzystujące substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska powinien okresowo przedkładać marszałkowi województwa informacje o rodzaju, ilości i miejscach ich występowania, z zastrzeżeniem ust. 4–6, - osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami przedkładają informacje o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska w formie uproszczonej; w tym przypadku przepisów ust. 2 nie stosuje się,

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

	- informacje w formie uproszczonej przedkłada się wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta, - wójt, burmistrz lub prezydent miasta okresowo przedkłada marszałkowi województwa informacje o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, -marszałek województwa prowadzi rejestr rodzaju, ilości oraz miejsc występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, - przepisy ust. 1–3 stosuje się odpowiednio do instalacji i urządzeń, w których substancje stwarzające szczególne zagrożenie dla środowiska są lub były wykorzystywane, -sposób postępowania z eliminowanymi substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska, a także instalacjami i urządzeniami, w których są lub były one wykorzystywane, określają przepisy ustawy o odpadach.
Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (Dz. U. 2003 nr 120 poz. 1126).	Rozporządzenie określa zakres i formę informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia (zwanego "planem bioz") oraz szczegółowy zakres rodzajów robót budowlanych, stwarzających zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi (wyroby zawierające azbest).
Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. 2004 nr 7 poz. 649, zmienione Dz. U. 2010 nr 162 poz. 1089)	- rozporządzenie określa obowiązki wykonawcy prac polegających na bezpiecznym użytkowaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest, sposoby i warunki bezpiecznego użytkowania oraz usuwania wyrobów zawierających azbest; warunki przygotowania do transportu wyrobów i odpadów zawierających azbest do miejsca ich składowania; wymagania, jakim powinno odpowiadać oznakowanie wyrobów i odpadów zawierających azbest, - prace przy naprawie wyrobów zawierających azbest w obiektach i urządzeniach budowlanych lub prace mające na celu jego usunięcie z obiektu lub urządzenia budowlanego powinny być poprzedzone zgłoszeniem tego faktu właściwemu terenowemu organowi nadzoru budowlanego, - wykonawca prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z miejsca, obiektu, urządzenia budowlanego lub instalacji przemysłowej, a także z terenu prac obowiązany jest do zgłoszenia zamiaru przeprowadzenia tych prac właściwemu organowi nadzoru budowlanego, właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy oraz właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu w terminie, co najmniej 7 dni przed rozpoczęciem prac.
Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad	Rozporządzenie określa obowiązki pracodawcy zatrudniającego pracowników przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczeniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz.U. 2005 nr 216 poz. 1824)	
Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 września 2005 r. w sprawie leków związanych z chorobami wywołanymi pracą przy azbestie (Dz. U. 2005 nr 189 poz.1603)	Rozporządzenie wymienia wykaz bezpłatnych leków związanych z chorobami wywołanymi pracą przy azbestie, sposób realizacji recept oraz tryb rozliczania przez oddziały wojewódzkie Narodowego Funduszu Zdrowia z budżetem państwa kosztów tych leków.
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U.2009 nr 124 poz. 1033)	Rozporządzenie określa terminy, sposoby przedkładania marszałkowi województwa przez organa władz samorządowych informacji o rodzaju, ilości i miejscu występowania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest.
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U.2013 nr 0 poz. 24)	Rozporządzenie to zmienia powyższe (Dz. U.2009 nr 124 poz. 1033) w zakresie sposobu przedkładania informacji dotyczących wyrobów zawierających azbest. Od 2013 r. są one bezpośrednio wprowadzane przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta do bazy azbestowej administrowanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki, dostępnej za pośrednictwem sieci Internet pod adresem www.bazaazbestowa.gov.pl prowadzonej w formie elektronicznej przy użyciu systemu teleinformatycznego w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy o informatyzacji. Zmienia się także brzmienie działu 1 załącznika do rozporządzenia.
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie sposobu prowadzenia	Rozporządzenie w sposób szczegółowy określa zasady prowadzenia przez marszałka województwa rejestru wyrobów zawierających azbest, który stanowi integralną część bazy azbestowej administrowanej przez ministra właściwego do

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

przez marszałka województwa rejestru wyrobów zawierających azbest (Dz. U.2013 nr 0 poz. 25)	spraw gospodarki dostępnej za pośrednictwem sieci Internet pod adresem www.bazaazbestowa.gov.pl.
Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 29 listopada 2002 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U.2002 nr 217 poz. 1833 z późn. zm)	Rozporządzenie określa najwyższe dopuszczalne stężenia w środowisku pracy pyłów zawierających azbest: a) pyły zawierające azbest chryzotyl - 1,0 mg/m³, - włókna respirabilne - 0,2 włókien w cm³, b) pyły zawierające azbest krokidolit - 0,5 mg/m³, - włókna respirabilne - 0,2 włókien w cm³.
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. 2010 nr 16 poz. 87)	Wartość odniesienia dla azbestu (włókna na m³) wynosi uśredniona 2350 w ciągu godziny i 250 dla roku kalendarzowego.
Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. 2011 nr 8 poz. 31)	- rozporządzenie informuje, że instalacje lub urządzenia zawierające azbest oraz użytkowane bez zabezpieczenia drogi i pozostawione w ziemi wyłączone z użytkowania rury azbestowo-cementowe należy oznakować (wzór oznakowania został zamieszczony w załączniku 1 do rozporządzenia), - rozporządzenie określa także, że właściciele lub zarządcy nieruchomości są zobowiązani do sporządzenia informacji o wyrobach zawierających azbest i do przekazania jej wójtowi gminy lub burmistrzowi miasta oraz corocznego aktualizowania. Ponadto, wyroby azbestowe mogą być wykorzystywane nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2032 r, Zgodnie z przyjętym przez Radę Ministrów Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, każda z gmin opracowuje we własnym zakresie gminny program usuwania azbestu.
ODPADY AZBESTOWE	
Przepis	Podstawowe zapisy dotyczące azbestu
Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2013 nr 0 poz. 21)	- ustawa określa zasady postępowania z odpadami, w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów , - przedstawiono w niej obowiązki wytwórców i posiadaczy odpadów, w tym niebezpiecznych odpadów azbestowych,

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

	- reguluje całokształt spraw administracyjnych, związanych z postępowaniem przy zbieraniu, transporcie, odzysku i unieszkodliwianiu, w tym składowaniu odpadów, a także wymagań technicznych i organizacyjnych dotyczących składowisk odpadów, - w stosunku do poprzedniej wersji ustawy zniesiona została możliwość unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest w urządzeniach przewoźnych – jedyną dopuszczalną formą jest unieszkodliwianie poprzez składowanie na specjalnie wydzielonych kwaterach na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne lub na składowiskach odpadów niebezpiecznych.
Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych (Dz. U. 2011 nr 227 poz. 1367 z późn. zm.)	- ustawa określa zasady prowadzenia działalności w zakresie krajowego i międzynarodowego przewozu drogowego, kolejną i żegluga śródlądową towarów niebezpiecznych oraz organy i jednostki realizujące zadania związane z tym przewozem, - wskazuje, że przy przewozach materiałów niebezpiecznych w kraju obowiązują przepisy zawarte w załącznikach A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) – <i>Jednolity tekst Umowy ADR</i> (Dz.U. z 2011r Nr 110, poz. 641), - przepisy umowy ADR oraz ustawy określają warunki załadunku i wyładunku oraz przewozu odpadów niebezpiecznych na składowisko. Pojazdy powinny być zaopatrzone w świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu materiałów niebezpiecznych wydane przez upoważnioną stację kontroli pojazdów, zaś kierowcy pojazdów winni być przeszkoleni w zakresie przewozu towarów niebezpiecznych.
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2001 nr 112 poz. 1206)	Na liście odpadów niebezpiecznych sklasyfikowane są następujące kody odpadów azbestowych: 06 07 01* - odpady azbestowe z elektrolizy 06 13 04* - odpady z przetwarzania azbestu 10 11 81* - odpady zawierające azbest (z hutnictwa szkła) 10 13 09* - odpady zawierające azbest z produkcji elementów cementowo - azbestowych 15 01 11* - opakowania z metali zawierające niebezpieczne, porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest) włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi 16 01 11* - okładziny hamulcowe zawierające azbest 16 02 12* - zużyte urządzenia zawierające azbest 17 06 01* - materiały izolacyjne zawierające azbest 17 06 05* - materiały konstrukcyjne zawierające azbest
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. 2010 Nr	Rozporządzenie określa wzory dokumentów stosowanych do prowadzenia ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów (w tym azbestowych) celem zapewnienia kontroli ich przemieszczania.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

249, poz. 1673)	
Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. 2002 nr 191 poz. 1595).	Rozporządzenia wymienia odpady, które mogą być składowane nieselektywnie: 17 06 01* - materiały izolacyjne zawierające azbest 17 06 05* - materiały konstrukcyjne zawierające azbest Oznacza to, że odpady obu grup mogą być składowane wspólnie, na tym samym składowisku odpadów niebezpiecznych zawierających azbest. Natomiast nie wolno tych odpadów mieszać i składować z innymi odpadami niebezpiecznymi.
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów (Dz. U. 2013 nr 0 poz. 523)	Rozporządzenia określa szczegółowe wymagania dotyczące lokalizacji, budowy i prowadzenia składowiska odpadów, w tym składowisk odpadów azbestowych (§ 19).

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

---

7. DANE O ILOŚCI I STANIE WYROBÓW AZBESTOWYCH ZLOKALIZOWANYCH W GMINIE BRODY

7.1 *Ogólna charakterystyka Gminy Brody*

Gmina Brody jest gminą wiejską położoną w województwie świętokrzyskim, w granicach powiatu starachowickiego. Od strony północnej graniczy z województwem mazowieckim. Gmina położona jest ok. 50 km na północny – wschód od Kielc i graniczy z 8 gminami (miasto Starachowice oraz gminy: Mirzec, Wąchock, Pawłów, Kunów, Sienno, Rzecznów, Ilża).

Mapa 1 Położenie Gminy Brody na tle powiatu starachowickiego (źródło: www.gminy.pl)

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Gmina Brody składa się z 16 sołectw: Adamów, Brody, Bór Kunowski, Budy Brodzkie, Dziurów, Jabłonna, Krynki, Kuczów, Lipie, Lubienia, Młynek, Przymiarki, Ruda, Rudnik, Staw Kunowski oraz Styków.

Powierzchnia gminy wynosi 161,2 km².

Liczba mieszkańców, skupiona w 16 sołectwach, wynosi 11 099 osób.

Powierzchnia użytków rolnych w gminie wynosi 3 725 ha (23,09 % powierzchni gminy, w tym 15,96 % gruntów ornych). Lesistość gminy wynosi 72,12 % a powierzchnia pozostałych gruntów wynosi jedynie 4,79 %. Gminę Brody charakteryzuje także jeden z najniższych wskaźników ilustrujących wielkość gospodarstwa rolnego – średnio jego powierzchnia wynosi 1,1 – 3,0 ha. Dominuje sektor indywidualny, stanowiący 97 % działalności rolniczej. Na terenie gminy uprawiane są głównie zboża z przeznaczeniem na własne potrzeby gospodarstw.

Teren gminy wg Kondrackiego (1998) znajduje się w Prowincji Wyżyna Małopolska, na styku mezoregionów: Płaskowyż Suchedniowski, Przedgórze Iłżeckie i Wyżyna Sandomierska. Pomiędzy pierwszymi dwoma granicę stanowi dolina Kamiennej. Płaskowyż Suchedniowski charakteryzuje się pagórkowatym charakterem rzeźby, w krajobrazie dominują szerokie, kopulaste lub spłaszczone garby i wierzchowiny sięgające do 400 m. n.p.m.

Występowanie obszarów chronionych na terenie Gminy Brody:

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej.

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej, zajmuje powierzchnię ogółem 72593 ha. OChK obejmuje część Puszczy Iłżeckiej oraz dorzecza Kamiennej. Rzeka Kamienna płynie w granicach otuliny Suchedniowsko-Oblęgarskiego Parku Krajobrazowego a jej prawobrzeżne dopływy Kuźniczka, Kobylanka, Zebrza, Kamionka odwadniają wschodnią i północną część Parku. Następnie Kamienna płynie przez otulinę Sieradowickiego Parku Krajobrazowego a jej prawobrzeżne dopływy Żarnówka, Lubianka, Świślina odwadniają całą jego powierzchnię. W dolinie Kamiennej występuje bogactwo fauny.

Obszary Natura 2000:

Uroczyska Lasów Starachowickich PLH 260038

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Obszar jest częścią rozległego kompleksu leśnego na Przedgórzu Łżeckim (tzw. Puszczy Łżeckiej) w jego północno-wschodniej części.

Dominują tu siedliska borowe z sosną oraz domieszką jodły, dęba, modrzewia i buka. W runie występuje wiele gatunków chronionych, rzadkich i zagrożonych. Uroczyska Lasów Starachowickich zabezpieczają duże kompleksy wyżynnego jodłowego boru mieszanego uznawanego za zbiorowisko endemiczne Polski (występujące jedynie w Górach Świętokrzyskich i na Roztoczu).

Wzgórza Kunowskie PLH 260039

Ostoja położona jest w obrębie Wyżyny Kielecko-Sandomierskiej na granicy czterech mezoregionów: Płaskowyżu Suchedniowskiego, Gór Świętokrzyskich, Wyżyny Sandomierskiej oraz Przedgórza Łżeckiego. Występują tu liczne odsłonięcia skalne, a wśród nich nieczynne kamieniołomy dolomitu w Dołach Opacich i piaskowca w Dołach Biskupich, a także kamieniołomy piaskowców triasowych i jurajskich oraz dolomitów dewońskich i wapiennych.

Rezerваты przyrody:

„Rosochacz”: Rezerwat obejmuje obszar lasów i torfowisk o powierzchni 30,44 ha, położonych w południowej części Lasów Łżeckich – na terenie leśnictwa Lubienia.

„Skały pod Adamowem”: Rezerwat stanowi obszar lasu i wychodni skalnych o powierzchni 8,98 ha. Utworzony został w celu zachowania walorów krajobrazowych, wartości naukowych i dydaktycznych wychodni piaskowców dolnotriasowych.

„Skały w Krynkach”: Rezerwat stanowi obszar lasu i skał o powierzchni 25,10 ha. Położony jest na terenie Nadleśnictwa Ostrowiec Świętokrzyski.

„Zapadnie Doły”: teren tego obiektu leży w centrum dużego kompleksu leśnego na północ od wsi Bór Kunowski. Na ochronę zasługują znajdujące się tam formy krasowe.

Pomniki przyrody: „Skały w Rudzie”; „Odsłonięcie Geologiczne i Źródło”; „Profil Geologiczny”; „Głaz narzutowy”; „Daglezja Zielona”; „Trzy Buki Pospolite”; Pomnik przyrody Dąb „Maciek”.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

7.2 *Metodyka inwentaryzacji*

Aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Brody miała za zadanie zweryfikować wyniki poprzedniego spisu poprzez: ponowne obliczenia powierzchni dachów, na których znajdował się azbest, oszacowanie ilości azbestu magazynowanego na posesjach mieszkańców, określenie obecnego stopnia pilności usuwania tych wyrobów, sprawdzenie danych własnościowych nieruchomości, na terenie których znajdował się azbest.

Inwentaryzację przeprowadzono wg ogólnie obowiązującej metodyki poprzez wykonanie wizyt terenowych i dokonanie tzw. „spisu z natury” ilości i stanu wyrobów azbestowych. W trakcie każdej wizyty został przeprowadzony wywiad w celu zlokalizowania wyrobów zawierających azbest na terenie nieruchomości. Inspektorzy terenowi dokonujący inwentaryzacji dysponowali odpowiednimi narzędziami oraz wiedzą do dokładnego określenia ilości wyrobów azbestowych w każdym budynku oraz azbestu magazynowanego.

W celu wykonania dokładnej i rzetelnej inwentaryzacji inspektorom terenowym zostały udostępnione materiały źródłowe w postaci map topograficznych, map ewidencyjnych Gminy Brody i inne pomocne do poruszania się w terenie i właściwej identyfikacji wyrobów zawierających azbest.

W trakcie wykonywania inwentaryzacji inspektorzy terenowi posługiwali się ankietą, sporządzoną na podstawie wzoru formularza oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest (Załącznik 3). Dane z przeprowadzonej inwentaryzacji zostały wprowadzone do Bazy Azbestowej (www.bazaazbestowa.gov.pl).

Dodatkowo, zgodnie z nowymi wymogami odnośnie inwentaryzacji wyrobów azbestowych na terenach gmin, przy użyciu odpowiednich programów przeznaczonych do analizy przestrzennej danych (GIS), utworzono warstwę obrysów obiektów umożliwiającą eksport wyników inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest do formatu *.shp i *.pdf. Warstwa taka obrazuje rozmieszczenie obiektów na terenie gminy, a przypisane do każdego obiektu atrybuty takie jak: nr TERYT, nr obrębu ewidencyjnego, nr działki ewidencyjnej, ilość wyrobów zawierających azbest,

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

informacja o wyrobie zmagazynowanym, pozwalają na dokładne jego scharakteryzowanie.

Należy podkreślić, że przeprowadzona inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest nie zdejmuje z właścicieli nieruchomości obowiązku dokonania oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest. Obowiązki właścicieli nieruchomości, na terenie których występuje azbest zostały opisane w rozdziale 5.1.

7.3 Wyniki inwentaryzacji

Płyty azbestowo-cementowe, popularnie zwane eternitem, należą do najpowszechniej stosowanych w naszym kraju wyrobów zawierających szkodliwe włókna azbestowe. Podczas przeprowadzonej inwentaryzacji **na terenie Gminy Brody zidentyfikowano płyty azbestowo-cementowe o łącznej powierzchni:**

372 150 m²

Wyróżniamy dwa rodzaje płyt azbestowo-cementowych, używanych jako pokrycia dachów:

- Płyty azbestowo-cementowe płaskie (tzw. karo)
- Płyty azbestowo-cementowe faliste

Poniższa tabela przedstawia podział tych wyrobów wraz z przelicznikiem wagowym:

Tabela 4 Rodzaje płyt azbestowo-cementowych stosowanych w Polsce⁴.

Kod wyrobu	Rodzaj wyrobu zawierającego azbest	Kod odpadu powstającego z wyrobu	Jednostka miary	Przelicznik na [kg]
W01	Płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie	17 06 05	m ² , kg	11
W02	Płyty azbestowo-cementowe faliste dla budownictwa	17 06 05	m ² , kg	11

Stwierdzono także występowanie **rur azbestowo-cementowych w ilości 1835 m**. Poza tym przypadkiem nie stwierdzono występowania innego rodzaju wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Brody.

⁴Źródło: Ministerstwo Gospodarki, www.bazaazbestowa.gov.pl

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Tabela 5 Przelicznik stosowany w przypadku rur azbestowo-cementowych

Kod wyrobu	Rodzaj wyrobu zawierającego azbest	Kod odpadu powstającego z wyrobu	Jednostka miary	Przelicznik na [kg]
W03.1	Rury i złącza azbestowo-cementowe do usunięcia	17 06 05	m, kg	40

Zastosowany w powyższej tabeli przelicznik m² na kg, daje możliwość obliczenia masy płyt azbestowo-cementowych. Posłuży nam on do analizy ilościowej i finansowej kosztów Programu, a także ułatwi późniejszy monitoring jego realizacji. Można więc stwierdzić, że **całkowita masa wyrobów azbestowych w Gminie Brody wynosi:**

4 167 270 kg

W oparciu o dane zebrane podczas inwentaryzacji przeprowadzono dokładniejszą analizę ilości i stanu wyrobów zawierających azbest, która pozwoli zobrazować sytuację na terenie gminy i w związku z tym dobrać odpowiednie działania eliminujące zagrożenie związane z azbestem. Zostanie ona zaprezentowana w poniższych punktach:

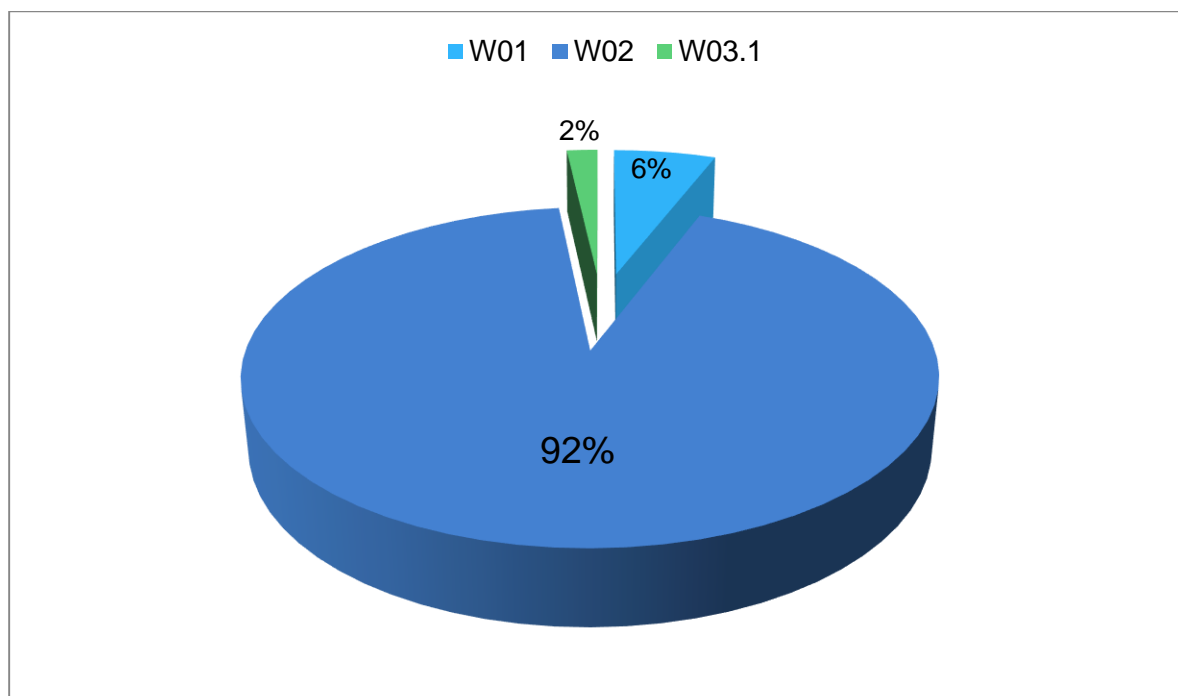
A/ Rodzaje wyrobów azbestowych

Tabela 6 Ilość wyrobów azbestowych w Gminie Brody ze względu na rodzaj zastosowanego wyrobu.

Kod wyrobu	Zinwentaryzowane [kg]		
	os. fizyczne	os. prawne	RAZEM
W01	242 440	1 595	244 035
W02	3 740 605	109 230	3 849 835
W03.1	0	73 400	73 400
SUMA	3 983 045	184 225	4 167 270

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Wykres 2 Procentowy udział poszczególnych rodzajów wyrobów azbestowych w Gminie Brody.

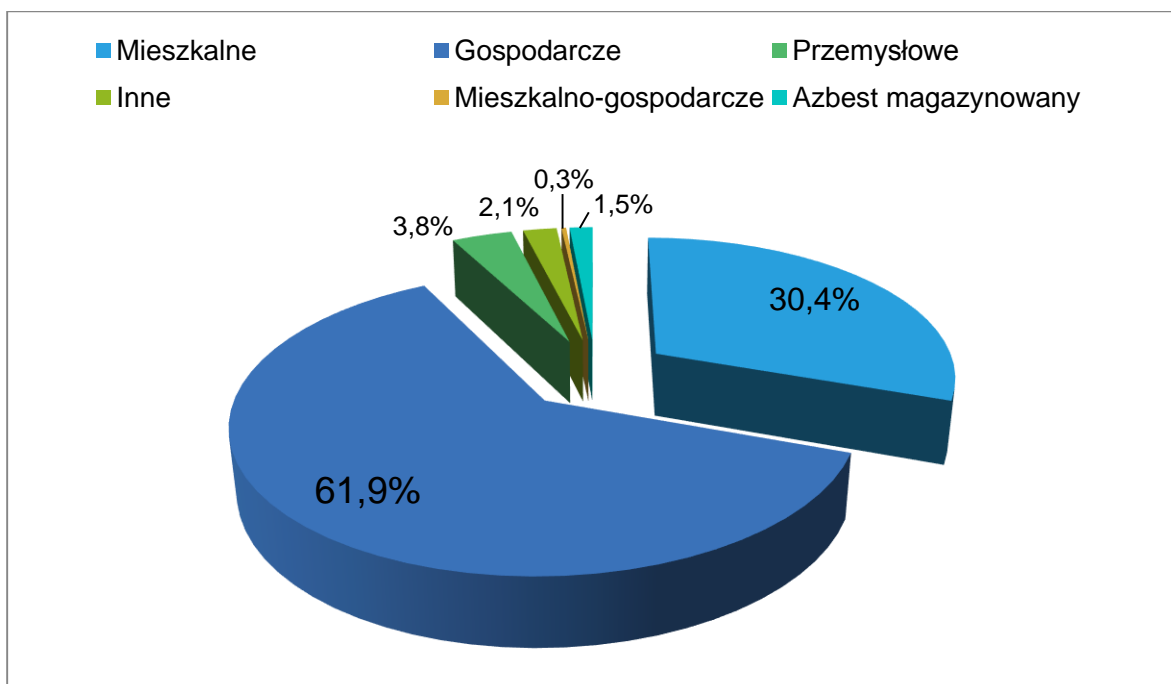
B/ Rodzaje zabudowy pokrytej wyrobami azbestowymi oraz azbest magazynowany w Gminie Brody

Tabela 7 Ilość wyrobów azbestowych w poszczególnych rodzajach budynków oraz azbest magazynowany w Gminie Brody.

Rodzaje budynków	Ilość [kg]
Mieszkalne	1 268 663
Gospodarcze	2 577 597
Przemysłowe	159 170
Inne	88 822
Mieszkalno-gospodarcze	12 375
Azbest magazynowany	60 643

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Wykres 3 Procentowy udział poszczególnych rodzajów zabudowy pokrytej wyrobami azbestowymi oraz azbest magazynowany w Gminie Brody.

C/ Ilość wyrobów azbestowych w poszczególnych miejscowościach

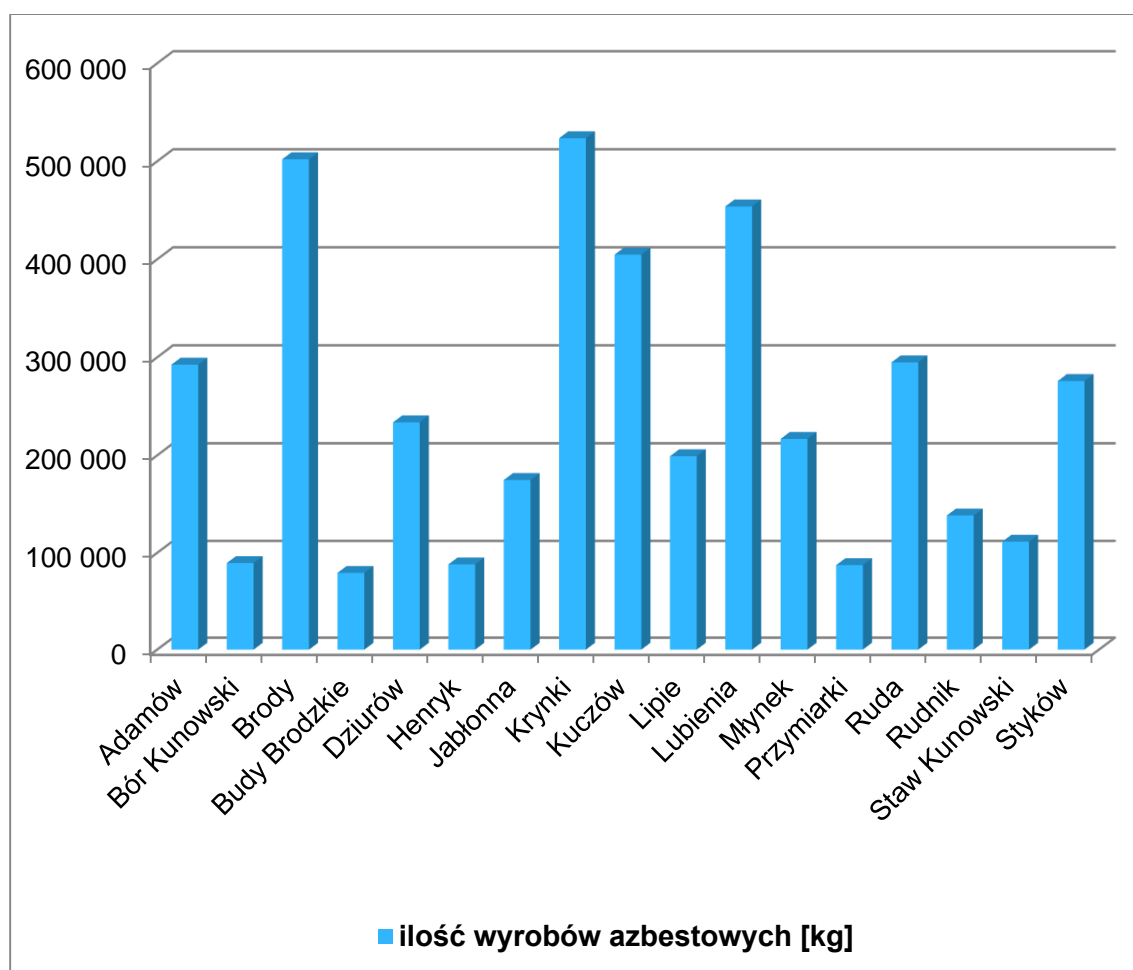
Tabela 8 Ilość wyrobów azbestowych w poszczególnych miejscowościach Gminy Brody.

Lp.	Miejscowość	Zinwentaryzowane [kg]		
		os. fizyczne	os. prawne	RAZEM
1	Adamów	199 870	92 675	292 545
2	Bór Kunowski	89 496	0	89 496
3	Brody	502 150	0	502 150
4	Budy Brodzkie	79 365	0	79 365
5	Dziurów	230 340	3 410	233 750
6	Henryk	88 110	0	88 110
7	Jabłonna	174 900	0	174 900
8	Krynki	450 230	73 400	523 630

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

9	Kuczów	404 635	220	404 855
10	Lipie	199 155	0	199 155
11	Lubienia	450 901	3 135	454 036
12	Młynek	216 876	0	216 876
13	Przymiarki	87 373	0	87 373
14	Ruda	286 704	8 250	294 954
15	Rudnik	138 270	330	138 600
16	Staw Kunowski	111 375	220	111 595
17	Styków	273 295	2 585	275 880

Wykres 4 Ilość wyrobów azbestowych w poszczególnych miejscowościach Gminy Brody.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

D/ Ilość wyrobów azbestowych na 1 km² powierzchni Gminy Brody

Tabela 9 Ilość wyrobów azbestowych w przeliczeniu na 1 km² powierzchni Gminy Brody.

Miejsce	Powierzchnia Gminy [km ²]	Masa wyrobów [Mg]	Ilość wyrobów [Mg/km ²]
Gmina Brody	161,2	4 167,270	25,85

E/ Stan techniczny wyrobów azbestowych

Tabela 10 Stan techniczny wyrobów azbestowych w Gminie Brody.

Stopień pilności*	Ilość wyrobów azbestowych [kg]
I	68 607
II	17 600
III	4 081 063

***Stopień pilności I** - wymagane pilnie usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy)

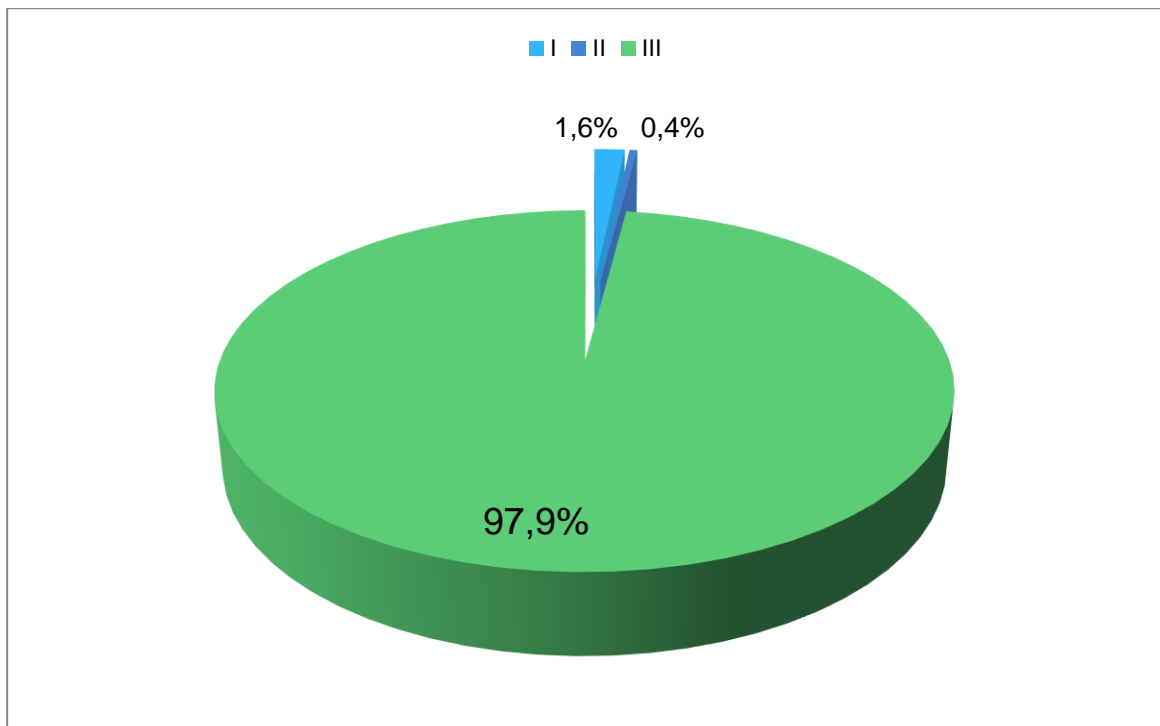
Stopień pilności II - wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku

Stopień pilności III - wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat⁵

⁵Wzór oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Wykres 5 Procentowy podział stopnia pilności usuwania wyrobów zawierających azbest w Gminie Brody.

WNIOSKI

Z przedstawionych w powyższej analizie wyników można wysunąć następujące wnioski:

- w Gminie Brody przeważającą część wyrobów zawierających azbest stanowią płyty faliste (92%),
- najwięcej wyrobów azbestowych znajduje się na budynkach gospodarczych (2577597 kg), co stanowi 61,9% wszystkich budynków pokrytych azbestem na terenie Gminy Brody,
- najwięcej wyrobów azbestowych jest zlokalizowanych w miejscowości Krynki (523630 kg), co stanowi 12,6 % wszystkich wyrobów znajdujących się na terenie Gminy Brody,
- ilość wyrobów azbestowych w Gminie Brody w przeliczeniu na 1 km² wynosi 25,85 Mg/km² i niższa od średniej krajowej (obliczonej na podstawie szacunkowych danych ilości wyrobów azbestowych występujących na terenie Polski, która wynosi ok. 40 Mg/km²),

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

- stan techniczny wyrobów zawierających azbest charakteryzowany poprzez stopień pilności ich usunięcia wskazuje na pilną potrzebę pozbycia się 1,6% eternitu (I stopień pilności), powtórzną ocenę w ciągu roku 0,4% eternitu (II stopień pilności) i powtórzną ocenę do 5 lat pozostałych 97,9% eternitu (III stopień pilności) zlokalizowanego w Gminie Brody.

8. ZAKTUALIZOWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Harmonogram realizacji Programu został podzielony na dwa etapy, dla których wyznaczono cele związane z planowanymi zadaniami na najbliższe lata tzw. cele krótkookresowe oraz zadania z perspektywą na kolejne lata, aż do końca trwania Programu tzw. cele długookresowe.

ETAP I - 2015 – 2019 (Cele krótkookresowe) – intensyfikacja podjętych działań związanych z usuwaniem azbestu, edukacją i pozyskiwaniem funduszy na ten cel

ETAP II - 2020 – 2032 (Cele długookresowe) – podtrzymanie dotychczasowych kierunków działań, ich okresowy monitoring i ewentualna aktualizacja

Tabela 11 Harmonogram realizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest.

HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY BRODY NA LATA 2014-2032		
Lp.	CELE KRÓTKOOKRESOWE	Termin realizacji
1	Opracowanie i uchwalenie „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Brody na lata 2014-2032”	2015 r.
2	Zaktualizowanie bazy danych wyrobów zawierających azbest	2014/2015r.
3	Wykonanie mapy obiektów zawierających azbest w postaci warstwy .shp	2014/2015r.
4	Działania informacyjno – edukacyjne w tym:	
4.1	<i>Spotkania z mieszkańcami gminy, którzy zgłosili chęć usunięcia wyrobów zawierających azbest – udzielenie informacji na temat procedur postępowania z wyrobami</i>	<i>2015 – 2019 r.</i>

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

	<i>zawierającymi azbest</i>	
4.2	<i>Zorganizowanie kampanii edukacyjnej dla mieszkańców, którzy jeszcze nie zgłosili chęci usuwania wyrobów – zapoznanie z gminnym Programem i możliwościami finansowania</i>	2015 r.
4.3	<i>Szkolenia dla OSP i innych podmiotów nt. dobrych praktykach przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest</i>	2015 – 2019 r.
4.4	<i>Inne działania informacyjno - edukacyjne m.in.: informacja w lokalnej prasie, na stronie internetowej gminy, ogłoszenia w UG, na tablicach ogłoszeń, ulotki, informowanie mieszkańców w Urzędzie Gminy, zajęcia w szkołach)</i>	2015 – 2019 r.
5	Pozyskiwanie funduszy na realizację Programu w kolejnych latach	2015 – 2019 r.
6	Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy W tym:	
6.1	<i>Wyłonienie wykonawców zadań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Brody w kolejnych latach</i>	2015 – 2019 r.
6.2	<i>Wyroby zawierające azbest: I stopień pilności – wymiana lub naprawa wymagana bezzwłocznie Zakładane usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest</i>	2015 - 2015r.
6.3	<i>Wyroby zawierające azbest: II stopień pilności – ponowna ocena wymagana w czasie do 1 roku Zakładane usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest</i>	2015 r.
6.4	<i>Wyroby zawierające azbest: III stopień pilności – ponowna ocena w terminie do 5 lat Zakładane usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest</i>	2019 r.
6.5	<i>Odbiór składowanych odpadów azbestowych z nieruchomości osób fizycznych, wspólnot mieszkaniowych, jednostek budżetowych i innych;</i>	2015 – 2019r.
6.6	<i>Likwidacja dzikich wysypisk (jeśli będą stwierdzone) z odpadami zawierającymi azbest (transport na składowisko odpadów)</i>	2015 - 2019r.
7	Monitorowanie realizacji pierwszego etapu Programu i coroczne raportowanie– przedstawienie wyników Radzie Miasta	2015 – 2019 r.
8	Ponowna aktualizacji inwentaryzacji i Programu po 5 latach	2019 r.
Lp.	CELE DŁUGOOKRESOWE	Termin realizacji
1	Monitorowanie i stała aktualizacja danych zawartych w Bazie Azbestowej	2020 – 2032 r.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

2	Aktualizacja mapy obiektów zawierających azbest w zobrazowanych postaci warstwy .shp	2020 – 2032 r.
3	Aktualizacja Programu w przypadku znaczących zmian w legislacji, finansowaniu lub zasadach realizacji (zalecane co 5 lat)	2020 – 2032 r.
4	Stałe podnoszenie świadomości mieszkańców i innych podmiotów z terenu gminy w zakresie szkodliwości azbestu dla zdrowia ludzkiego oraz w zakresie bezpiecznego postępowania z azbestem	2020 – 2032 r.
5	Pozyskanie funduszy na realizację Programu ze źródeł zewnętrznych	2020 – 2032 r.
6	Stopniowe usuwanie wyrobów zawierających azbest znajdujących się na terenie gminy – w pierwszej kolejności magazynowanych, zaklasyfikowanych do I stopnia pilności oraz na bieżąco wyrobów zgłaszanych przez mieszkańców do demontażu, transportu i utylizacji	2020 – 2032 r.
7	Raportowanie realizacji Programu i ocena jego skuteczności (corocznie)	2020 – 2032 r.

Pierwsze trzy cele krótkookresowe zostały już zrealizowane. Są one kluczowe, gdyż umożliwiają rozpoczęcie kolejnych działań i monitoring realizacji całego Programu. W wyniku realizacji wszystkich podstawowych założeń przyjętych w Programie, zakładane tempo usuwania wyrobów zawierających azbest powinno przedstawiać się następująco:

Tabela 12 Prognozowane tempo usuwania wyrobów zawierających azbest.

ETAP HARMONOGRAMU	PROGNOZOWANA ILOŚĆ USUNIĘTYCH WYROBÓW [%]	ROK	PROGNOZOWANA ILOŚĆ WYROBÓW USUWANYCH W KOLEJNYCH LATACH	
			%	Mg
I	20 %	2014	2	83,345
		2015	2	83,345
		2016	3	125,018
		2017	4	166,691
		2018	4	166,691
		2019	5	208,364
II	80 %	2020	6	250,036

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

		2021	7	291,709
		2022	7	291,709
		2023	8	333,382
		2024	8	333,382
		2025	9	375,054
		2026	8	333,382
		2027	8	333,382
		2028	6	250,036
		2029	5	208,364
		2030	4	166,691
		2031	3	125,018
		2032	1	41,673

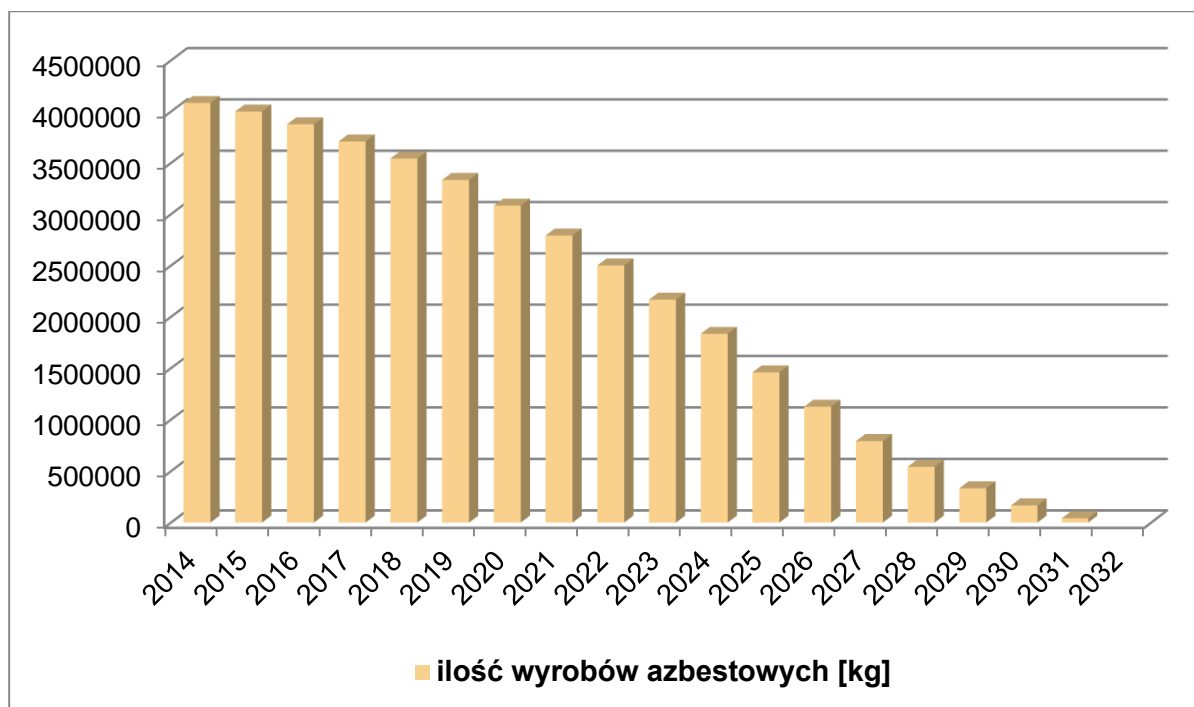
W pierwszym etapie realizacji Programu całkowita prognozowana ilość usuniętych wyrobów azbestowych powinna wynieść 20%, natomiast w drugim etapie 80%.

Założono, że ilość azbestu usuwanego z terenu Gminy Brody powinna z roku na rok być coraz większa. Będzie to wynikiem rosnącej świadomości mieszkańców i intensyfikacji działań związanych z pozyskiwaniem środków na usuwanie azbestu. Wzrost ten będzie trwał do momentu, aż większość mieszkańców zaspokoi swoje potrzeby związane z wymianą dachu, a potem zacznie powoli spadać. W kolejnych latach wymiana pokryć dachowych będzie uzależniona już od trwałości samego wyrobu i dodatkowych pomocy materialnych, związanych z zakupem nowego dachu zamiast azbestowego, dla mniej zamożnych mieszkańców gminy.

Spadek ilości wyrobów zawierających azbest związany z realizacją założonego harmonogramu przedstawia poniższy wykres.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Wykres 6 Spadek ilości wyrobów zawierających azbest usuwanych z terenu Gminy Brody.

Należy zaznaczyć, że przedstawiona wyżej prognoza ma jedynie charakter poglądowy i służy zobrazowaniu potrzeb wynikających z pozbywania się wyrobów azbestowych regularnie w każdym roku, tak aby zrealizować główne założenie całkowitej eliminacji tych wyrobów z terenu Gminy Brody do 2032 r.

Oczywiście okres realizacji Programu jest tak długi, że nie da się do końca przewidzieć wszystkich uwarunkowań, a jedynie można zakładać, że będą one sprzyjały stałej eliminacji azbestu.

9. KOSZTY REALIZACJI PROGRAMU

Przy szacowaniu kosztów realizacji programu zostały wzięte pod uwagę aktualnie obowiązujące ceny, które wynikają z rozeznania rynku. Ceny usług związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest wyliczono na podstawie ofert składanych przez firmy posiadające zezwolenie na demontaż, transport i utylizację azbestu z terenu województwa świętokrzyskiego. Należy brać pod uwagę zmienność kosztów realizacji Programu, szczególnie w odniesieniu do drugiego etapu jego realizacji.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Koszty realizacji Programu zostały podzielone na:

- Koszty prowadzenia Programu (aktualizacja Programu, działania informacyjno-edukacyjne)
- Koszty usuwania wyrobów zawierających azbest(demontaż, transport, utylizacja)

9.1 *Wyliczenie kosztów prowadzenia Programu*

Koszty związane z prowadzeniem Programu są nieodłącznym elementem kalkulacji finansowej, gdyż wynikają z harmonogramu jego realizacji. Konieczne jest bowiem przeprowadzanie okresowej aktualizacji Programu (średnio co 5 lat) oraz przeprowadzanie działań informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców gminy. Należy założyć, że przy realizacji tych zadań gmina będzie korzystała z pomocy zewnętrznej, gdyż nie posiada wystarczających instrumentów do ich pełnego przeprowadzenia. W związku z powyższym w poniższej tabeli podano szacunkowe koszty prowadzenia Programu z podziałem na etapy jego realizacji:

Tabela 13 Koszty prowadzenia Programu.

Nazwa zadania	Etap I	Etap II	RAZEM
aktualizacja Programu	10 000,00	20 000,00	30 000,00
Działania informacyjno-edukacyjne	20 000,00	30 000,00	50 000,00
SUMA			80 000,00

9.2 *Wyliczenie kosztów usuwania wyrobów zawierających azbest*

Przystępując do obliczania kosztów usuwania wyrobów zawierających azbest, w pierwszej kolejności należy określić kwoty bazowe ich demontażu, transportu i utylizacji. Z przeprowadzonej analizy wśród kilku wybranych firm posiadających

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

odpowiednie zezwolenia na usuwanie azbestu wynika, że w 2014 r. na terenie województwa świętokrzyskiego średnia cena przedstawia się następująco:

Tabela 14 Uśrednione ceny usuwania wyrobów azbestowych przez uprawnione firmy w 2014 r. dla województwa świętokrzyskiego.

CENA [zł netto/m²]	Demontaż	Transport	Utylizacja*	RAZEM
Indywidualnie (małe ilości)	10,00	2,80	2,20	15,00
Gmina (duże ilości)	5,50	1,10	2,20	8,80
CENA** [zł netto/Mg]				
Indywidualnie (małe ilości)	909,09	254,55	200,00	1363,64
Gmina (duże ilości)	<u>500,00</u>	<u>100,00</u>	<u>200,00</u>	<u>800,00</u>

*Średnia cena przyjęcia odpadów na najbliższe ogólnodostępne składowiska w woj. świętokrzyskim:

„Środowisko i Innowacje Sp. z o.o.” Dobrów 8, 28-142 Tuczępy (w odległości 76 km)

**Cena wg przelicznika Ministerstwa Gospodarki, gdzie 1m² = 11 kg

Dane zaprezentowane w tabeli wskazują na dużą różnicę między cenami oferowanymi za usuwanie azbestu indywidualnie (dla pojedynczego mieszkańca, który chce wymienić dach), a ofertą dla gminy, która ogłasza postępowanie w celu wyłonienia wykonawcy na usuwanie azbestu z terenu gminy w danym roku. Różnice te wynikają z opłacalności przeprowadzenia takiego zadania dla wykonawcy (gotowość sprzętu, ludzi, wykorzystanie transportu). Dlatego też należy podkreślić, że ekonomicznie uzasadnione jest usuwanie azbestu za pośrednictwem Urzędu Gminy Brody, do którego należy składać wnioski na realizację zadań związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest. Dodatkowo zadania takie są w większości refundowane (więcej informacji na ten temat w rozdziale 10). Do dalszej analizy posłuży nam więc kwota **800,00 zł/Mg** jako średnia cena za demontaż, transport i utylizację(w tym 300,00 zł/Mg za transport i utylizację).

Dla obliczenia całkowitych kosztów usuwania wyrobów azbestowych z terenu Gminy Brody posłużą nam dane z tabeli 15 w przeliczeniu na cenę za 1 Mg.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Tabela 15 Całkowity koszt usuwania wyrobów zawierających azbest z Gminy Brody.

Rodzaj usuwanego wyrobu	Ilość [Mg]	Cena [zł netto/Mg]	KOSZT [zł netto]
Wyroby azbestowe na dachach	4 167,270	800,00	3 333 816,00
Wyroby azbestowe magazynowane	60,643	300,00	18 192,90
RAZEM			3 352 008,90

9.3 *Wyliczenie całkowitego kosztu realizacji Programu*

Podsumowując dokonane obliczenia, całkowity koszt realizacji Programu do 2032 r. przedstawia się następująco:

Tabela 16 Całkowity koszt realizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Brody.

Koszty prowadzenia Programu	80 000,00
Koszty usuwania wyrobów zawierających azbest	3 352 008,90
KOSZT CAŁKOWITY	3 432 008,90 zł

Należy zaznaczyć, że rynek usług związanych z usuwaniem wyrobów azbestowych jest jeszcze ciągle bardzo dynamiczny, dlatego nie da się do końca przewidzieć kosztów realizacji Programu w kolejnych latach. Tak więc przedstawione wyżej obliczenia mają jedynie charakter poglądowy i powinny ułatwić ocenę skali przedsięwzięcia, a tym samym odpowiednio zaplanować działania związane z finansowaniem Programu.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

---

10. OBECNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA REALIZACJI PROGRAMU

Jednym z głównych założeń Programu jest wspieranie pozyskiwania środków zewnętrznych na działania zmierzające do oczyszczania terenu z wyrobów zawierających azbest. W innym wypadku koszty ich usuwania, które ze względu na specjalne procedury konieczne do wdrożenia przy pracach z azbestem są bardzo wysokie (co pokazała też powyższa analiza), spoczywały by w większości na właścicielach budynków. Sytuacja taka spowodowała by zapewne nasilenie się nielegalnych praktyk przy usuwaniu azbestu lub brak zainteresowania wymianą szkodliwych wyrobów. Dlatego też konieczne jest udzielanie jak najszerszego wsparcia finansowego dla wszystkich inicjatyw związanych z likwidacją azbestu, a także z monitoringiem zanieczyszczenia środowiska azbestem.

Przeznaczone na wpieranie mieszkańców w walce z azbestem środki wewnętrzne z funduszu Gminy są zdecydowanie niewystarczające w stosunku do zapotrzebowania i mogą się jedynie ograniczyć do częściowego dofinansowania tych działań. Istotne znaczenie ma więc aktywna działalność samorządu w pozyskiwaniu funduszy na usuwanie azbestu.

Obecnie istnieje kilka możliwości uzyskania pomocy finansowej ze źródeł zewnętrznych, takich jak:

- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW) we współpracy z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW)
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
- Ministerstwo Gospodarki (środki z budżetu państwa)
- Banki (kredyty preferencyjne)

Szczegółowy opis zasad dofinansowania przedstawia się następująco:

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

➤ **Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach**

ul. Św. Leonarda 7, 25-311 Kielce

tel. (041) 366 15 12 wew.21, faks 366 09 05 wew. 32

e-mail biuro@wfos.com.pl, www.wfos.com.pl

Dzięki zawartej umowie z NFOŚiGW o udostępnienie środków na przedsięwzięcia zgodne z gminnymi programami usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest **w zakresie demontażu, pakowania, transportu i utylizacji azbestu** (w ramach priorytetu III. *Ochrona powierzchni ziemi*), WFOŚiGW w Kielcach w 2014 roku będzie udzielał **dofinansowania w formie dotacji w wysokości do 85% kosztów kwalifikowanych zadania** (35% WFOŚiGW w Kielcach i 50% NFOŚiGW w Warszawie).

Warunkiem pozyskania środków jest:

- Posiadanie przez gminę inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest,
- Posiadanie programu usuwania wyrobów zawierających azbest
- Złożenie karty informacyjnej zadania

Koszt kwalifikowany dla zadań z zakresu usuwania wyrobów zawierających azbest wylicza się w oparciu o wszystkie wymienione niżej warunki (zgodnie z dokumentem *Zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz tryb i zasady udzielania i rozliczania dotacji ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach*):

1. koszt jednostkowy łącznie dla demontażu, transportu i unieszkodliwiania nie może przekroczyć kwoty 800 zł/Mg,
2. koszt jednostkowy dla transportu i unieszkodliwiania (bez demontażu) nie może przekroczyć kwoty 400 zł/Mg,
3. 1 m² płyty azbestowo-cementowej waży 11 kg.

Ponadto gmina może również uzyskać dofinansowanie ze środków WFOŚiGW w Kielcach **na przeprowadzenie programu edukacyjnego z zakresu odpowiedniego zagospodarowania odpadów azbestowych** z priorytetu V. Edukacja Ekologiczna (nr 1. Realizacja programów edukacyjnych dotyczących selektywnej zbiórki surowców wtórnych i zagospodarowania odpadów).

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Dofinansowanie na przedsięwzięcia realizowane w ramach ww. priorytetu mogą być dofinansowane przez WFOŚiGW w Kielcach w wysokości **do 90% kosztów kwalifikowanych**. Priorytet V. Projekt taki może również być kierowany do firm, które dokonują demontażu wyrobów zawierających azbest (wśród których bardzo często zdarzają się przypadki niewłaściwego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest).

➤ **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Warszawie⁶**

ul. Poleczki 33, 02-822 Warszawa

tel. 0 800 38 00 84, faks 022 318-53-30

e-mail: info@arimr.gov.pl, www.arimr.gov.pl

Tabela 17 Podstawowe działania PROW dające możliwość pozyskania środków na usuwanie azbestu

Działanie	Beneficjenci	Kwoty i wielkość wsparcia	Koszty kwalifikowane związane z usuwaniem azbestu
7.5.1 Modernizacja gospodarstw rolnych	rolnik prowadzący działalność rolniczą w celach zarobkowych lub grupa takich rolników	– do 60% kosztów kwalifikowalnych operacji dla młodych rolników i inwestycji zbiorowych albo – do 50% kosztów kwalifikowalnych operacji w przypadku innych beneficjentów; – nie mniej niż 30% kosztów kwalifikowanych Maksymalna wielkość wsparcia	koszty budowy lub modernizacji budynków lub budowli

⁶ Informacje na podstawie projektu PROW na lata 2014 – 2020 (przekazany do Komisji Europejskiej do zaopiniowania)

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

		dla beneficjenta, na jedno gospodarstwo (w tym na realizację projektów zbiorowych), w okresie realizacji Programu: – do 900 tys. zł na rozwój produkcji prosiąt; – do 500 000 zł na inwestycje związane bezpośrednio z budynkami inwentarskimi lub magazynami paszowymi, w gospodarstwach, w których prowadzona jest produkcja zwierzęcą; – do 200 000 zł pozostałe. Powyższe limity nie łączą się. Wsparcie operacji o kosztach kwalifikowanych powyżej 50 000 zł	
7.5.2 Przetwórstwo i marketing produktów rolnych	podmiot gospodarczy, prowadzący działalność w zakresie przetwórstwa / wprowadz. produktów rolnych lub rolnik/domownik podlegający ubezpiecz. społecznemu rolników	– do 50% kosztów kwalifikowanych, – do 3 000 000 zł dla jednego beneficjenta w okresie realizacji Programu i nie mniej niż 100 000 zł na operację; – do 15 000 000 zł w przypadku związków grup producentów rolnych lub zrzeszeń organizacji producentów dla jednego beneficjenta w okresie realizacji Programu i nie mniej niż 100 000 zł na operację;	koszty budowy, modernizacji lub przebudowy budynków produkcyjnych lub magazynowych i budowli stanowiących infrastrukturę zakładów przetwórstwa, niezbędną do wdrożenia inwestycji w zakresie zakupu

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

		– do 100 000 zł dla rolników rozpoczynających działalność w zakresie przetwórstwa produktów rolnych i nie mniej niż 10 000zł.	maszyn i urządzeń lub infrastruktury służącej ochronie środowiska
7.6.2 Inwestycje odtworzeniowe	rolnik	Do 80% kosztów kwalifikowalnych operacji. Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne w ramach działania, w okresie realizacji PROW 2014-2020, nie może przekroczyć 300 000 zł. Pomoc przyznaje się na operację o planowanej wysokości kosztów kwalifikowalnych powyżej 20 000 zł.	koszty budowy, odbudowy, remontu lub modernizacji budynków lub budowli, z wyłączeniem budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego, do których rolnik jest obowiązany zawrzeć umowę ubezpieczenia obowiązkowego na podstawie aktualnych przepisów prawa
7.7.1 Premie dla młodych rolników	Młody rolnik – osoba, która nie ukończyła 40. roku życia, posiada odpowiednie kwalifikacje zawodowe (wynikające z wykształc. lub	Pomoc ma formę premii. Pomoc wypłacana jest w dwóch ratach: pierwsza rata w wysokości 80% kwoty pomocy, druga rata w wysokości 20% kwoty pomocy. Wypłacenie drugiej raty uzależnione jest od prawidłowej realizacji biznesplanu.	Premia ma być wydatkowana zgodnie z założeniami biznesplanu, m.in. na: budowę lub modernizację budynków lub budowli służących

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

	stażu pracy w rolnictwie) i po raz pierwszy rozpoczyna prowadzenie gospodarstw. rolnego jako kierujący gospodarstw.		prowadzeniu działalności rolniczej lub przygotowaniu do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie;
7.7.2 Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej	Osoby fizyczne	Do 100 000 zł zgodnie z założeniami biznesplanu	Premia powinna być wydatkowana zgodnie z założeniami biznesplanu, m.in. na: budowę lub modernizację obiektów budowlanych
7.7.3 Restrukturyzacja małych gospodarstw	Rolnik będący osobą fizyczną ubezpieczoną na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie jako rolnik, prowadzącą wyłącznie	Do 60 000 zł zgodnie z założeniami biznesplanu	Premia ma być wydatkowana na restrukturyzację gospodarstwa zgodnie z założeniami biznesplanu, m.in. na: budowę lub modernizację budynków lub budowli

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

	działalność rolniczą		
7.8.1 Inwestycje związane z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycje w energię odnawialną i w oszczędzanie energii	7.8.1.1 - gmina, - spółka, w której udziały mają wyłącznie JST, - związek międzygmin- ny	Maksymalna wysokość pomocy ze środków EFRROW nie może przekroczyć 2 000 000 zł na beneficjenta w okresie realizacji Programu. Poziom pomocy finansowej z EFRROW wynosi maksymalnie 63,63% kosztów kwalifikowalnych projektu. Wymagany krajowy wkład środków publicznych, w wysokości co najmniej 36,37% kosztów kwalifikowalnych projektu, pochodzi ze środków własnych beneficjenta	koszty budowy, przebudowy lub modernizacji obiektów budowlanych
	7.8.1.2 gmina, powiat lub ich związki	Maksymalna wysokość pomocy ze środków EFRROW nie może przekroczyć 3 000 000 zł na beneficjenta w okresie realizacji Programu. Poziom pomocy finansowej z EFRROW wynosi maksymalnie 63,63% kosztów kwalifikowalnych projektu. Wymagany krajowy wkład środków publicznych, w wysokości co najmniej 36,37% kosztów kwalifikowalnych projektu, pochodzi ze środków własnych	koszty budowy, przebudowy lub modernizacji obiektów budowlanych

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

		beneficjenta	
7.8.2 Badania i inwestycje związane z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej	- gmina, - instytucja kultury, dla której organizatorem jest JST	Maksymalna wysokość pomocy ze środków EFRROW nie może przekroczyć 500 000 zł na miejscowość w okresie realizacji Programu. Poziom pomocy finansowej z EFRROW wynosi maksymalnie 63,63% kosztów kwalifikowalnych projektu. Wymagany krajowy wkład środków publicznych, w wysokości co najmniej 36,37% kosztów kwalifikowalnych projektu, pochodzi ze środków własnych beneficjenta.	koszty zakupu, przebudowy lub modernizacji obiektów budowlanych
7.8.3 Inwestycje w tworzenie,	7.8.3.1 - gmina, instytucja	Maksymalna wysokość pomocy ze środków EFRROW nie może przekroczyć 500 000 zł na	koszty budowy przebudowy lub modernizacji

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

ulepszanie lub rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury oraz powiązanej infrastruktury	kultury, dla której organizatorem jest JST – w przypadku budowy, przebudowy, modernizacji lub wyposażenia obiektów pełniących funkcje kulturalne, - gmina – w przypadku kształtowania przestrzeni publicznej.	miejscowość w okresie realizacji Programu. Poziom pomocy finansowej z EFRROW wynosi maksymalnie 63,63% kosztów kwalifikowalnych projektu. Wymagany krajowy wkład środków publicznych, w wysokości co najmniej 36,37% kosztów kwalifikowalnych projektu, pochodzi ze środków własnych beneficjenta.	obiektów budowlanych
	7.8.3.2 gmina, powiat lub ich związki	Maksymalna wysokość pomocy ze środków EFRROW nie może przekroczyć 1 mln zł na beneficjenta w okresie realizacji Programu. Poziom pomocy finansowej z EFRROW wynosi maksymalnie 63,63% kosztów kwalifikowalnych projektu. Wymagany krajowy wkład środków publicznych, w wysokości co najmniej 36,37% kosztów kwalifikowalnych projektu, pochodzi ze środków własnych	koszty budowy przebudowy lub modernizacji obiektów budowlanych

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

---

		beneficjenta.	

Podstawa prawna:

Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 oraz projektów aktów wykonawczych KE.

Umowy Partnerstwa, która została przyjęta przez Radę Ministrów i przesłana Komisji Europejskiej w dniu 10 stycznia 2014 r.

➤ **Ministerstwo Gospodarki, Departament Instrumentów Wsparcia, Zespół ds. Usuwania Azbestu z Gospodarki**

Plac Trzech Krzyży 3/5, 00-507 Warszawa

tel. 22 693 56 43; 22 693 52 25; 22 693 54 17, faks 22 693 40 23

e-mail: tomasz.bryzek@mg.gov.pl; monika.krasuska@mg.gov.pl;

izabela.drelich@mg.gov.pl, www.mg.gov.pl

W ramach środków z budżetu państwa pozostających w dyspozycji Ministra Gospodarki planowane jest finansowanie zadań wspierających realizację Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu w latach 2009-2032, które przedstawia się następująco:

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

Tabela 18 Wydatki z budżetu państwa pozostające w dyspozycji Ministra Gospodarki dla realizacji Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.

Blok	Nazwa zadania	Ogółem 2009-2032 [mln zł]	L a t a				
			2009	2010	2011	2012- 2015	2016- 2032
Ogółem [mln zł]		53,2	4,0	4,0	4,0	16,0	25,2
1	Działania legislacyjne	<i>bez nakładów z budżetu</i>					
2	Działania edukacyjne-informacyjne	12,8	1,3	0,8	0,7	2,8	7,2
3.1	Wsparcie prac przygotowawczych dla oczyszczania z azbestu publicznych terenów i obiektów budowlanych (dokumentacje)	2,9	0,3	0,3	0,3	2,0	-
3.2	Wsparcie opracowania i aktualizacji gminnych, powiatowych i wojewódzkich programów usuwania wyrobów zawierających azbest	10,0	1,3	1,5	1,5	5,7	-
3.3	Wsparcie szkoleń lokalnych	16,3	0	0,6	0,7	3,3	11,7
4	Monitoring realizacji <i>Programu</i>	7,2	0,7	0,5	0,5	1,0	4,5
5	Działania w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia	4,0	0,4	0,3	0,3	1,2	1,8

➤ **Banki (kredyty preferencyjne⁷)**

Bank Ochrony Środowiska S.A., Placówka w Rzeszowie

ul. S. Moniuszki 8, 35-017 Rzeszów

tel. 17 862 57 44 , faks 17 862 57 44

www.bosbank.pl

BOŚ S.A. to uniwersalny bank komercyjny specjalizującym się w finansowaniu przedsięwzięć proekologicznych. BOŚ współpracuje z polskimi i zagranicznymi instytucjami finansowymi, w tym funduszami i fundacjami działającymi na rzecz ochrony środowiska. Dzięki temu oferuje szeroką gamę kredytów. Przedmiotem kredytowania mogą być m.in. działania związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

---

⁷Warunki kredytowania mogą ulec zmianie, aktualna informacja dostępna w podanych placówkach banków

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

---

11. MONITOROWANIE PROGRAMU

Do monitorowania Programu posłużą tzw. „wskaźniki realizacji Programu”. Stanowią one instrument, za pomocą którego gmina może w sposób jednoznaczny ocenić czy wdrażanie Programu odbywa się w stopniu wystarczającym oraz czy zasady (cele oraz działania) postawione w Programie spełniają swoją rolę.

Do oceny efektywności działań wpisanych do Programu oraz podejmowanych przez Gminę Brody powinny być wykorzystane następujące wskaźników:

1. Wskaźniki efektywności realizacji Programu:

- a) Ilość zdemontowanego azbestu – wytworzonych odpadów niebezpiecznych - Mg/rok,
- b) Ilość unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych zawierających azbest - Mg/rok,
- c) Ilość odpadów składowanych na składowiskach - Mg/rok,
- d) Stopień usunięcia wyrobów azbestowych - % usuniętych odpadów, w odniesieniu do wyników inwentaryzacji z roku 2014,
- e) Stopień wykorzystania środków finansowych zaplanowanych na realizację Programu w danym roku - %

2. Wskaźniki świadomości ekologicznej mieszkańców:

- a) Liczba wniosków o dofinansowanie usuwania azbestu złożonych do gminy przez mieszkańców/rok,
- b) Liczba szkół uczestniczących w konkursach związanych z problematyką azbestową/rok,
- c) Liczba przypadków nielegalnego demontażu wyrobów zawierających azbest/rok,
- d) Liczba inicjatyw społeczności lokalnej w zakresie problematyki azbestowej/rok,
- e) Liczba interwencji podejmowanych przez jednostki kontrolne (Nadzór budowlany, Inspekcję Pracy, Inspekcję Sanitarną, Gminę)/rok,

Dodatkowym elementem monitoringu Programu jest systematycznie prowadzona Baza Azbestowa. Daje ona możliwość bieżącej analizy oraz kontrolę

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

---

zgodności założonego harmonogramu z faktycznymi działaniami podejmowanymi przez właścicieli poszczególnych obiektów. Monitorowanie zmian w odniesieniu do poszczególnych budynków na terenie Gminy Brody pozwoli na zaplanowanie i weryfikację działań związanych z terminami usuwania azbestu. W przypadku każdej zmiany zgłoszonej przez właściciela posesji odnośnie: liczby budynków pokrytych płytami azbestowo-cementowymi, ilości czy też stanu wyrobów zawierających azbest, informacja ta zostanie na bieżąco naniesiona do Bazy Azbestowej przez wyznaczonego pracownika Urzędu Gminy. Umożliwi to bieżącą aktualizację i pozwoli określić tempo usuwania wyrobów azbestowych. Gdyby jednak takie informacje nie spływały do gminy, po pewnym czasie konieczne jest przeprowadzenie ponownej inwentaryzacji.

12. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA PROGRAMU NA ŚRODOWISKO

12.1 *Charakter działań przewidzianych w dokumencie*

- a) stopień, w jakim dokument ustala ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć, w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć

Program zakłada realizację przedsięwzięć polegających na demontażu wyrobów zawierających azbest oraz ich transporcie do miejsc unieszkodliwiania. Prace budowlane związane z demontażem azbestu oraz ich transport nie stanowią przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r. Nr 213, poz. 1397).

Nie przewiduje się powstania na terenie Gminy Brody składowiska odpadów azbestowych.

Zasięg Programu obejmuje teren Gminy Brody, który ma powierzchnię 161,2km² i są zamieszkałe przez 11 099 mieszkańców. Skala prac będzie dotyczyła pokryć dachowych zlokalizowanych na posesjach na terenie Gminy.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

---

b) powiązania z działaniami przewidzianymi w innych dokumentach

Program będzie spójny z *Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032*. Realizował będzie wszystkie założenia i terminy zawarte w programie krajowym. Program nawiązywał będzie do *Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2019*, *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Starachowickiego na lata 2012 – 2015 z uwzględnieniem lat 2016 - 2019*, *Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Brody na lata 2009 – 2012 z perspektywą na lata 2013 - 2016*.

Uzupełnia dane zawarte w tych programach o szczegółowe ilości zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Brody.

c) przydatność w uwzględnieniu aspektów środowiskowych, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, oraz we wdrażaniu prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska

Realizacja Programu będzie powiązana z realizacją celów „*Odnowionej Strategii Zrównoważonego Rozwoju UE*”. Strategia zakłada „ostateczne zastąpienie substancji wzbudzających szczególnie duże obawy odpowiednimi alternatywnymi substancjami lub technologiami”.

Ponadto zagadnienia związane z azbestem regulują unijne dyrektywy:

- dyrektywa Rady 87/217/EWG z 19.03.1987r. w sprawie ograniczania zanieczyszczenia środowiska azbestem i zapobiegania temu zanieczyszczeniu,
- dyrektywa Rady 96/61/WE z 24.09.1996 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli.

Regulacje zawarte w tych przepisach wdrożone są w krajowych ustawach i rozporządzeniach.

d) powiązania z problemami dotyczącymi ochrony środowiska

Niska społeczna świadomość ekologiczna oraz nieznanymi przepisów prawnych skutkuje niewłaściwym postępowaniem z odpadami zawierającymi azbest oraz nieprzestrzeganiem narzuconych w aktach prawnych obowiązków dla posiadaczy odpadów. Realizacja jednego z założeń programu, tj. edukacji ekologicznej, pozwoli zmniejszyć skalę tego problemu w odniesieniu do szkodliwości azbestu.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

12.2 *Rodzaj i skala oddziaływania na środowisko*

a) prawdopodobieństwo wystąpienia, czas trwania, zasięg, częstotliwość i odwracalność oddziaływań

Ponieważ azbest wykorzystany jako pokrycia dachowe przez cały czas jego użytkowania stanowi potencjalne zagrożenie dla zdrowia ludzi, tylko jego całkowite usunięcie pozwoli na eliminację tego zagrożenia. Wymiana pokryć dachowych jest bardzo kosztowna i dlatego emisja włókien azbestu będzie występować z różnym natężeniem w zależności od możliwości finansowych właścicieli nieruchomości oraz pozyskiwania środków zewnętrznych.

Zakłada się, że realizacja tych prac z zachowaniem wszystkich warunków określonych przepisami, nie będzie powodować negatywnego oddziaływania na zdrowie mieszkańców i pracowników firm wykonujących prace związane z azbestem.

b) prawdopodobieństwo wystąpienia oddziaływań skumulowanych lub transgranicznych

Demontaż, transport i unieszkodliwianie wyrobów azbestowych, pod warunkiem stosowania procedur określonych przepisami, nie powodują zagrożenia dla środowiska i zdrowia człowieka. Prace będą prowadzone na wielu obiektach na terenie gminy, jednakże jeżeli pojedyncze prace polegające na demontażu wyrobów zawierających azbest nie powodują znaczącego oddziaływania na środowisko, to również wielokrotne wykonanie takich prac nie spowoduje pogorszenia stanu środowiska.

Ponadto Program zakłada, że demontaż pokryć azbestowych będzie prowadzony na przestrzeni kilkunastu lat oraz na całym obszarze gminy, w związku z tym nie wystąpi skumulowane oddziaływanie na środowisko.

Transgraniczne oddziaływanie może jedynie wystąpić w przypadku transgranicznego przemieszczania odpadów.

Ponadto na każdy międzynarodowy obrót odpadów potrzebne jest zezwolenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska oraz spełnienie szeregu innych wymagań prawnych, mających na celu zmniejszenie ewentualnego wystąpienia negatywnych skutków takiego przemieszczania.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

---

c) prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi lub zagrożenia dla środowiska

Azbest jest materiałem niebezpiecznym, mogącym stwarzać zagrożenie dla zdrowia ludzi, jednakże istnieją sprawdzone metody bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest począwszy od ich eksploatacji, poprzez usuwanie i transport, aż do unieszkodliwiania. Jest to uregulowane przepisami. Prace związane z usuwaniem azbestu mogą być wykonywane wyłącznie przez wykonawców posiadających odpowiednie wyposażenie techniczne do prowadzenia takich prac oraz zatrudniających pracowników przeszkolonych w zakresie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

Zagrożenie może powodować emisja włókien azbestu z ulegających korozji wyrobów azbestowo-cementowych oraz emisja włókien azbestu wynikająca z nieprawidłowo prowadzonego przez nieupoważnione firmy demontażu i transportu oraz składowania w miejscach do tego nieprzeznaczonych, w tym na tzw. dzikich wysypiskach.

Program zakładał będzie demontaż i usuwanie wyrobów azbestowych przez wyspecjalizowane firmy, działające na podstawie ważnych zezwoleń i zachowaniem wszystkich procedur wynikających z przepisów prawa.

W związku z tym realizacja postanowień Programu poprzez wykonywanie prac zgodnie z przepisami oraz usunięcie z terenu gminy wyrobów azbestowych nie spowoduje wystąpienia ryzyka dla zdrowia ludzi i zagrożenia dla środowiska.

12.3 Cechy obszaru objętego oddziaływaniem na środowisko

a) obszary o szczególnych właściwościach naturalnych lub posiadające znaczenie dla dziedzictwa kulturowego, wrażliwe na oddziaływanie, istniejące przekroczenia standardów jakości środowiska lub intensywne wykorzystywanie terenu

Na obszarze Gminy nie występują obszary, na których stwierdzono przekroczenia standardów jakości środowiska oraz obszary o szczególnych właściwościach naturalnych wrażliwe na oddziaływanie związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

W Gminie nie istnieją obiekty wpisane do rejestru zabytków i do gminnej ewidencji zabytków, na których występowałyby wyroby azbestowe.

b) formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z 16.04.2004r. o ochronie przyrody oraz obszary podlegające ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym

Program obejmuje tereny zabudowane, rozrzucone po całym obszarze Gminy Brody. Na terenie gminy i miasta istnieją obszary objęte formami ochrony przyrody (opis rozdział 7.1). Realizacja Programu nie jest sprzeczna z celami ochrony ww. obszarów ani nie stanowi dla nich zagrożenia.

Wszystkie formy ochrony przyrody położone są poza terenami zabudowanymi, nie objęte bezpośrednim oddziaływaniem projektu Programu, nie zanotowano występowania wyrobów zawierających azbest na terenach obszarów chronionych.

Podczas wykonywania demontażu materiałów azbestowych z budynków, należy jednak mieć na uwadze potrzebę zapewnienia ochrony ewentualnych miejsc gniazdowania chronionych gatunków ptaków. W zależności od wyników przeprowadzonej analizy, przed realizacją poszczególnych zapisów programu, może być konieczne uzyskanie zezwoleń od odstępstwa od zakazów (m.in. niszczenie okazów gatunków, niszczenie siedlisk gatunków), wydawanych w trybie art. 56 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2013 poz. 627 z późn. zm.).

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

12.4 *Podsumowanie*

Podsumowując należy uznać, że realizacja postanowień Programu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko, ponieważ dokument ten:

- zakłada wykonywanie prac polegających na demontażu oraz transportowanie azbestu ze ścisłym przestrzeganiem wymagań prawa,
- nie przewiduje powstania na terenie gminy składowiska wyrobów azbestowych,
- realizacja zadań dokumentu nie będzie powodować oddziaływań skumulowanych ani transgranicznych.

Realizacja założeń Programu wpłynie na poprawę stanu środowiska i zdrowia ludzi poprzez:

- sukcesywne zmniejszanie, a docelowo wyeliminowanie źródeł emisji włókien azbestowych,
- doprowadzenie do prowadzenia prac zgodnie z przepisami, co wyeliminuje zagrożenie zdrowia zarówno dla mieszkańców posesji, jak i dla wykonawców prac,
- wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie właściwego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

---

13. BIBLIOGRAFIA

1. Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032,
2. Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016,
3. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami KPGO 2014,
4. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2008-2011 z uwzględnieniem lat 2012-2019,
5. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Starachowickiego na lata 2012 – 2015 z uwzględnieniem lat 2016 - 2019,
6. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Brody na lata 2009 – 2012 z perspektywą na lata 2013 – 2016,
7. Bezpieczne postępowania z azbestem i materiałami zawierającymi azbest , red. Jerzy Dyczka, Materiały specjalistycznego kursu szkoleniowego, AGH, Kraków, 26-27.06.2003,
8. Azbest – Podręcznik wydany przez Komitet Starszych Inspektorów Pracy (SLIC),
9. Azbest - narażenie i skutki zdrowotne - dr hab. Edward Więcek, Bezpieczeństwo Pracy 2/2004,
10. Azbest - ekspozycja zawodowa i środowiskowa: skutki, profilaktyka.- Neonila Szeszenia Dąbrowska, Łódź: Oficyna Wydawnicza Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera, 2004,
11. N. Szeszenia-Dąbrowska: Azbest a zdrowie człowieka. Materiał dydaktyczny na kurs specjalistyczny „Bezpieczne postępowanie z azbestem i materiałami zawierającymi azbest”. Kraków, AGH, 26.06.2003 r),
12. Informator o przepisach i procedurach dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest MGPIPS, Warszawa 2003 r. zaktualizowany wg stanu prawnego na dzień 30 września 2008 r.,
13. Informator o zadaniach jednostek samorządu terytorialnego dla realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski - materiał przygotowany przez Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej” Warszawa 2003.,

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

---

14. Poradnik "Finansowanie usuwania azbestu ze środków krajowych i unijnych w latach 2009-2013" (stan na dzień 1 sierpnia 2009 r.),
15. Strona internetowa Ministerstwa Gospodarki - <http://www.mg.gov.pl/Bezpieczenstwo+gospodarcze/Program+Oczyszczania+Kraju+z+Azbestu> ,
16. Strona internetowa WFOŚiGW w Kielcach –www.wfos.com.pl,
17. Główny Urząd Statystyczny, Bank Danych Regionalnych – www.stat.gov.pl,
18. Baza Azbestowa -www.bazaazbestowa.gov.pl,
19. Serwis internetowy Gminy Brody- www.brody.info.pl.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

ZAŁĄCZNIK 1 Wzór oznakowania instalacji lub urządzeń zawierających azbest oraz rur azbestowo-cementowych

OZNAKOWANIA INSTALACJI LUB URZĄDZEŃ ZAWIERAJĄCYCH AZBEST ORAZ RUR AZBESTOWO-CEMENTOWYCH

Pomieszczenie zawiera azbest*

* Tylko w przypadku oznakowania pomieszczenia w związku z brakiem możliwości trwałego umieszczenia oznakowania na instalacji lub urządzeniu zawierającym azbest.

Wszystkie instalacje lub urządzenia zawierające azbest oraz rury azbestowo-cementowe powinny być oznakowane w następujący sposób:

- 1) oznakowanie zgodne z podanym wzorem powinno mieć wymiary: co najmniej 5 cm wysokości (H) i $\frac{1}{2}H$ szerokości;
- 2) oznakowanie powinno składać się z:
  - a) części górnej ($h = 40\% H$) zawierającej literę „a” w białym kolorze na czarnym tle,
  - b) części dolnej ($60\% H$) zawierającej standardowy napis w białym lub czarnym kolorze na czerwonym tle; napis powinien być wyraźnie czytelny;
- 3) jeżeli wyrób zawiera krokidolit, standardowo stosowany zwrot „zawiera azbest” powinien być zastąpiony zwrotem „zawiera krokidolit/azbest niebieski”.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

ZAŁĄCZNIK 2 Wzór informacji o wyrobach zawierających azbest

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾

1. Nazwa miejsca/urządzenia/instalacji, adres²⁾:

.....

2. Wykorzystujący wyroby zawierające azbest – imię i nazwisko lub nazwa i adres:

.....

3. Rodzaj zabudowy³⁾: .....

4. Numer działki ewidencyjnej⁴⁾:

.....

5. Numer obrębu ewidencyjnego⁴⁾:

.....

6. Nazwa, rodzaj wyrobu⁵⁾:.....

7. Ilość posiadanych wyrobów⁶⁾:

.....

8. Stopień pilności⁷⁾: .....

9. Zaznaczenie miejsca występowania wyrobów:⁸⁾

a) nazwa i numer dokumentu:

.....

b) data ostatniej aktualizacji:

.....

10. Przewidywany termin usunięcia wyrobów:

.....

11. Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia⁶⁾:

.....

.....
(podpis)

.....
Data

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

- 1) Za wyrób zawierający azbest uznaje się każdy wyrób zawierający wagowo 0,1 % lub więcej azbestu.
- 2) Adres faktycznego miejsca występowania azbestu należy uzupełnić w następującym formacie: województwo, powiat, gmina, miejscowość, ulica, numer nieruchomości.
- 3) Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, budynek mieszkalno-gospodarczy, inny.
- 4) Należy podać numer działki ewidencyjnej i numer obrębu ewidencyjnego faktycznego miejsca występowania azbestu.
- 5) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:
  - płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
  - płyty faliste azbestowo-cementowe stosowane w budownictwie,
  - rury i złącza azbestowo-cementowe,
  - rury i złącza azbestowo-cementowe pozostawione w ziemi,
  - izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
  - wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
  - przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
  - szczeliwa azbestowe,
  - taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
  - wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
  - papier, tektura,
  - drogi zabezpieczone (drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, po trwałym zabezpieczeniu przed emisją włókien azbestu),
  - drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, ale niezabezpieczone trwale przed emisją włókien azbestu,
  - inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura; podać jakie.
- 6) Ilość wyrobów zawierających azbest należy podać w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (kg, m², m³, m.b., km).
- 7) Według „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” określonej w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. Nr 71, poz. 649).
- 8) Nie dotyczy osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami. Należy podać nazwę i numer dokumentu oraz datę jego ostatniej aktualizacji, w którym zostały oznaczone miejsca występowania wyrobów zawierających azbest, w szczególności planu sytuacyjnego terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest, dokumentacji technicznej.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

ZALĄCZNIK 3 Wzór oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

OCENA

stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Nazwa miejsca/ obiektu/ urządzenie budowlanego /instalacji przemysłowej:

.....

Adres miejsca/ obiektu/ urządzenia budowlanego/ instalacji przemysłowej:

.....

Rodzaj zabudowy¹⁾: .....

Numer działki ewidencyjnej²⁾: .....

Numer obrębu ewidencyjnego²⁾: .....

Nazwa, rodzaj wyrobu³⁾: .....

Ilość wyrobów⁴⁾: .....

Data sporządzenia poprzedniej oceny⁵⁾: .....

Grupa / nr	Rodzaj i stan wyrobu	Punkty	Ocena
I	Sposób zastosowania azbestu		
1	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)	30	
2	Tynk zawierający azbest	30	
3	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. < 1.000 kg/m ³)	25	
4	Pozostałe wyroby z azbestem(np. pokrycia dachowe, elewacyjne)	10	
II	Struktura powierzchni wyrobu z azbestem		
5	Duże uszkodzenia powierzchni, naruszona struktura włókien	60	
6	Niewielkie uszkodzenia powierzchni (rysy, odpryski, załamania), naruszona struktura włókien	30	
7	Ścisła struktura włókien przy braku warstwy zabezpieczającej lub jej dużych ubytkach	15	
8	Warstwa zabezpieczająca bez uszkodzeń	0	
III	Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem		
9	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac	30	
10	Wyrób bezpośrednio dostępny (do wysokości 2 m)	15	
11	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne	10	
12	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania lub czynniki atmosferyczne	10	
13	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne	0	
IV	Miejsce usytuowania wyrobu w stosunku do pomieszczeń użytkowych		
14	Bezpośrednio w pomieszczeniu	30	
15	Za zawieszonym, nieszczelnym sufitem lub innym pokryciem	25	
16	W systemie wywietrzania pomieszczenia (kanały wentylacyjne)	25	
17	Na zewnątrz obiektu (np. tynk)	20	
18	Elementy obiektu (np. osłony balkonowe, filarki międzyokienne)	10	
19	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym	5	
20	Bez kontaktu z pomieszczeniem (np. na dachu odizolowanym od pomieszczeń mieszkalnych)	0	
V	Wykorzystanie miejsca/ obiektu/ urządzenia budowlanego/ instalacji przemysłowej		

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

21	Regularne przez dzieci, młodzież lub sportowców	40	
22	Stałe lub częste (np.: zamieszkanie, miejsce pracy)	30	
23	Czasowe (np.: domki rekreacyjne)	15	
24	Rzadkie (np.: strychy, piwnice, komórki)	5	
25	Nie użytkowane (np.: opuszczone zabudowania mieszkalne lub gospodarskie, wyłączone z użytkowania obiekty, urządzenia lub instalacje)	0	
SUMA PUNKTÓW OCENY			
STOPIEŃ PILNOŚCI			

UWAGA: W każdej z pięciu grup arkusza należy wskazać co najmniej jedną pozycję. Jeśli w grupie zostanie wskazana więcej niż jedna pozycja, sumując punkty z poszczególnych grup należy uwzględnić tylko pozycję o najwyższej punktacji w danej grupie. Sumaryczna liczba punktów pozwala określić stopień pilności:

Stopień pilności I od 120 punktów

wymagane pilnie usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie

Stopień pilności II od 95 do 115 punktów

wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku

Stopień pilności III do 90 punktów

wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat

.....
Oceniający
(nazwisko i imię)

.....
Właściciel / Zarządca
(podpis)

.....
(miejscowość, data)

.....
(adres lub pieczęć z adresem)

Objaśnienia:

- Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, inny.
- Należy podać numer obrębu ewidencyjnego i numer działki ewidencyjnej faktycznego miejsca występowania azbestu.
- Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:
  - płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
  - płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
  - rury i złącza azbestowo-cementowe,
  - izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
  - wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
  - przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
  - szczeliwa azbestowe,
  - taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
  - wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
  - papier, tektura,
  - inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie niewymienione, w tym papier i tektura, podać jakie.
- Ilość wyrobów azbestowych podana w jednostkach masy (Mg) oraz w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (m², m³, mb).
- Należy podać datę przeprowadzenia poprzedniej oceny; jeśli jest to pierwsza ocena, należy wpisać „pierwsza ocena”.

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

ZAŁĄCZNIK 4 Lista firm zarejestrowanych w bazaazbestowa.gov.pl
zajmujących się m.in. demontażem wyrobów zawierających azbest z
terenu województwa świętokrzyskiego

Lp	Nazwa	Województwo	Gmina	Miejscowość	[A]	[T]	[I]	[O]	[S]	[P]
1.	Dariusz Bednarski...	ŚWIĘTOKRZYSKIE	Dwikozy	Brzozowa	✓	✓				
2.	P.W. ALLBUR	ŚWIĘTOKRZYSKIE	Kielce	Kielce	✓	✓				
3.	PHUP EURO - GAZ Sp....	ŚWIĘTOKRZYSKIE	Sitkówka-Nowiny	Zgórsko	✓	✓				
4.	Zakład Ochrony Środo...	ŚWIĘTOKRZYSKIE	Kielce	Kielce						✓
5.	Firma Usługowa "HEN-...	ŚWIĘTOKRZYSKIE	Górno	Wola Jachowa	✓	✓				
6.	Firma Rodzinna BORÓW...	ŚWIĘTOKRZYSKIE	Jędrzejów	Jędrzejów	✓				✓	
7.	Usługi BHP Hel-PIK S...	ŚWIĘTOKRZYSKIE	Staszów	Staszów	✓			✓		
8.	BALKAR-TECH	ŚWIĘTOKRZYSKIE	Staszów	Staszów	✓				✓	
9.	ONYX Polska S.A.	ŚWIĘTOKRZYSKIE	Kielce	Kielce	✓	✓				
10.	BUDOTERMIKA Marek Ma...	ŚWIĘTOKRZYSKIE	Busko-Zdrój	Busko-Zdrój	✓					
11.	HYDROGEOTEC HNIKA Sp....	ŚWIĘTOKRZYSKIE	Kielce	Kielce	✓	✓				
12.	Biko-Serwis sp.j.	ŚWIĘTOKRZYSKIE	Chęciny	Chęciny	✓					
13.	SanTa-EKO Spółka Jaw...	ŚWIĘTOKRZYSKIE	Sandomierz	Sandomierz	✓	✓	✓			
14.	Środowisko i Innowac...	ŚWIĘTOKRZYSKIE	Tuczepy	Dobrów	✓	✓				
15.	BIO-MED plus Zakład...	ŚWIĘTOKRZYSKIE	Kielce	Kielce	✓	✓				
16.	Borex P.P.H.U. Przem...	ŚWIĘTOKRZYSKIE	Jędrzejów	Jędrzejów	✓	✓			✓	

PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY BRODY

GREENLYNX UL.1 MAJA 7/3 39-400 TARNOBRZEG www.greenlynx.pl

ZAŁĄCZNIK 5 Dane na temat składowisk odpadów azbestowych znajdujących się na terenie województwa świętokrzyskiego (na podstawie bazaazbestowa.gov.pl)

SKŁADOWISKO	
Charakter składowiska	Ogólnodostępne
Nazwa	ŚRODOWISKO I INNOWACJE Sp. z o.o., Dobrów
Ograniczenie terenowe	brak ograniczenia
Województwo	ŚWIĘTOKRZYSKIE
Gmina	Tuczepy
Miejscowość	Dobrów
Adres	28-142 Tuczepy, Dobrów 8
Telefon	41 260 50 50, 888 850 550
Całkowita pojemność [m ³]	468 972
Wolna pojemność [m ³]	446 985
Kody przyjmowanych odpadów	170601, 170605
Ceny przyjmowanych odpadów	170601 - 300-400 zł/Mg, 170605 - 240 zł/Mg
Godziny pracy	7:00 - 19:00 zależnie od pory roku
Rok zamknięcia	2032
Plan rozbudowy	TAK
Planowana pojemność	100 000
Planowana data uruchomienia	2018
ZARZĄDCA	
Właściciel/Zarządca/Inwestor	ŚRODOWISKO I INNOWACJE Sp. z o.o.
Adres właściciela	28-142 Tuczepy, Dobrów 8
Telefon stacjonarny	41 260 50 50
Telefon komórkowy	888 850 550
E-mail	biuro@sii.com.pl
Strona www	www.sii.com.pl

RADA GMINY
BRODY

UCHWAŁA Nr V/27 /2015
RADY GMINY W BRODACH
z dnia 24 kwietnia 2015r.

**w sprawie przystąpienia Gminy Brody do projektu kwalifikującego się do wsparcia
w ramach RPOWŚ 2014-2020**

Na podstawie art. 8 ust. 2a i art. 18 ust. 2 pkt 11 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013r. poz.594)

Rada Gminy w BRODACH uchwala, co następuje:

§ 1

Wyraża się wolę uczestnictwa w projekcie kwalifikującym się do wsparcia w ramach RPOWŚ 2014-2020 działania 6.5 Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich dla zadania pn.:

„Rewitalizacja terenu położonego w centrum Gminy Brody”

§2

Środki finansowe, niezbędne na pokrycie wkładu własnego określone projektem w ramach RPOWŚ 2014-2020, zostaną zabezpieczone w uchwałach budżetowych Gminy Brody

§3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Brody.

§4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Brody
Stanisław Wrona

UZASDANIENIE

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 ogłosiła nabór fiszek projektowych do wstępnej bazy projektów kwalifikujących się do wsparcia w ramach RPOWŚ 2014-2020 dla działania 6.5 Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich

Maksymalny poziom dofinansowania projektów wynosi 85 % kosztów kwalifikowanych w ramach projektu.

Wstępna baza projektów, nie ma charakteru ostatecznej decyzji o dokonanym wyborze, a stanowi kryterium pomocnicze dla beneficjentów do prowadzenia dalszych prac nad przygotowaniem pełnej dokumentacji projektowej.

Podjęcie uchwały umożliwi Wójtowi Gminy złożenie fiszki w terminie określonym przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego tj. do 29 kwietnia 2015r

Wobec powyższego podjęcie uchwały jest uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Brody
Stanisław Wrona

RADA GMINY
BRODY

UCHWAŁA Nr V/28/2015
RADY GMINY W BRODACH
z dnia 24 kwietnia 2015r.

**w sprawie przystąpienia Gminy Brody do projektu kwalifikującego się do wsparcia
w ramach RPOWŚ 2014-2020**

Na podstawie art. 8 ust. 2a i art. 18 ust. 2 pkt 11 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013r. poz.594)

Rada Gminy w BRODACH uchwala, co następuje:

§ 1

Wyraża się wolę uczestnictwa w projekcie kwalifikującym się do wsparcia w ramach RPOWŚ 2014-2020 działania 4.3 Gospodarka wodno-ściekowa dla zadania pn.:

„Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Lubienia i Młynek ul. Leśna wraz z przebudową i rozbudową oczyszczalni ścieków w miejscowości Krynki”

§2

Środki finansowe, niezbędne na pokrycie wkładu własnego określone projektem w ramach RPOWŚ 2014-2020, zostaną zabezpieczone w uchwałach budżetowych Gminy Brody

§3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Brody.

§4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Brody
Stanisław Wrona

UZASDANIENIE

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 ogłosiła nabór fiszek projektowych do wstępnej bazy projektów kwalifikujących się do wsparcia w ramach RPOWŚ 2014-2020 dla działania 4.3 Gospodarka wodno-ściekowa

Maksymalny poziom dofinansowania projektów wynosi 85 % kosztów kwalifikowanych w ramach projektu.

Wstępna baza projektów, nie ma charakteru ostatecznej decyzji o dokonanej wyborze, a stanowi kryterium pomocnicze dla beneficjentów do prowadzenia dalszych prac nad przygotowaniem pełnej dokumentacji projektowej.

Podjęcie uchwały umożliwi Wójtowi Gminy złożenie fiszki w terminie określonym przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego tj. do 29 kwietnia 2015r

Wobec powyższego podjęcie uchwały jest uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Brody
Stanisław Wrona

RADA GMINY
BRODY

UCHWAŁA Nr 129/2015
RADY GMINY W BRODACH
z dnia 24 kwietnia 2015r.

**w sprawie przystąpienia Gminy Brody do projektu kwalifikującego się do wsparcia
w ramach RPOWŚ 2014-2020**

Na podstawie art. 8 ust. 2a i art. 18 ust. 2 pkt 11 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013r. poz.594)

Rada Gminy w BRODACH uchwala, co następuje:

§ 1

Wyraża się wolę uczestnictwa w projekcie kwalifikującym się do wsparcia w ramach RPOWŚ 2014-2020 działanie 2.2 Tworzenie nowych terenów inwestycyjnych dla zadania pn:

„Tworzenie nowych terenów inwestycyjnych na terenie Gminy Brody”

§ 2

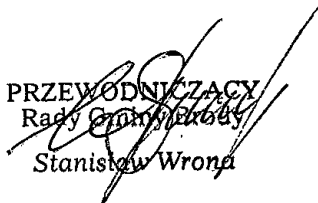
Środki finansowe, niezbędne na pokrycie wkładu własnego określone projektem w ramach RPOWŚ 2014-2020, zostaną zabezpieczone w uchwałach budżetowych Gminy Brody

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Brody.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Brody
Stanisław Wrona

UZASDANIENIE

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego jako Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 ogłosiła nabór fiszek projektowych do wstępnej bazy projektów kwalifikujących się do wsparcia w ramach RPOWŚ 2014-2020 dla działania 2.2 Tworzenie nowych terenów inwestycyjnych

Maksymalny poziom dofinansowania projektów wynosi 85 % kosztów kwalifikowanych w ramach projektu.

Wstępna baza projektów, nie ma charakteru ostatecznej decyzji o dokonanych wyborze, a stanowi kryterium pomocnicze dla beneficjentów do prowadzenia dalszych prac nad przygotowaniem pełnej dokumentacji projektowej.

Podjęcie uchwały umożliwi Wójtowi Gminy złożenie fiszki w terminie określonym przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego tj. do 29 kwietnia 2015r

Wobec powyższego podjęcie uchwały jest uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Brody
Stanisław Wrona

